PK 551
.U7
1843

Class PK551

Book .U7

1843

A. Weber
1845

Übergeschrieben die Affixe, die im Pratiśākhya x, ṽ, c, ñ, ṭ, n, p, r oder l haben, in Beziehung auf den Accent.

für Pratiśākhya x haben folgende Taddhitas: ârax, îxax, erax, xax, ṭhax, ḍhax, ḍhinux, ḍhrax, tyax, johax, yax, rax, vux, skphax. Unâdi

für Pratiśākhya ṽ haben die oxytona III,1,163 und: vañ Śâyṇ.

für Pratiśākhya c haben die kṛits: ac, athuc, âluc, ishṇuc, elimac, xurac, xtic, xnaruc, xhac, xhishṇuc, ghurac, ṭishac, ṇac, ṇvuc, ṭric, yuc, varac, vic, suc.

die taddhitas: axac, ac, aṭhac, aḍac, atasuc, anic, ayac, asic, âxinic, âc, âṭac, âminac, âlac, âluc, ic, itac, inac, imanic, iruc, ilac, îmasac, îrac, [redacted] ṭhâc, xatac, xaṭyac, xuṣṭaruc, xṛitvasuc, goyugac, goshṭhac, ghac, cphañ, cvi, jâhac, ṭac, ṭiṭac, ṭhac, ḍac, ḍatamac, ḍataruc, ḍâc, ḍâmahac, ḍimac, ḍupac, ḍulac, tailac, daghnac, dvayasac, nâṭac, paṭac, piṭac, bahuc, bhraṭac, marîsac, mâtac, mâtruc, lac, walac, viḍac, virîsac, vuc, ṣaṅxaṭac, ṣâlac, shac, shaḍgavac, shṭaruc, shṭhac, suc, skandhac; die fem.affixe câp d. i. Casaṃdhîn ayâç, îyâç d. yâç. Veda.

für Pratiśākhya ñ haben die kṛits: iñ, uxañ, xañ, xhañ, xhamuñ, xhuxañ, ghañ, ñyuṭ, vuñ

und die taddhitas: añ, âhañ, iñ, ixañ, uxañ, cphañ (für kṣiṃdhi etc. c im Accent), ña, ñîṭha, ñya, ñyaṅg, ñyaṭ, ṭhañ, ḍhuxañ, ḍhañ, dhamuñ, dhyamuñ, nâñ, johañ, phiñ, yañ, vuñ, shyañ, shlañ, snañ.

für Pratiśākhya ṭ haben die kṛits: ñyaṭ, tavyaṭ, yaṭ

und die taddhitas aṭ, ḍyaṭ, ṇyaṭ, yaṭ, vyaṭ.

für Pratiśākhya ṅ haben die kṛits: aṭṛin, adhyain, asun, asen, in, ṛin, xadhyain, xan, xasun, xasen, xin, xen, xtin, xthan, xyun, xrin, xruxan, xlaxan, xvin, xvun, xsaxan, xhyun, ghan, ḍumsan, ṇvin, tavaṅ, tun, tumun, ṭrin, tosan, tran, twan, thaxan, nan, man, vun, ṣadhyain, shâxan, shṭran, shvun, saxan, sen,

und die taddhitas: an, âraxan, ixan, uxan, ishthan, ûgasun, xan, ṭithan, than, ḍrun, tixan, tyaxan, thyan, phin, bhaginan, yan, van, vyan, shixan, shxan, shthan, sadhinan d. i. Femin. ñîn.

für Pratiśākhya p haben die kṛits: ap, imap, xap, xyap, xvanip, xvarap, xvip, ñvanip, ḍavatup

und die taddhitas ap, enap, xap, xalpap, xaṇap, caṇap, câp, canvap, ḍnatup, tarap, tap, tamap, tayap,

WEBER COLLECTION.

tarap, tnap, tyap, pâçap, matup, map, yap, rûpap, vatup, vanip u. s. fem. aff. âgîp, câp (hier gilt aber s. Acc. nonc.) ṭâp u. ḍâp.

Ein stummes r (π, 1, 207 Paroxytonon) haben die kṛits: anîyar, kelimar

die taddhitas jâtîyar, deçîyar, u. d. Casus endg. ayâr in d. Veden.

Ein stummes l (proz. paroxytona π, 1, 193 unmittelbar vor d. Affix) haben die kṛits: kamul, khal, ṇamul, ṇvul, lyu, lyuṭ. lyuṇ Sâyâ 32, 3.

die taddhitas: ṭyul, tal, tasil, tâtil, til, tral, thâl, bhaktal, yal, ril, rishṭâtil, rhil, vidhal, sthal

u. d. Casus endg. âl in den Veden.

Lagh 1 230 Ball. naptṛâdigrahaṇam vyutpattipaksha nirṇamârtham, tene'ha na: pitâ

in 6, 4, 11 sind naptṛi etc. einzeln aufgeführt, damit diese Regel nicht auch für die andern in Uṇ 2, 91 aufgezählten Wörter interpretiren wird; also direkte Beweis für die Existenz von Uṇ 2, 91 als Vorlage Pâṇini's.

DIE UṆÂDI-AFFIXE.

HERAUSGEGEBEN UND MIT ANMERKUNGEN UND VERSCHIEDENEN INDICES VERSEHEN

VON

OTTO BOEHTLINGK.

(Gelesen den 1 December 1843.)

VORWORT.

Ich habe schon in der Einleitung zu meiner Ausgabe des Pâṇini, S. XXI. bemerkt, dass eine Lehre von den *Uṇâdi*-Affixen schon vor der Zeit des eben genannten Grammatikers bearbeitet gewesen sein müsse, da er sich darauf beziehe. Bei derselben Gelegenheit erwähnte ich auch, dass eine aus 5 Abschnitten oder *Pâda's* bestehende Sammlung von *Uṇâdi*-Affixen der *Siddhânta-Kaumudî* einverleibt sei. Ueber das Alter dieser *Pan'k'apâdî* wage ich jetzt ebenso wenig wie damals Etwas zu bestimmen.

PK551 .U7 1843 p378-410

Den hier aus der *Calcuttaer* Ausgabe der *Siddhânta-Kaumudî* mit einigen Verbesserungen, die in den Anmerkungen angegeben sind, wieder abgedruckten Text werden wohl nur diejenigen bisweilen zu Rathe ziehen, welche sich ernstlicher mit dem Studium der indischen Grammatiker abgeben; das beigegebene Verzeichniss der erklärten Wörter dagegen wird vielleicht Mehreren willkommen sein, da es uns mit der Betonung einer nicht unbedeutenden Anzahl von neuen Wörtern bekannt macht. Bei der Setzung des Accents sind folgende Regeln Pâṇini's berücksichtigt worden: III. 1. 3, 4. — VI. 1. 185, 193, 197, 217.

In den Scholien zum *Bhatti-Kâvja* habe ich zwei *Unâdi-Sûtra's* erwähnt gefunden, die in unserer *Pañ'kapâdî* vermisst werden. Das erste lautet: सचेरिवन्, das zweite नयतेरा च. Nach jenem *Sûtra* wird सचिव gebildet, dieses, das auf III. 62. folgen soll, erklärt das Wort नासा. Fernere Ergänzungen und Verbesserungen werden wir vielleicht in der Folge aus den, mir nur dem Namen nach bekannten *Unâdi-Kosha's* erhalten.

॥ अथोणादयः ॥

कृवापाजिमिस्वदिसाध्यशूभ्य उण् ॥ १ ॥

करोतीति कारुः शित्वी कारकश्च । आतो युक् वातीति वायुः । पायुर्गुदं । जयत्यभिभवति रोगान् जायुरौषधं । मिनोति प्रक्षिपति देहे उष्माणमिति मायुः पित्तं । स्वादुः । साध्नोति परकार्यं साधुः । अश्नुत आप्नु शीघ्रं । आप्नु व्रीहिः पाटलः स्यात्

छन्दसीणः ॥ २ ॥

मा न आयौ ।

दृसनिजनिचरिचटिभ्यो जुण् ॥ ३ ॥

दीर्यत इति दारु । स्नु प्रस्थः सानुरस्त्रियां । जानुनी । इह जनिबध्योश्चेति न निषेधः । अनुबन्धद्वयसामर्थ्यात् चारु रम्यं । चारु प्रियं वाक्यं । मृगय्वादित्वात्कुप्रत्यये चार्वित्यपि ।

किंशारयोः श्रिणः ॥ ४ ॥

किं शृणोतीति किंशारुः सस्यशूकं वाणश्च । जरामेति जरायुः । गर्भाशयो जरायुः स्यात्

त्रो रश्च लः ॥ ५ ॥

तरत्यनेन वर्णा इति तालुः ।

कृके वचः कश्च ॥ ६ ॥

कृकेण गलेन वक्तीति कृकवाकुः । कृकवाकुर्मयूरे च सरटे चरणायुध इति विश्वः ।

भृमृशीतृदृचरित्सरितनिधनिमिमस्जिभ्य उः ॥ ७ ॥

भरति बिभर्ति वा भर्हर्हिर्हिश्च । म्रियन्ते ऽस्मिन्भूतानि मर्हर्निर्जलदेशः । शेते शयुरजगरः । तर्वृक्षः । चरन्ति भक्षयन्ति देवता इमामिति चरुः । त्सरुः खड्गादिमुष्टिः । तनुः स्वल्पं । स्त्रियां मूर्तिस्तनुस्तनूः । धनुः शस्त्रविशेषः । धनुर्नौ च धनुर्विदुः । धनुरिवाकाशं वक्र इति ग्रीष्मर्षः । मयुः किंनरः । मदुः पानीयकाकिकेति रभसः न्यङ्क्वादित्वात्कुत्वं । अश्वेन सस्य दः ।

अणश्च ॥ ८ ॥

लवलेशकणाणवः । चात्कटिवटिभ्यां । कटुः । वटति वदतीति वटुः ।

धान्ये नित् ॥ ९ ॥

धान्ये वाच्ये ऽण उप्रत्ययः स्यात् स च नित् नित्वादाद्युदात्तः। प्रियङ्गवश्चाणवश्च व्रीहिभेदस्त्वणुः पुमान् निद्ग्रहणं फलिपाटीत्यादिसूत्रमभिव्याप्य संबध्यते ।

शॄस्वृस्निहित्रप्यसिवसिहनिक्लिदिबन्धिमनिभ्यश्च ॥ १० ॥

शृणातीति शरुरायुधकोपयोः । स्वरुर्वज्रं । स्नैहुर्व्याधिः । चन्द्र इत्यन्ये । त्रपु सीसं । पुंसि भूम्न्यसवः प्राणाः । वसुर्ह्रदे ऽग्नौ योक्त्रे ऽशौ वसु तोये धने मणौ । हनुर्वक्त्रैकदेशः । क्लेदुश्चन्द्रः । वन्धुः । मनुः । चाद्विदि अवयवे । विन्दुः ।

स्यन्देः संप्रसारणं धश्च ॥ ११ ॥

देशे नदविशेषे ऽब्धौ सिन्धुर्ना सरिति स्त्रियामित्यमरः ।

उन्देरिच्चादेः ॥ १२ ॥

उनत्ति इन्दुः ।

ईषेः किच्च ॥ १३ ॥

ईषेरुः स्यात् स च कित् आदेरिकारादेशश्च । ईषते हिनस्ति इषुः शरः । इषुर्द्वयोः ।

स्कन्देः सलोपश्च ॥ १४ ॥

कन्दुः ।

सृजे र सुश्च ॥ १५ ॥

चात्सलोप उप्रत्ययश्च । रज्जुः ।

कृतेराद्यन्तविपर्ययश्च ॥ १६ ॥

ककारतकारयोर्विनिमयः । तर्कुः सूत्रवेष्टनं ।

नावञ्चेः ॥ १७ ॥

न्यङ्क्वादित्वात्कुत्वं । नियतमञ्चति न्यङ्कुर्मृगः ।

फलिपाटिनमिमनिजनां गुक्पटिनाकिधतश्च ॥ १८ ॥

फलेर्गुक् फल्गुः । पाटेः पटिः । पाटयतीति पटुः । नम्यते ऽनेन नाकुर्वल्मीकं । मन्यत इति मधु । जायत इति जतु ।

वल्गेर्गुक्च ॥ १६ ॥

वल संवरणे । वल्गुः ।

शः कित्सन्वच्च ॥ २० ॥

श्यतेरुः स्यात् स च कित् सन्वच्च । शिश्रुर्बालः ।

यो द्वे च ॥ २१ ॥

ययुरश्वो ऽश्वमेधीयः । सन्वदिति प्रकृते द्वेयक्णमिन्वनिवृत्त्यर्थं ।

कुर्वश्च ॥ २२ ॥

बभ्रुर्नुन्यन्तरे विष्णौ बभ्रू नकुलपिङ्गलौ । चादन्यतो ऽपि । चक्रुः कर्ता । जघ्रुर्हन्ता । पपुः पालकः ।

पृभिदिव्यधिगृधिधृषिभ्यः ॥ २३ ॥

कुः स्यात् पुरुः । भिनत्ति भिदुर्वज्रं । ग्रक्ष्येति संप्रसारणं । विरक्षणं विध्यति विधुः । विधुः शशाङ्के कर्पूरे हृषीकेशे च रात्रसे । गृधुः कामः । धृषुर्दक्षः ।

कृग्रोरुच्च ॥ २४ ॥

करोतीति कुरुः । गृणाति गुरुः ।

ग्रपडुःसुषु स्थः ॥ २५ ॥

सुषामादिषु चेति षत्वं । ग्रपष्ठु प्रतिकूलं । डुष्ठु । सुष्ठु ।

रुपेरिच्चोपधायाः ॥ २६ ॥

ग्रनिष्टं रुपतीति रिपुः ।

ग्रर्तिदृशिकन्यमिपशिवाधामृजिपाशितुक्धुकूदीर्घकाराश्च ॥ २७ ॥

ग्रर्तयति गुणानृतुः । सर्वानविशेषेण पश्यतीति पशुः । कतुः । ग्रन्धुः कूपः । पांशुर्ना न द्वयोरजः । तालव्या ग्रपि दन्त्याश्च सम्वसूकरपांसवः । बाधत इति बाडः स्त्रीपुंसयोर्भुजः ।

प्रथिम्रदिभ्रस्जां संप्रसारणं सलोपश्च ॥ २८ ॥

त्रयाणां कुः संप्रसारणं । भ्रस्जेः सलोपश्च । पृथुः । मृदुः । न्यङ्क्वादित्वात्कुत्वं । भृज्जति तपसा भृगुः ।

लङ्विबंध्योर्नलोपश्च ॥ २९ ॥

लघुः । बालमूललघ्वलमङ्गुलीनां वा लो रवमापद्यते । रघुर्नृपभेदः । बङ्गः ।

ऊर्णोतेर्नुलोपश्च ॥ ३० ॥

ऊरु सक्थि ।

महति ह्रस्वश्च ॥ ३१ ॥

उरु महत्

श्लिषेः कश्च ॥ ३२ ॥

श्लिष्यतीति श्लिकुर्मृत्यः । उच्यते ज्योतिश्च ।

आङ्परयोः खनिशृभ्यां डिच्च ॥ ३३ ॥

आखनतीत्याखुः । परं शृणातीति परशुः । पृषोदरादित्वादकारलोपात्पर्शुरपि ।

ह्वरिमितयोर्द्रुवः ॥ ३४ ॥

द्रु गतौ । अस्माद्ध्वरिमितयोरुपपदयोः कुः स च डित् ह्वरिभिर्द्रूयते ह्वरिद्रुर्वृक्षः । मितं द्रवति मितद्रुः समुद्रः ।

शते च ॥ ३५ ॥

शतधा द्रवति शतद्रुः । वाङ्मलकात्केवलादपि । द्रवतीत्यूर्ध्वमिति द्रुर्वृक्षः शाखा च । तद्वान्द्रुमः ।

खरुशङ्कुपीयुनीलङ्गुलिगु ॥ ३६ ॥

पञ्चैते कुप्रत्ययान्ता निपात्यन्ते । खनते रेफश्चान्तादेशः । खरुः कामः क्रूरो मूर्खो ऽश्वश्च । शङ्कुर्ना कीलशल्ययोः । पिबतेरिवं युगागमश्च । पीयुर्वायसः कालः सुवर्णं च । निपूर्वाल्लगि गतौ अस्मात्कुः नेर्दीर्घश्च । नीलङ्गुः क्रिमिविशेषः सृगालश्च । नीलाङ्गुरिति पाठान्तरं । तत्र धातोरपि दीर्घः । लगे सङ्गे । अस्य अत इवं च । लगतीति लिगु चित्तं । लिगुर्मूर्खः ।

मृगय्वादयश्च ॥ ३७ ॥

एते कुप्रत्ययान्ता निपात्यन्ते । मृगं यातीति मृगयुर्व्याधः । देवयुर्धार्मिकः । मित्रयुर्लोकयात्राभिज्ञः । आकृतिगणो ऽयं ।

मन्दिवाशिमथिचतिचक्ष्यङ्भ्य उरच् ॥ ३८ ॥

मन्दुरा वाजिशाला । वाशुरा रात्रिः । मथुरा । चतुरः । चङ्कुरो रथः । अङ्कुरः । खर्जूरादित्वादङ्कूरो ऽपि ।

व्यथेः संप्रसारणं किच्च ॥ ३९ ॥

विथुरश्चोररक्षसोः ।

मकुरदर्दुरौ ॥ ४० ॥

मकुरो दर्पणः । बाहुलकान्मुकुरो ऽपि । दॄ विदारणे । धातोर्द्विर्वचनमभ्यासस्य रुक् टिलोपश्च । दर्दुरस्तोयदे भेके वाद्यभाण्डाद्रिभेदयोः । दर्दुरा चण्डिकायां स्याद्ग्रामजाले च दर्दुरमिति विश्वः ।

मद्गुरादयश्च ॥ ४१ ॥

उरजन्ता निपात्यन्ते । माद्यतेर्गुक् मद्गुरो मत्स्यभेदः । कवृ वर्णे रुगागमः । कर्वुरः श्वेतरक्षसोः । बध्नातेः खर्जूरादित्वाद्वरो ऽपि । बन्धुरबन्धूरौ स्यातां नम्रसुन्दरयोस्त्रिष्विति रन्तिदेवः । कोकतेर्वा कुक् कुक्कुरः । कुकुरः ।

असेरुरन् ॥ ४२ ॥

असुरः । प्रज्ञाद्यण् आसुरः ।

मसेश्च ॥ ४३ ॥

पञ्चमे पादे मसेरूरन्निति वक्ष्यते । मसूरा मसुरा व्रीहिप्रभेदे पण्ययोषिति । मसूरा मसुरा वा ना वेश्याव्रीहिप्रभेदयोः । मसूरी पादरोगे स्यादुपधाने पुनः पुमान् । मसूरमसुरौ च द्वाविति विश्वः ।

शावशेराप्तौ ॥ ४४ ॥

शु इति आश्वर्थे । श्वशुरः । पतिपत्न्योः प्रसूः श्वश्रूः श्वशुरस्तु पिता तयोरित्यमरः ।

अविमह्योष्टिषच् ॥ ४५ ॥

अविषः । महिषः ।

अमेर्दीर्घश्च ॥ ४६ ॥

आमिषं त्वस्त्रियां मांसे तथा स्याद्भोग्यवस्तुनि ।

रुहेर्वृद्धिश्च ॥ ४७ ॥

रङ्कुशंवररौहिषाः । रौहिषो मृगभेदे स्माद्रौहिषं च तृणं मतमिति संसारावर्तः ।

तवेर्णिद्वा ॥ ४८ ॥

तवेति सौत्रो धातुः । तविषताविषावर्ध्यौ स्वर्गे च । स्त्रियां तविषी ताविषी नदी देवकन्या भूमिश्च । तविषी बलमिति वेदभाष्यं ।

नजि व्यधेः ॥ ४९ ॥

अव्यधिषो ऽब्धिसूर्ययोः । अव्यधिषी धराराज्योः ।

किलेर्वुक्च ॥ ५० ॥

किल्विषं ।

इषिमदिमुदिखिदिछिदिभिदिमन्दिचन्दितिमिमिहिमुहिमुचिरुचिरुधिबन्धिप्रुषिभ्यः किरच् ॥५१॥

इषिरो ऽग्निः । मदिरा सुरा । मुदिरः कामुकाभ्रयोरिति विश्वमेदिन्यौ । खिदिरश्चन्द्रः । छिदिरो ऽसिकुठारयोः । भिदिरं वज्रं । मन्दिरं गृहं । स्त्रियामपि । मन्दिरं मन्दिरापि स्यादिति विश्वः । चन्दिरो चन्द्रकस्तिनौ । तिमिरं तमो ऽक्षिरोगश्च । मिहिरः सूर्यः । मुहिरः काममूर्खयोः । मुचिरो दाता । रुचिरं । रुधिरं । बधिरः । प्रुष शोषणे । प्रुषिरश्छिद्रं । प्रुष्कमित्यन्ये ।

अशेर्णित् ॥ ५२ ॥

आशिरो वह्निरक्तसोः ।

अत्रिरशिशिरशिथिलस्थिरस्फिरस्थविरखदिराः ॥ ५३ ॥

अत्तेर्वोभावाभावः अत्रिरङ्गणं । शशेरुपधाया इत्वं । शिशिरं स्यादृतोर्भेदे तुषारे शीतले ऽन्यवत् । श्रथ मोचने । उपधाया इत्वं रेफलोपः प्रत्ययेरेफस्य लत्वं । शिथिलं । स्थास्फायोष्टिलोपः । स्थिरं निश्चलं । स्फिरं प्रभूतं । तिष्ठतेर्वुक् ह्रस्वत्वं च । स्थविरः । खदिरः । बाऽलकात् शीङो वुक् ह्रस्वत्वं च । शिविरं ।

सलिकल्यनिमन्हिभडिभण्टशण्टपिण्टतुण्टर्कुकिभूय इलच् ॥ ५४ ॥

सलति गच्छति निम्नमिति सलिलं । कलिलं । अनिलः । मन्हिला । पृषोदरादित्वान्मेहलापि । भड इति सौत्रो धातुः । भडिलो शूरसेवकौ । भण्डिलो द्यूतः कल्याणं च । शण्टिलो मुनिः । पिण्टिलो गणकः । तुण्टिलो मुखरः । कोकिलः । भविलो भव्यः । बाऽलकात्कुटिलः ।

कमेः पश्च ॥ ५५ ॥

कम्पिलः ।

गुपादिभ्यः कित् ॥ ५६ ॥

गुपिलो राजा । तिजिलो निशाकरः । गुल्हिलं धनं ।

मिथिलादयश्च ॥ ५७ ॥

मथ्यन्ते ऽत्र रिपवो मिथिला नगरी । पथिलः पथिकः ।

पतिकठिकुटिगडिगुडिदंशिभ्य एरक् ॥ ५८ ॥

पतेः पत्नी गत्वा च । कठेः कृच्छ्रजीवी । कुटेः पर्णाशः । बाङ्गलकान्वुन्न । गडेरो मेघः ।

गुडेरो गुडकः । दंशेरो किंचः ।

कुन्वेर्नलोपश्च ॥ ५९ ॥

कुवेरः ।

शदेस्त च ॥ ६० ॥

शतेरः शत्रुः ।

मूलेरादयः ॥ ६१ ॥

एरगन्ता निपात्यन्ते । मूलेरो जटा । गुधेरो गोत्ता । गुल्हेरो लोल्घातकः । मुल्हेरो मूर्वः ।

कवेरोतच् पश्च ॥ ६२ ॥

कपोतः पत्ती ।

भातेर्डवतुप् ॥ ६३ ॥

भातीति भवान्

कठिचकिभ्यामोरन् ॥ ६४ ॥

कठोरः । चकोरः ।

किशोरादयश्च ॥ ६५ ॥

किंपूर्वस्य शृणातेरिलोपः किमो ऽत्यलोपः । किशोरो ऽश्वशावः । सल्लोरः साधुः ।

कपिगडिगण्डिकटिपटिभ्य ओलच् ॥ ६६ ॥

कपीति निर्देशान्नलोपः । कपोलः । गडोलगण्डोलौ गुडकपर्यायौ । कटोलः कटुः । पटोलः ।

मीनातेर्ऽरन् ॥ ६७ ॥

मयूरः ।

स्यन्देः संप्रसारणं च ॥ ६८ ॥

सिन्दूरं ।

सितनिगमिमसिसच्यविधाञ्क्रुशिभ्यस्तुन् ॥ ६९ ॥

सिनोतीति सेतुः । तितुत्रेति नेटू तन्तुः । गन्तुः । मन्तु दधिमण्डं । सच्यत इति सक्तुः ।
अर्धर्चादिः । ज्वरत्वरेत्यूठ् तत्र किङतीत्यनुवर्तत इति मते तु बाऽलकात् श्रोतुर्विडालः ।
धातुः । क्रोष्टा ।

पः किच्च ॥ ७० ॥

पिबतीति पीतुर्वह्नौ दिवाकरे ।

अर्तेश्च तुः ॥ ७१ ॥

अर्तेस्तुः स्यात् स च कित् ऋतुः स्त्रीपुष्पकालयोः ।

कमिमनिजनिगाभायाह्निभ्यश्च ॥ ७२ ॥

एभ्यस्तुः स्यात् कन्तुः कन्दर्पचित्तयोः । मन्तुरपराधः । जन्तुः प्राणी । गातुः पुंस्कोकिले भृङ्गे
गन्धर्वे गायने ऽपि च । भातुरादित्यः । यातुरध्वकालयोः । रात्रि क्लीवे । हेतुः कारणं ।

चायः किः ॥ ७३ ॥

केतुर्ध्वजपताकयोः ।

आप्नोतेर्ह्रस्वश्च ॥ ७४ ॥

अतुः शरीरं ।

वसेस्तुन् ॥ ७५ ॥

वस्तु ।

अगारे णिच्च ॥ ७६ ॥

वेश्मभूर्वास्तुरस्त्रियां ।

कृजः कतुः ॥ ७७ ॥

क्रतुर्यज्ञः ।

ऋधिवक्योश्चतुः ॥ ७८ ॥

ऋधेर्तुः पुरुषः । वक्तुरनड्वान्

जीवेरातुः ॥ ७९ ॥

जीवातुरस्त्रियां भक्ते जीविते जीवनौषधे ।

आतृकन्वृद्धिश्च ॥ ८० ॥

जीवेरित्येव । जैवातृकस्त्विन्दुभिषगायुष्मत्सु कृषीवले ।

कृषिचमितनिधनिसर्जिखर्जिभ्य ऊः ॥ ८१ ॥

कर्षूः पुंसि करीषाग्नौ कर्षूर्न्यां स्त्रियां मता । चमूः । तनूः । धनूः शस्त्रं । सर्ज अर्जने ।

सर्जूर्वणिक् खर्ज व्यथने । खर्जूः पामा ।

मृजेर्गुणश्च ॥ ८२ ॥

मर्जूः शुद्धिकृत्

वहो धश्च ॥ ८३ ॥

वधूर्नायास्नुषास्त्रीषु ।

कषेश्छश्च ॥ ८४ ॥

कच्छूः पामा ।

णित्कसिपद्यर्तेः ॥ ८५ ॥

कासूः शक्तिः । पाद्मश्रणावारणी । आद्यः पिङ्गलः ।

अणो डश्च ॥ ८६ ॥

आडूर्तलम्बवद्रव्यं ।

नञ्लम्बेर्नलोपश्च ॥ ८७ ॥

तुम्ब्यलाबूरुभे समे इत्यमरः ।

के अ एरड् चास्य ॥ ८८ ॥

कशब्द उपपदे शृणातेर्डः स्याडेरेरड् आदेशः । कशेर्डस्तृणाकन्दे स्त्री । बाऽलकाडप्रत्यये कशेरुः क्लीवे पुंसि च ।

त्रो डट् च ॥ ८९ ॥

तरतेर्डः स्यात् तस्य डट् तर्दः स्याद्दारुहस्तकः ।

दरिद्रातेर्यालोपश्च ॥ ९० ॥

इश्च आश्च यौ । तयोर्लोपः । दर्दूः कुष्ठप्रभेदः ।

नृतिप्रथ्योः कूः ॥ ९१ ॥

नृतूर्नर्तकः । प्रथूरुपानं ।

ऋतेरम्च ॥ ९२ ॥

ऋदिति सौत्रो धातुः । ततः कूः । अमागमश्च । ऋतूर्देवनदो सत्यवाक्च ।

अन्दूदम्भूतम्बूकफेलूकर्कन्धूदिधिषूः ॥ ९३ ॥

एते कूप्रत्ययान्ता निपात्यन्ते । अन्दूर्बन्धनं । दृभी ग्रन्थे । निपातनान्नुम् दृम्भूः । अनुस्वाराभावो ऽपि निपातनादित्येके । दृन्भूः । ज्ञनेर्बुक् । जम्बूः । जम्यदने ऽस्येत्येके । बाङ्लकाङ्स्वो ऽपि जम्बुः । कफं लाति कफेलूः श्लेष्मातकः । निपातनादेवं । कर्कं दधाति कर्कन्धूर्वदरी । निपातनान्नुम् दिधिं धैर्यं स्यति त्यजतीति दिधिषूः पुनर्भूः । केचित्तु अन्दूदम्फूजम्बूकम्बू इति पठन्ति । दम्फ उत्क्लेशे । दम्फूः सर्पजातिः । कमेर्बुक् कम्बूः परद्रव्यापहारी ।

मृग्रोरुतिः ॥ ९४ ॥

मरुत् गरुत्पक्षः ।

ग्रो मुट् च ॥ ९५ ॥

गिरतेरुतिस्तस्य च मुट् गर्मुत्सुवर्णं तृणविशेषश्च ।

कृषेरुलच् ॥ ९६ ॥

कर्षुलो मृगकामिनोः । बाङ्लकाच्चटतेः । चटुलं शोभनं ।

कृसृरुह्यिषिभ्य इतिः ॥ ९७ ॥

कृरित्कुकुभि वर्णे च तृणवाद्यविशेषयोः । सरित्नदी । रोहिन्मृगविशेषस्य स्त्री । युष इति सौत्रो धातुः । मत्स्यस्य रोहित् पुरुषस्य योषिदिति भाष्यं ।

ताटेर्णिलुक्च ॥ ९८ ॥

ताडयतीति तडित्

शमेर्ठः ॥ ९९ ॥

बाङ्लकादित्संज्ञा एयादेश इट् च न । शण्ठः स्यात्पुंसि गोपतौ क्लीवः ।

कमेरठः ॥ १०० ॥

कमठः । कमठः कच्छपे पुंसि भाण्डभेदे नपुंसकमिति मेदिनी । बाङ्लकाज्ञारठः ।

रमेर्वृद्धिश्च ॥ १०१ ॥

रामठं हिङ्गु ।

शमेः खः ॥ १०२ ॥

शङ्खः ।

कणेष्ठः ॥ १०३ ॥

कण्ठः ।

कलस्तृपश्च ॥ १०४ ॥

तृपतेः कलप्रत्ययः चात्तृफतेः । तृपला लता । तृफला तृफलं त्रिके ।

शपेर्वश्च ॥ १०५ ॥

शबलः ।

वृषादिभ्यश्चित् ॥ १०६ ॥

वृषलः । पललं । वाङ्लकाह्वणः । सरलः । तरलः । कमेर्बुक् । कम्बलः । मुस खण्डने । मुसलं ।

लङ्गेर्वृद्धिश्च ॥ १०७ ॥

लाङ्गलं ।

कुटिकशिकौतिभ्यः प्रत्ययस्य मुट् ॥ १०८ ॥

कुट्मलः । कुडेरपि । कुड्मलः । कश्मलं । बाङ्लकाह्वणः । कोमलं ।

मृतेष्टिलोपश्च ॥ १०९ ॥

मलं ।

चुपेश्चोपधायाः ॥ ११० ॥

चपलं ।

शकिशम्योर्नित् ॥ १११ ॥

शकलं । शमलं ।

ह्रो गुङ्ह्रस्वश्च ॥ ११२ ॥

ह्रगलः । प्रज्ञादित्वाच्छागलः ।

जमत्ताट्टः ॥ ११३ ॥

दृणटः । रणटा । खणटः । मणटः । वणटश्छिन्नकस्तः । व्रणटः । बाङ्लकात्सत्वाभावः । षणटः संघातः । तालव्यादित्यपरे । शणटः । गणटः । चणटः । पणटः क्लीवः । पणटा बुद्धिः ।

ङ्यादिभ्यः कित् ॥ ११४ ॥

कवर्गादिभ्यो डः कित्स्यात् कुडि कुणडं । गुङ् गुडः । घुण भ्रमणे । घुणडो भ्रमरः ।

स्थाचतिमृतेरालच्वालजालीयचः ॥ ११५ ॥

तिष्ठतेरालच् स्थालं । स्थाली । चतेर्वालज् चात्वालः । मृतेरालीयच् मार्त्तालीयो विडालः ।

पतिचण्डिभ्यामालज् ॥ ११६ ॥

पातालं । चण्डालः । प्रज्ञादित्वादणि चाण्डालो ऽपीत्येके ।

तमिविशिविडिमृणिकुलिकपिपलिपच्चिभ्यः कालन् ॥ ११७ ॥

तमालः । विशालः । विडालः । मृणालं । कुलालः । कपालं । पलालं । पच्चालाः ।

पतेरङ्गच् पत्तिणि ॥ ११८ ॥

पतङ्गः ।

तरत्यादिभ्यश्च ॥ ११९ ॥

तरङ्गः । लवङ्गं ।

विडादिभ्यः कित् ॥ १२० ॥

विडङ्गः । मृदङ्गः । कुरङ्गः । बाङ्लकाडुवं च ।

सृवृजोर्वृद्धिश्च ॥ १२१ ॥

सारङ्गः । वारङ्गः खड्गादिमुष्टिः ।

गन्गम्यद्योः ॥ १२२ ॥

गङ्गा । अद्गः पुरोडाशः ।

छापूखडिभ्यः कित् ॥ १२३ ॥

छागः । पूगः । खड्गः । बाहुलकात् षिट् अनादरे गन्सत्वाभावश्च । षिड्गः तरलः । षिड्गैरगद्यत ससंभ्रममेवमेकेति माघः ।

भृञः कित् नुट् च ॥ १२४ ॥

भृञो गन् कित्स्यात् तस्य नुट् च । भृङ्गाः षिड्गालिधूम्याटाः ।

शृणातेर्ह्रस्वश्च ॥ १२५ ॥

शृङ्गं ।

गण् शकुनौ ॥ १२६ ॥

नुट् चेत्यनुवर्तते । शार्ङ्गः ।

मुदिग्रोर्गग्गौ ॥ १२७ ॥

मुद्गः । गर्गः ।

अण्डन् कृसृभृवृञः ॥ १२८ ॥

करण्डः । सरण्डःपक्षी । भरण्डः स्वामी । वरण्डो मुखरोगः ।

शॄदॄभसो ऽदिः ॥ १२९ ॥

शरत् दरद्धृदयकूलयोः । भसज्जघनं । दृणातेः षुग्ह्रस्वश्च । दृषत्

त्यजितनियजिभ्यो डित् ॥ १३० ॥

त्यद् । तद् । यद् । सर्वादयः ।

एतेस्तुट् च ॥ १३१ ॥

एतद्

सर्तेरटिः ॥ १३२ ॥

सरट् स्याद्वातमेघयोः । वेदभाष्ये तु याभिः कृशानुमितिमन्त्रे सरड्भ्यो मधुमाक्षकाभ्य इति व्याख्यातं ।

लङ्घेर्नलोपश्च ॥ १३३ ॥

लघद्वायुः ।

पारयतेरञ्जिः ॥ १३४ ॥

पारक्सुवर्णं ।

प्रथः कित्संप्रसारणं च ॥ १३५ ॥

पृथक् स्वरादिपाठाद्व्ययत्वं ।

भियः षुग्घस्वश्च ॥ १३६ ॥

भिषक्

युष्यसिभ्यां मदिक् ॥ १३७ ॥

युष् सौत्रो धातुः । युष्मद् अस्मद् त्वं । अहं ।

अर्तिस्तुसुहुसृधृक्षिक्षुभायावापद्यक्षिनीभ्यो मन् ॥ १३८ ॥

रुभ्यश्चतुर्दशभ्यो मन् अर्मश्चत्रूरोगः । स्तोमः संघातः । सोमः । व्योमः । सर्मो गगनं । धर्मः । क्षेमं कुशलं । व्योमं । प्रज्ञाद्यणि व्यौमं च । भाम आदित्यः । यामः । वामः शोभनदुष्टयोः । पद्मं । यत्न पूत्तायां । यद्मो रोगराजः । नेमः ।

व्रश्चातेः सन्वद्भावलोपश्च ॥ १३९ ॥

व्रिक्षः कुटिलमन्द्योः ।

अवतेष्टिलोपश्च ॥ १४० ॥

मन्प्रत्ययस्यायं टिलोपः । न प्रकृतेः । अन्यथा डिदित्येव ब्रूयात् ज्वरत्वरेति ऊठौ । तयोर्दीर्घे कृते गुणः । चादिपाठाद्व्ययत्वमित्युज्ज्वलदत्तः । तन्न तेषामसत्त्वार्थत्वात् वस्तुतस्तु स्वरादिपाठाद्व्ययत्वं । अवतीति ओं ।

यसेरा च ॥ १४१ ॥

यामः ।

अविसिविसिशुषिभ्यः कित् ॥ १४२ ॥

ऊमं नगरं । स्यूमो रश्मिः । सिमः सर्वः । शुष्मशुभ्रसमोपयोः ।

इषियुधीन्धिदसिश्याधूसूभ्यो मक् ॥ १४३ ॥

इष्मः कामवसन्तयोः । ईषीति पाठे दीर्घादिः । युध्मः शूरो योद्धा च । इध्मः समित् दस्मो यजमानः । श्यामः । धूमः । सूमो ऽन्तरिक्षं । वाङ्मलकादीर्घं व्रणः ।

युजिरुचितिजां कुश्च ॥ १४४ ॥

युग्मं । रुक्मं । तिग्मं ।

क्नेर्ह्रि च ॥ १४५ ॥

ह्रिमं ।

भियः षुग्वा ॥ १४६ ॥

भीमः । भीष्मः ।

घर्मः ॥ १४७ ॥

घृधातोर्मगुणश्च निपात्यते ।

ग्रीष्मः ॥ १४८ ॥

ग्रसतेर्निपातो ऽयं ।

प्रथेः षिवन्संप्रसारणं च ॥ १४९ ॥

पृथिवी । षवन्नित्येके । पृथ्वी पृथिवी पृथ्वो इति शब्दार्णवः ।

अशूप्रुषिलटिकणिखटिविशिभ्यः क्वन् ॥ १५० ॥

अश्वः । प्रुष स्नेहनादौ । प्रुष्वः स्यादतुसूर्ययोः । प्रुष्वा जलकणिका । लट्वा पक्षिभेदः फलं च । कण्वं पापं । वाङ्मलकादिर्वे किण्वमयि । खट्वा । विश्वं ।

इणशीभ्यां वन् ॥ १५१ ॥

एवो गन्ता एव एवा महतः । असत्वे निपातो ऽयं । शेवं मित्राय वरुणाय ।

सर्वनिघृघरिधिलघशिवपदप्रहेधा अतत्वे ॥ १५२ ॥

अकर्तर्येते निपात्यन्ते । सृतमनेन विश्वमिति सर्वं । निपूर्वाद्धृषेर्गुणाभावो ऽपि । निघृष्यते ऽनेन निघृष्वः खुरः । रिधो हिंस्रः । लघो नर्तकः । लिघ इत्यन्ये । तत्रोधाया इत्वमपि । शेते ऽस्मिन्सर्वमिति शिवः शम्भुः । शीङो ह्रस्वत्वं । पद्यो स्थो भूलोकश्च । प्रच्छ्यत इति प्रच्छः ।

ह्वेञ आकारवकारलोपः । ज्रह्वतेरालोपो वा । ईषेर्वन् ईष्व आचार्यः । इष्य इत्यन्ये । अतन्त्रे किं । सर्ता सारकः । वाङ्मलकाङ्क्षतेः । ह्रस्वः ।

शेवृयह्वज्रिह्वायीवाव्वामीवाः ॥ १५३ ॥

शेव इत्यत्तोदात्तार्थं । यात्यनेन यह्वः । ह्रस्वो ङगागमश्च । लिह्त्यनया जिह्वा । लकारस्य जः गुणाभावश्च । गिरत्यनया ग्रीवा । ईडागमश्च । आप्नोतीत्याव्वा वायुः । मीवा उदरक्रिमिः । वायुरित्यन्ये ।

कृगृशृदृभ्यो वः ॥ १५४ ॥

कर्वः काम आखुश्च । गर्वः । शर्वः । दर्वी राक्षसः ।

कनिन्युवृषितक्षिराजिधन्विद्युप्रतिदिवः ॥ १५५ ॥

यौतीति युवा । वृषा इन्द्रः । तक्षा । राज्ञा । धन्वा मरुः । धन्वा शरासनं । द्युवा सूर्यः । प्रति दीव्यत्यस्मिन् प्रतिदिवा दिवसः ।

सव्यशूभ्यां तुट् च ॥ १५६ ॥

सत । अष्ट ।

नञि ज्रहातेः ॥ १५७ ॥

अरुः ।

श्वन्नुक्षन्पूषन्प्लीहन्क्लोदन्स्नेहन्मूर्धन्मज्जन्नर्यमन्विश्वप्सन्परिज्मन्मातरिश्वन्मघवन्निति ॥ १५८ ॥

एते त्रयोदश कनिन्नन्ता निपात्यन्ते । श्वयतीति श्वा । उक्षा । पूषा । प्लिह गतौ । इकारस्य दीर्घत्वं । प्लेहतीति प्लीहा कुक्षिव्याधिः । क्लिद्र आर्द्रीभावे । क्लिद्यति क्लोदा चन्द्रः । स्निह्य तेर्गुणः । स्निह्यतीति स्नेहा सुहृच्चन्द्रश्च । मुह्यत्यस्मिन्नाहते मूर्धा । मुहेरुपधाया दीर्घः । धो ऽन्तादेशो रमागमश्च । मज्जत्यस्थिषु मज्जा अस्थिसारः । अर्यपूर्वो माङ् अर्यमा । विश्वं प्साति विश्वप्साग्निः । परिज्ञायते परिज्मा चन्द्रो ऽग्निश्च । ज्ञेरुपधालोपो मश्चान्तादेशः । मातरि अन्तरिक्षे श्वयतीति मातरिश्वा । धातोरिकारलोपः । मह पूजायां । हस्य घो वुगागमश्च । मघवा इन्द्रः ।

॥ इत्युणादिषु प्रथमः पादः ॥

कृकृभ्यामेणुः ॥ १ ॥

कोरेणुः । हरेणुरन्धिद्रव्यं ।

हनिकुषिनीरमिकाशिभ्यः क्थन् ॥ २ ॥

हत्थो विषाणः । कुट्ठः । नीत्थो नेता । रथः । काष्ठं ।

अवे भृञः ॥ ३ ॥

अवभृथः ।

उषिकुषिगार्तिभ्यस्थन् ॥ ४ ॥

ओष्ठः । कोष्ठं । गाधा । अर्घः । बाऽलकात् शोधः ।

सर्तेर्णित् ॥ ५ ॥

सार्थः समूहः ।

तॄवृञ्भ्यामूथन् ॥ ६ ॥

तूत्थं मांसं । वत्थो रथगुप्तौ ना ।

पातृतुदिवचिरिचिसिचिभ्यन्थक् ॥ ७ ॥

पीथो रविकृतं पीथं । तीर्थं शास्त्राधरक्षेत्रोपायोपाध्यायमन्त्रिषु । अवतारर्षिनुष्टाम्भःस्त्रीरजःसु च विश्रुतमिति विश्वः । तुत्थो ऽग्निः । उक्थं सामभेदः । रिक्थं । बाऽलकादृचेरपि । रिक्थमृक्थं धनं वसु । सिक्थं ।

अर्तेर्निरि ॥ ८ ॥

निरर्थः साम ।

निशीथगोपीथावगाथाः ॥ ९ ॥

निशीथो ऽर्धरात्रः रात्रिमात्रं च । गोपीथं तीर्थं । अवगाथः प्रातः स्नातः ।

गश्योदि ॥ १० ॥

उद्गीथः साम्नो भागविशेषः ।

समीणः ॥ ११ ॥

समिथो वह्निः संग्रामश्च ।

तिथपृष्ठगूथयूथप्रोथाः ॥ १२ ॥

तिनेर्नलोपः । तिथो ऽनलः कामश्च । पृष्ठं । गूथं विष्ठा यूथं समूहः । प्रोथमस्त्री तुरङ्गास्ये प्रोथः प्रस्थित उच्यते ।

स्फायितञ्चिवञ्चिशकिभ्यां नुदिसृपितृपिदृपिवन्युन्दिग्रथितृत्यजतिमथिमदिमुदिखिदिछिदि भिदिमन्दिचन्दिदक्षिदसिदम्भिवसिवाशिशीङ्हसिसिधिभ्यो रक् ॥ १३ ॥

द्वात्रिंशद्भ्यो रकस्यात् वलि यलोपः । स्फारं । न्यङ्क्वादित्वात्कुत्वं । तक्रं । वक्रं । शक्रः । क्षिप्रं । क्षुद्रः । सृप्रश्चन्द्रः । तृप्रः पुरोडाशः । दृप्रः बलवान् वन्द्रः पूतकः । उन्दी । उद्रो जलचरः । ग्रथ्रं कुष्ठं । वृत्रो रिपौ धनौ धान्ते शैले चक्रे च दानवे । अन्तेवो । वीरः । नीरं । पद्रो ग्रामः । मद्रो हर्षः देशभेदश्च । मुद्रा प्रत्ययकारिणी । खिद्रो रोगो दरिद्रश्च । छिद्रं । भिद्रं वज्रं । मन्द्रः । चन्द्रः । पचाद्यचि चन्दो ऽपि । क्षिमांशुश्चन्द्रमाश्चन्द्रः शशी चन्दो क्षिमद्युतिः । दक्षो ऽग्निः । दक्षः स्वर्वैद्यः । दक्षः समुद्रः स्वल्पं च । वसेः संप्रसारणे । न रपरसृपिसृजिस्पृशिस्पृक्षिसवनादीनां । रेफपरस्य सकारस्य सृप्यादीनां सवनादीनां च मूर्धन्यो न स्यात् पूर्वपदादिति प्राप्तः प्रतिषिध्यत इति वृत्तिर्भूयोऽभिप्राया । तेन शासिवसीति प्राप्तमपि न । उस्रो रश्मिः । उस्रो गौः । वास्रो दिवशः । वास्रं मन्दिरं । शीरो ऽजगरः । कस्रो मूर्खः । सिध्रः साधुः । प्रुष्रं ।

मुसे रक् ॥ १४ ॥

मुस्रं । बाऽलकात् अस्रं ।

चकिरम्योरुचोपधायाः ॥ १५ ॥

चुक्रमम्लद्रव्यं । रुस्रो ऽरुणः ।

वौ कसेः ॥ १६ ॥

विकुर्वश्चन्द्रः ।

अमितम्योर्दीर्घश्च ॥ १७ ॥

आम्रं । ताम्रं ।

निन्देर्नलोपश्च ॥ १८ ॥

निद्रा ।

ग्रहेर्दीर्घश्च ॥ १९ ॥
ग्राद्रिः ।
प्रुचेर्दश्च ॥ २० ॥
प्रूद्रः ।
डरीणो लोपश्च ॥ २१ ॥
डःखेनेयत प्राप्यत इति द्वरं ।
कृतेष्क्रू च ॥ २२ ॥
कृच्छ्रं । क्रूरः ।
रोदेर्णिलुक्च ॥ २३ ॥
रोदयतीति रुद्रः । बहुलमन्यत्रापि संज्ञाछन्दसोः । णिलुगित्येव । वान्ति पर्णप्रुषो वातास्ततः पर्णमुचो ऽपरे ।
व्रीरौ च ॥ २४ ॥
व्रीरौ ऽणुः । ज्यश्चेत्येके ।
सुसूधागृधिभ्यः क्रन् ॥ २५ ॥
सुरः । सूरः । धीरः । गृध्रः ।
प्रुसिचिमीनां दीर्घश्च ॥ २६ ॥
प्रुः सौत्रः । प्रूरः । सीरं । चीरं । मीरः समुद्रः ।
वाविन्ध्येः ॥ २७ ॥
वीध्रं विमलं ।
वृधिवपिभ्यां रन् ॥ २८ ॥
वर्ध्रं चर्म । वप्रः प्राकारः ।
क्ष्त्रेन्द्राग्रवज्रविप्रकुब्रचुब्रनुरखुरभद्रोग्रभेरभेलप्रुक्रप्रुल्लगौरश्वेतरामालाः ॥ २९ ॥
रक्ता ऊनविंशतिः । निपातनाद्गुणाभावः । क्षत्रो नायकः । इदि इन्द्रः । अङ्गर्नलोपः । ग्रयं ।
वज्रो ऽस्त्री क्लीबे पवौ । डुवप् उपधाया इत्वं । विप्रः । कुम्बिचुम्ब्योर्नलोपः । कुब्रमरण्यं । Lay 3,5

चुब्रं मुखं । क्षुर विलेखने । रेफलोपः । अगुणः । क्षुरः । खुर छेदने । रलोपो गुणाभावश्च । खुरः । भन्देर्नलोपः । भद्रं । उच समवाये । चस्य गः । उग्रः । ञिभी । भेरी । पक्षे लः । भेलो जलतरणद्रव्यं । शुचेश्चस्य कः । शुक्रः । पक्षे लः । शुक्लः । गुङ् वृद्धिः । गौरो ऽरुणे सिते पीते । वन संभक्तौ । वन्रो विभागी । इणो गुणाभावः । इरा मद्ये च वारिणि । मा माने । माला ।

समि कस उकन् ॥ ३० ॥

कस गतौ । सम्यक्कसन्ति पालयन्ते जना अस्मादिति संकसुको दुर्जनः । अस्थिरश्च ।

पचिनशोर्णुकन्कनुमौ च ॥ ३१ ॥

पचेः कः । पाकुकः सूपकारः । नशेर्नुम् । नंशुकः ।

भियः क्रुकन् ॥ ३२ ॥

भीरुकः ।

क्वुन् शिल्पिसंज्ञयोरपूर्वस्यापि ॥ ३३ ॥

रजकः । इक्षुकुट्टकः । चरकः । चष भक्षणे । चषकः । शुनकः । भषकः ।

रमे रश्च लो वा ॥ ३४ ॥

रमको विलासी । लमकः ।

जहातेर्द्वे च ॥ ३५ ॥

जह्कस्त्यागी कालश्च ।

ध्मो धम च ॥ ३६ ॥

धमकः कर्मकारः ।

हनो वध च ॥ ३७ ॥

बधकः ।

बहुलमन्यत्रापि ॥ ३८ ॥

कुह विस्मापने । कुहकः । कृतकं ।

कृषर्वृद्धिश्चोदीचां ॥ ३९ ॥

कार्षकः । कृषकः ।

ऽदकं च ॥ ४० ॥

प्रपञ्चार्थं ।

वृश्चिकृष्योः किकन् ॥ ४१ ॥

वृश्चिकः । कृषिकः ।

प्राड्डि पणिकषः ॥ ४२ ॥

प्रापणिकः पण्यविक्रयी । प्राकषिकः परदारोपजीवी ।

मुषेर्दीर्घश्च ॥ ४३ ॥

मूषिक आखुः ।

स्यमेः संप्रसारणं च ॥ ४४ ॥

चाद्दीर्घः । सीमिको वृत्तभेदः ।

क्रिय इकन् ॥ ४५ ॥

क्रयिकः क्रेता ।

आड्डि पणिपनिपतिखनिभ्यः ॥ ४६ ॥

आपणिकः । आपनिक इन्द्रनीलः किरातश्च । आपतिकः श्येनो दैवायत्तश्च । आखनिको मूषिको वराहश्च ।

श्यास्त्याहृञविभ्य इनच् ॥ ४७ ॥

श्येनः । स्त्येनः । हरिणः । अविनो ऽध्वर्युः ।

वृतेः किच्च ॥ ४८ ॥

वृत्तिनं ।

अतेरत्त च ॥ ४९ ॥

वीभावबाधनार्थं । अत्तिनं ।

बहुलमन्यत्रापि ॥ ५० ॥

कठिनं । नलिनं । मलिनं । कुण्डिनं । यतेः । यत्पहृषि दिनं । दिवसो ऽपि दिनं ।

इदन्तिभ्यामिनन् ॥ ५१ ॥

द्रविणं । दक्षिणः । दक्षिणा ।

अर्तेः किदिच्च ॥ ५२ ॥

इरिणं शून्यं ।

वेपितुह्योर्ह्रस्वश्च ॥ ५३ ॥

विपिनं । तुहिनं ।

तलिपुलिभ्यां च ॥ ५४ ॥

तलिनं । विरले स्तोके स्वच्छे ऽपि तलिनं त्रिषु । पुलिनं ।

गर्वेरत उच्च ॥ ५५ ॥

गौरादित्वान्ङीष् गुर्विणी गर्भिणी ।

रुहेश्च ॥ ५६ ॥

रोहिणः ।

महेरिनण्च ॥ ५७ ॥

चादिनन् । माहिनं । महिनं राज्यं ।

क्विब्वचिप्रच्छिश्रिस्रुद्रुप्रुज्वां दीर्घो ऽसंप्रसारणं च ॥ ५८ ॥

वाक् । प्राट् । श्रीः । स्रवत्यतो घृतादिकमिति स्रूः यज्ञोपकरणं । द्रूर्हिरण्यं । कटप्रूः कामरूपी कीटश्च । जूराकाशे सरस्वत्यां पिशाच्यां जवने स्त्रियां ।

आप्नोतेर्ह्रस्वश्च ॥ ५९ ॥

आपः । अपः । अद्भिः । अद्भ्यः ।

परौ व्रजेः षश्च पदान्ते ॥ ६० ॥

व्रजेः क्विप्दीर्घौ स्तः । पदान्ते तु षश्च । परिव्राट् परिव्राजौ ।

हुवः श्लुवच्च ॥ ६१ ॥

जुह्वः ।

स्रुवः कः स्रुवश्चिक्च ॥ ६२ ॥

इकार उच्चारणार्थः । क इत् कुत्वं । स्रुक् स्रुवं स्रुचश्च संमृट्टि ।

तनोतेरनश्च वः ॥ ६३ ॥

तनोतेश्चिकप्रत्ययः । अनो वशब्दादेशश्च । वक् ।

ग्लानुदिभ्यां डौः ॥ ६४ ॥

ग्लौः । नौः । द्विरुच्चयं । डौरित्येव । ग्लौकरोति । कृन्मेजन्त इति सिद्धे नियमार्थमिदं । उणादिप्रत्ययान्तश्च्यन्त एवेति ।

रातेर्डैः ॥ ६५ ॥

राः । रायौ । रायः ।

गमेर्डौः ॥ ६६ ॥

गौर्नादित्ये बलीवर्दे किरणक्रतुभेदयोः । स्त्री तु स्याद्दिशि भारत्यां भूमौ च सुरभावपि । नृस्त्रियोः स्वर्गवज्राम्बुरश्मिदृग्वाणलोमसु । बाऽलकात् द्युतेरपि डोः । द्यौः स्त्री स्वर्गान्तरिक्षयोः ।

भ्रमेश्च डूः ॥ ६७ ॥

भ्रूः । चाऽमेः । अग्रेगूः ।

दमेर्डोसिः ॥ ६८ ॥

दोः । दोषौ ।

पणेरिण्यादेश्च बः ॥ ६९ ॥

बणिक् स्वार्थे ऽण् नैगमो बाणिजो वणिक्

वशः कित् ॥ ७० ॥

उशिगग्नौ घृते ऽपि च ।

भृञ ऊच्च ॥ ७१ ॥

भूरिग्भूमिः ।

ञसिसक्योरुरिन् ॥ ७२ ॥

ञसुरिर्वज्रं । सञरिरादित्यः पृथिवी च ।

सुयुरुवृञो युच् ॥ ७३ ॥

सवनश्चन्द्रमाः । यवनः । रवणः कोकिलः । वरणः ।

अशे रश च ॥ ७४ ॥

अश्नोतेर्युच्स्यात् रशादेशश्च । रशना काञ्ची । जिह्वावाची तु दत्यसकारवान्

उन्देर्नलोपश्च ॥ ७५ ॥

औदनः ।

गमेर्गश्च ॥ ७६ ॥

गमेर्युच्स्याद्गश्चादेशः । गगनं । बङ्गलमन्यत्रापि युच्स्यात् स्यन्दनः । रोचना ।

रञ्जेः क्युन् ॥ ७७ ॥

रञ्जनं ।

भूसूधूभ्रस्जिभ्यश्छन्दसि ॥ ७८ ॥

भुवनं । सुवन आदित्यः । धुवनो वह्निः । निधुवनं सुरतं । भृज्जनमम्बरीषं ।

कृपृवृजिमन्दिनिधाञः क्युः ॥ ७९ ॥

किरणः । पुरणः समुद्रः । वृजनमन्तरिक्षं । मन्दनं स्तोत्रं । निधनं ।

धृषेर्धिषिः च संज्ञायां ॥ ८० ॥

धिषणो गुरुः । धिषणा धीः ।

वर्तमाने पृषद्बृहन्महज्जगच्छतृवत् ॥ ८१ ॥

अतिप्रत्ययान्ताः । पृषु सेचने । गुणाभावः । पृषन्ति । बृहत् महान् गमेर्जगादेशः । जगत्

संश्चत्तृपद्बृहत् ॥ ८२ ॥

एते निपात्यन्ते । पृथक्करणं शतृवद्भावनिवृत्त्यर्थं । संचिनोतेः सुट् इकारलोपः । सच्चत्कुलकः ।

तृपच्छत्रं । विपूर्वाद्धतेष्टिलोपः । इत ए च । वेल्लद्भीपघातिनी ।

छन्दस्यसानच्युनृभ्यां ॥ ८३ ॥

शवसानः पन्थाः । जरसानः पुरुषः ।

ऋज्रिवृधिमन्दिसहिभ्यः कित् ॥ ८४ ॥

ऋज्रसानो मेघः । वृधसानः पुरुषः । मन्दसानो ऽग्निर्वीश्च । सहसानो यज्ञो मयूरश्च ।

अर्तेर्गुणः शुट् च ॥ ८५ ॥

अर्शसानो ऽग्निः ।

सम्यानच् स्तुवः ॥ ८६ ॥

संस्तवानो वाग्मी ।

युधिबुधिदृशिभ्यः किच्च ॥ ८७ ॥

युधानः । बुधानः । दृशानो लोकपालकः ।

ऊर्छेः सँनो लुक्छलोपश्च ॥ ८८ ॥

जुहुराणश्चन्द्रमाः ।

श्वितेर्दश्च ॥ ८९ ॥

शिश्विदानः पुण्यकर्मा ।

तृन्तृचौ शंसिक्षदादिभ्यः संज्ञायां चानिटौ ॥ ९० ॥

शंसेः क्षदादिभ्यश्च क्रमात्तृन्तृचौ स्तः । तौ चानिटौ । शंस्ता स्तोता । शंस्तरौ । शंस्तरः । क्षदिः सौत्रो धातुः शकलीकरणे भक्षणे च अनुदात्तेत् वृक्ये चक्षदानमिति मन्त्रात् उक्षाणं वा वेहतं वा क्षदन्त इति ब्राह्मणाच्च । क्षत्ता स्यात्सारथौ द्वास्थे वैश्यायामपि शूद्रजे । बहुलमन्यत्रापि । मन् मन्ता । हन् हन्ता इत्यादि ।

नप्तृनेष्टृत्वष्टृहोतृपोतृभ्रातृजामातृमातृपितृदुहितृ ॥ ९१ ॥

न पतत्यनेन नप्ता पौत्रो दौहित्रश्च । नयतेः षुग्गुणश्च । नेष्टा । त्विषेरितो ऽत्वं । त्वष्टा । होता । पोता ऋत्विग्भेदः । भ्राजतेर्जलोपः । भ्राता । जायां माति जामाता । मान पूजायां नलोपः । माता । पातेरकारस्य इत्वं । पिता । दुहेस्तृच इट् गुणाभावश्च । दुहिता ।

स्वसेर्ऋन् ॥ ९२ ॥

स्वसा ।

यतेर्वृद्धिश्च ॥ ९३ ॥

याता । भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य यातरः स्युः परस्परं ।

नञि च नदेः ॥ ९४ ॥

न नन्दति ननान्दा । इह वृद्धिर्नानुवर्तत इत्येके । ननान्दा तु स्वसा पत्युर्ननन्दा नन्दिनी च सेति शब्दार्णवः ।

दिवेर्ऋः ॥ ९५ ॥

देवा । देवरः । स्वामिनो देवृदेवरौ ।

नयतेर्डिच्च ॥ ९६ ॥

ना । नरौ । नरः ।

सव्ये स्थश्छन्दसि ॥ ९७ ॥

अम्बाम्बेत्यत्र स्थास्थिन्स्थॄणामुपसंख्यानं । सव्येष्ठा सारथिः । सव्येष्ठरौ । सव्येष्ठरः ।

अर्तिसृधृधम्यम्यश्यवितॄभ्यो ऽनिः ॥ ९८ ॥

अष्टभ्यो ऽनिप्रत्ययः स्यात् अरणिरग्नेर्योनिः । सर॑णिः । धर॑णिः । धम॑निः । अम॑निर्गतिः ।

अश॑निः । अव॑निः । तर॑णिः । बाहुलकात् रज॑निः ।

आङि शुषेः सनश्छन्दसि ॥ ९९ ॥

आशुशुक्षणिरग्निर्वातश्च ।

कृषेरादेश्च चः ॥ १०० ॥

चर्षणिर्जनः ।

अदेर्मुट् च ॥ १०१ ॥

अद्मनिरग्निः ।

वृतेश्च ॥ १०२ ॥

वर्तनिः । गोवर्धनस्तु चकारान्मुटू वर्त्मनिरित्याह ।

क्षिपेः किच्च ॥ १०३ ॥

क्षिपणिरायुधं ।

अर्चिशुचिहुसृपिछादिछर्दिभ्य इसिः ॥ १०४ ॥

अर्चिर्ज्वाला । इदन्तो ऽप्ययं । अग्नेर्भ्राजन्ते ऽर्चयः । शोचिर्दीप्तिः । हविः सर्पिः । इस्मन्निति ह्रस्वः । छदिः पटलं । छर्दिर्वमनव्याधिः । इदन्तो ऽपि छर्द्यतीसारशूलवान्

वृंहेर्नलोपश्च ॥ १०५ ॥

वर्हिर्ना कुशशुष्मणोः ।

द्युतेरिसिन्नादेश्च जः ॥ १०६ ॥

द्योतिः ।

वसौ रुचेः संज्ञायां ॥ १०७ ॥

वसुरोचिर्यज्ञः ।

भुवः कित् ॥ १०८ ॥

भुर्वः समुद्रः ।

सह्वो धश्च ॥ १०९ ॥

सधिरनड्वान्

पिबतेस्थुक् ॥ ११० ॥

पाथिश्चन्तुःसमुद्रयोः ।

ज्ञनेहसिः ॥ १११ ॥

ज्ञनुर्ज्ञननं ।

मनेर्धिष्कृन्दसि ॥ ११२ ॥

मधुः ।

अर्तिपृवपियजितनिधनितपिभ्यो नित् ॥ ११३ ॥

अरुः । परुर्ग्रन्थिः । वपुः । यजुः । तनुः । तनुपी । तनूपि । धनुरस्त्रियां । धनुर्वंशविप्रुड्डो ऽपि निर्गुणः किं करिष्यति । सान्तस्य उदन्तस्य वा ह्रपं । तपुः सूर्याग्निशत्रुषु ।

एतेर्णिच्च ॥ ११४ ॥

आयुः । आयुषी ।

चदेः शिच्च ॥ ११५ ॥

चदुः ।

मुहेः किच्च ॥ ११६ ॥

मुङ्क्रव्ययं । वङ्कलनन्यत्रापि । आचन्तुः । परिचन्तुः ।

कृगृभृवृञ्चतिभ्यः ष्वरच् ॥ ११७ ॥

कर्वरी व्याघ्रस्त्रसोः । गर्वरो ऽहंकारी । शर्वरी रात्री । वर्वरः प्राकृतो जनः । चवरं ।

नौ सदेः ॥ ११८ ॥
निषद्वरस्तु ज़म्बालः । निषद्वरी रात्रिः ।

॥ इत्युणादिषु द्वितीयः पादः ॥

ह्रिवरच्छ्वरधीवरपीवरमीवरचीवरतीवरनीवरगह्वरकद्वरसंयद्वराः ॥ १ ॥
एकादश वरच्प्रत्ययान्ता निपात्यन्ते । ह्रिदिर् ह्रद् अनयोस्तकारान्तादेशः । ह्रिदेर्गुणाभावश्च ।
ह्रिवरो धूर्तः । ह्रवरो गृहकुञ्जयोः । धीवरः कैवर्तः । पीवरः स्थूलः । मीवरो हिंसकः ।
चिनोतेर्दीर्घश्च । चीवरं भिक्षुकप्रावरणं । तीवरो जातिविशेषः । नीवरः परिव्राट् गाहतेर्ह्रस्वत्वं ।
गह्वरं । कटे वर्षादौ । कद्वरं व्यञ्जनं । यमेर्दीर्घः । संयद्वरो नृपः । पदे संपद्वर इत्येके ।
इर्णसिजृजिदीङ्ष्यविभ्यो नक् ॥ २ ॥
इनः सूर्ये नृपे पत्यौ । सिनः काणः । जिनो ऽर्हन् दीनः । उन्नः । ऊनः ।
फेनमीनौ ॥ ३ ॥
एतौ निपात्येते । स्फायतेः फेनः । मीनः ।
कृषेर्वर्णे ॥ ४ ॥
कृष्णः ।
बन्धेर्ब्रधिबुधौ च ॥ ५ ॥
ब्रध्नः । बुध्नः ।
धापृवस्यज्यतिभ्यो नः ॥ ६ ॥
धाना भृष्टयवे स्त्रियः । पर्ण पत्रं । पर्णः किंशुकः । वस्नो मूल्ये वेतने च । अत्तेर्वो । वेनः ।
अत्र आदित्यः । बाहुलकात् प्रृणोतेः । श्रोणः पङ्गुः ।
लक्तेरट् च ॥ ७ ॥
लक्तेश्चुरादिण्यन्तान्नः स्यात् तस्याडागमश्च । चान्नुडित्येके । लक्ष्मणं लक्ष्मणा नाम्नि चिह्ने च ।
लक्ष्मणो लक्ष्मणश्च रामभ्राता । लक्ष्मणा हंसयोषायां सारसस्य च लक्ष्मणा ।
वनेरुचोपधायाः ॥ ८ ॥

वेत्रा नदी ।

सिवेष्टेर्यूं च ॥ ९ ॥

दीर्घोच्चारणसामर्थ्यान्न गुणः । स्यून आदित्यः । वाऊलकात्केवलो नः । ऊठ् अन्तरङ्गबाधेन् गुणः । स्योनः ।

कृवृतॄसिद्रुपन्यनिस्वपिभ्यो नित् ॥ १० ॥

कर्णः । वर्णः । तॄर्णश्चन्द्रे च वृत्ते च । सेना । द्रोणः । पत्नो नीचैर्गतिः । अन्नमोदनः । स्वप्नो निद्रा ।

धेट इच्च ॥ ११ ॥

धेनः सिन्धुर्नदी धेना ।

तृषिशुषिरसिभ्यः कित् ॥ १२ ॥

तृन्ना । प्रुन्नः सूर्यो वह्निश्च । रत्नं द्रव्यं ।

सुजो दीर्घश्च ॥ १३ ॥

सूना बधस्थानं ।

रमेस्त च ॥ १४ ॥

रमयतीति रत्नं ।

रात्नासात्नास्थूणावीणाः ॥ १५ ॥

रात्ना गन्धद्रव्यं । सात्ना गोगलकम्बलः । स्थूणा गृहस्तम्भः । वीणा वल्लकी ।

गादाभ्यामिन्नुच् ॥ १६ ॥

गेन्नुर्गायनः । देन्नुर्दाता ।

कृत्यप्रूभ्यां क्स्नः ॥ १७ ॥

कृत्स्नमखण्डं । अद्नं ।

तिजेर्दीर्घश्च ॥ १८ ॥

तीद्नं ।

श्लिषेश्चोपधायाः ॥ १९ ॥

श्लद्नं ।

यजिमनिप्रुन्धिदसिजनिभ्यो युच् ॥ २० ॥

यज्युरध्वर्युः । मन्युर्दैन्ये क्रतौ क्रुधि । शुन्ध्युरग्निः । दस्युस्तस्करः । जन्युः शरीरी ।

भुजिमृङ्भ्यां युक्युकौ ॥ २१ ॥

भुज्युर्भोजनं । मृत्युः ।

सर्तेरयुः ॥ २२ ॥

सरयुर्नदी । अयूरिति पाठान्तरं । सरयूः ।

पानीविषिभ्यः पः ॥ २३ ॥

पाति रक्षत्यस्मादात्मानमिति पापं । तद्योगात्पापः । नेपः पुरोहितः । बाङ्लकाद्गुणाभावे नीपो वृक्षविशेषः । वेष्पः पानीयं ।

च्युवः किच्च ॥ २४ ॥

च्युपो वक्त्रं ।

स्तुवो दीर्घश्च ॥ २५ ॥

स्तूपः समुच्छ्रायः ।

सुप्रभ्यां निच्च ॥ २६ ॥

चात्किन् सूपः । बाङ्लकाद्भवं । प्रूर्षं ।

कुयूभ्यां च ॥ २७ ॥

कुवन्ति मण्डूका अस्मिन् कूपः । युवन्ति बध्नत्यस्मिन्पशुमिति यूपो यज्ञस्तम्भः ।

खष्पशिल्पशष्पवाष्पद्रूपपर्पतल्पाः ॥ २८ ॥

सप्तैते पप्रत्ययान्ता निपात्यन्ते । खनतेर्नकारस्य षत्वं । खष्पो क्रोधबलात्कारौ । शीलतेर्ह्रस्वः । शिल्पं कौशलं । शसु हिंसायां । निपातनात्षत्वं । शष्पं बालतृणं प्रतिभानत्वयञ्च । वाधतेः षः । वाष्पो नेत्रजलोष्मणोः । वाष्पं च । रौतेर्दीर्घः । द्रूपं स्वभावे सौन्दर्ये । पृ । पर्पं गृहं बालतृणं पङ्क्तिपीठं च । तल प्रतिष्ठाकरणे । चुरादिणिचो लुक् तत्पं शय्यादारुषु ।

स्तनिकृषिपुषिगदिमदिभ्यो णेरित्नुच् ॥ २९ ॥

अयामन्तेति णेरयादेशः । स्तनयित्नुः । कर्षयित्नुः । पोषयित्नुः । गदयित्नुर्वावदूकः । मदयित्नुर्मदिरा ।

कृहनिभ्यां कनुः ॥ ३० ॥

कृनुः शिल्पी । कनुर्व्याधिः शस्त्रं च ।

गमेः सन्वच्च ॥ ३१ ॥

जिगनुः ।

दाभाभ्यां नुः ॥ ३२ ॥

दानुर्दाता । भानुः ।

वचेर्गश्च ॥ ३३ ॥

वग्नुः ।

धेट इच्च ॥ ३४ ॥

धयति तामिति धेनुः ।

सुवः कित् ॥ ३५ ॥

सूनुः पुत्रे ऽनुत्ते स्त्री ।

ञक्षातेर्द्वे ऽक्तलोपश्च ॥ ३६ ॥

जक्षुः ।

स्थो णुः ॥ ३७ ॥

स्थाणुः कीले स्थिरे क्लरे ।

अतिवृरीभ्यो निच्च ॥ ३८ ॥

अतेर्वो । वेणुः । वर्णुर्न्दिदेशभेदयोः । रेणुर्द्वयोः स्त्रियां धूलिः ।

विषेः किच्च ॥ ३९ ॥

विष्णुः ।

कृदाधारार्चिकलिभ्यः कः ॥ ४० ॥

बाऽलकान्न कल्येत्संज्ञा । कर्को धवलघोटकः । दाको दाता । धाको ऽनड्वानाधारश्च । राका पौर्णमासी । अर्कः । कल्कः पापाशये पापे दम्भे विट्किट्योरपि ।

सृवृभूशुषिमुषिभ्यः कक् ॥ ४१ ॥

सृक उत्पलवातयोः । वृकः श्वापदकाकयोः । भूकं छिद्रं । शुष्कः । मुष्को ऽण्डं ।
शुकवल्कोल्काः ॥ ४२ ॥
शुभेरत्यलोपः । शुकः । वल्कं वल्कलमस्त्रियां । उष दाहे । षस्य लः । उल्का ।
इण्भीकापाशल्यतिमर्चिभ्यः कन् ॥ ४३ ॥
एके मुख्यान्यकेवलाः । भेको मण्डूकमेघयोरिति विश्वमेदिन्यौ । काकः । पाकः शिशुः । शल्कं
शकलं । अत्कः पथिकः शरीरावयवश्च । मर्कः शरीरं वायुः ।
नौ हः ॥ ४४ ॥
जहातेः कन्स्यान्नौ । निहाका गोधिका ।
नौ सदेर्डिच्च ॥ ४५ ॥
निष्को ऽस्त्री हेम्नि तत्पले ।
स्यमेरीट् च ॥ ४६ ॥
स्यमीको वाल्मीको वृक्षभेदश्च । इट् ह्रस्व इति केचित् स्यमिकः ।
अजियुधुनीभ्यो दीर्घश्च ॥ ४७ ॥
वीकः स्याद्वातपक्षिणोः । यूका । धूको वायुः । नीको वृक्षविशेषः ।
ह्रियो रश्च लो वा ॥ ४८ ॥
ह्रीका ह्लीका त्रपा मता ।
शकेरुनोन्तोन्त्युनयः ॥ ४९ ॥
उन उन्त उन्ति उनि एते चत्वारः स्युः । शकुनः । शकुन्तः । शकुन्तिः । शकुनिः ।
भुवो क्विच् ॥ ५० ॥
भवन्तिर्वर्तमानकालः । बाहुलकादवेश्च । अवन्तिः । वदेर्वदन्तिः । किंवदन्ती जनश्रुतिः ।
कन्युच् क्षिपेश्च ॥ ५१ ॥
चाद्भुवः । क्षिपण्युर्वसन्त इत्युज्वलदत्तः । भुवन्युः स्वामिसूर्ययोः ।
अनुङ्नदेश्च ॥ ५२ ॥
चात्क्षिपेः । नदनुर्मेघः । क्षिपणुर्वातः ।

कृवृदारिभ्य उनन् ॥ ५३ ॥

करुणो वृक्षभेदः स्यात्करुणा च कृपा मता । वरुणः । दारुणं ।

त्रो रश्च लो वा ॥ ५४ ॥

तरुणस्तलुनो युवा ।

नुधिपिशिमिथिभ्यः कित् ॥ ५५ ॥

नुधुनो म्लेच्छजातिः । पिशुनः । मिथुनं ।

फलेर्गुक्च ॥ ५६ ॥

फल्गुनः पार्थः । प्रज्ञाद्यण् फाल्गुनः ।

अशेर्लशश्च ॥ ५७ ॥

लशुनं ।

अर्तेर्णिलुक्च ॥ ५८ ॥

अर्जुनः ।

तृणाख्यायां चित् ॥ ५९ ॥

चिद्वादन्तोदात्तः । अर्जुनं तृणं ।

अर्तेश्च ॥ ६० ॥

अरुणः ।

अजियमिशीङ्भ्यश्च ॥ ६१ ॥

वयुनं देवमन्दिरं । यमुना । शयुनो ऽजगरः ।

वृतृवदिह्नमिकमिकषिभ्यः सः ॥ ६२ ॥

वर्षं । तर्षः प्लवसमुद्रयोः । वत्सः । वत्सं वक्षः । हंसः । कंसो ऽस्त्री पानभाजनं । कक्षं नक्षत्रं ।

प्लुषेश्चोपधायाः ॥ ६३ ॥

प्लक्षः ।

मनेर्दीर्घश्च ॥ ६४ ॥

मांसं ।

अशेर्देवने ॥ ६५ ॥

अक्षः ।

स्नुव्रश्चिकृत्यृषिभ्यः कित् ॥ ६६ ॥

स्नुषा । वृक्षः । कृत्समुदकं । ऋक्षं नक्षत्रं । ऋषेर्जातौ । ऋक्षो ऽद्रिभेदे भल्लूक इति च ।

उन्दिगुथिकुषिभ्यश्च ॥ ६७ ॥

उत्सः प्रस्रवणं । गुत्सः स्तवकः । कुक्षो जठरं ।

गृधिपण्योर्दकौ च ॥ ६८ ॥

गृत्सः कामदेवः । पक्षः ।

अशेः सरः ॥ ६९ ॥

अक्षरं ।

वसेश्च ॥ ७० ॥

वत्सरः ।

संपूर्वाच्चित् ॥ ७१ ॥

संवत्सरः ।

कृधूमदिभ्यः कित् ॥ ७२ ॥

बाहुलकान्न षत्वं । कृसरः स्यात्तिलौदनं । धूसरः । मत्सरः । मत्सरा मक्षिका ज्ञेया भंभराली च सा मता ।

पते रश्च लः ॥ ७३ ॥

पत्सलः पन्थाः ।

तन्यृषिभ्यां क्सरन् ॥ ७४ ॥

तसरः सूत्रवेष्टने । ऋक्षर ऋत्विक्

पीयुक्वणिभ्यां कालन् ह्रस्वः संप्रसारणं च ॥ ७५ ॥

पीयुः सौत्रः । पियालो वृक्षभेदः । कुणालो देशभेदः ।

कटिकुषिभ्यां काकुः ॥ ७६ ॥

कटाकुः पत्ती । कुषाकुरग्निः सूर्यश्च ।
सर्तेर्डिकच ॥ ७७ ॥
सृदाकुर्वातसरितोः ।
वृतेर्वृङिश्च ॥ ७८ ॥
वार्ताकुः । बाऽलकाडुकारस्य अवं । वार्ताकं ।
पर्देर्नित्संप्रसारणमल्लोपश्च ॥ ७९ ॥
पृदाकुर्वृश्चिके व्याघ्रे चित्रके च सरीसृपे ।
सृयुवचिम्यो ऽन्युन्नागून्नकुचः ॥ ८० ॥
अन्युच् आगूच् अक्नुच् इते क्रमात्स्युः । सरण्युर्मेघवातयोः । यवागूः । वचक्नुर्विप्रवाग्मिनोः ।
आनकः शीङ्भियः ॥ ८१ ॥
शयानको ऽजगरः । भयानकः ।
आणाको लूधूशिन्धिधाञ्भ्यः ॥ ८२ ॥
लवाणकं दात्रं । धवाणको वातः । सिन्धाणकः श्लेष्मा । पृषोदरादित्वात्पत्ते कलोपः । सिन्धाणं
नासिकामले । धाणको दीनारभागः ।
उल्मुकदर्विह्वोमिनः ॥ ८३ ॥
उष दाहे । षस्य लः मुकप्रत्ययश्च । उल्मुको ऽलदङ्गारं । दृणातेर्विः । दर्विः । हुह्वोतेर्मिनिः ।
ह्वोमी ।
ह्रियः कुक् रश्च लो वा ॥ ८४ ॥
ह्रीकुः । ह्लीकुर्लज्जावान् ।
कसिमृग्रिण्वामिदमिलुपूधूर्विभ्यस्तन् ॥ ८५ ॥
दशभ्यस्तन् स्यात् तितुत्रेति नेट् कस्तः । मर्तः । गर्तः । शृतः कर्वुरः । वातः । अक्तः । दक्तः ।
लोतः स्यादशुचिक्लयोः । पोतो बालवहित्रयोः । धूर्तः । बाऽलकात्तुसेर्दीर्घश्च । तूस्तं पापं
धूलिर्जटा च ।
नज्याय इट् च ॥ ८६ ॥

नापितः ।

तनिमृङ्भ्यां किच्च ॥ ८७ ॥

ततं । मृतं ।

अञ्जिघृसिभ्यः क्तः ॥ ८८ ॥

अक्तं । घृतं । सितं ।

डुतनिभ्यां दीर्घश्च ॥ ८९ ॥

दूतः । तातः ।

जेर्मूट् चोदात्तः ॥ ९० ॥

जीमूतः ।

लोष्टपलितौ ॥ ९१ ॥

लुनातेः क्तः । तस्य सुट् धातोर्गुणः । लोष्टं । पलितं ।

कृश्याभ्यामितन् ॥ ९२ ॥

हरितश्येतौ वर्णभेदौ ।

रुहे श्च लो वा ॥ ९३ ॥

रोहितो मृगमत्स्ययोः । लोहितं रक्तं ।

पिशेः किच्च ॥ ९४ ॥

पिशितं मांसं ।

अदसिस्पृहिगृहिभ्य आप्यः ॥ ९५ ॥

अवाप्यो यज्ञपशुः । दत्ताप्यो गरुडो गृध्रश्च । स्पृह्याप्यः । गृह्याप्यो गृहस्वामी ।

दिधिषाप्यः ॥ ९६ ॥

दधातेर्द्विर्वचनं षुक्च । मित्र इव यो दिधिषाप्यः ।

वृञ एण्यः ॥ ९७ ॥

वरेण्यः ।

स्तुवः कसेप्यश्छन्दसि ॥ ९८ ॥

स्तुषेय्यं पुरुवर्पसं । RV 8,7,2. ṛibhvam vahamam āptyam āptyānām

राजेरन्यः ॥ ९९ ॥

राजन्यो वह्निः ।

शूरम्योश्च ॥ १०० ॥

शरण्यं । रमण्यं ।

अर्तेर्निच्च ॥ १०१ ॥

अरण्यं ।

पर्जन्यः ॥ १०२ ॥

पृषु सेचने । षस्य जः । पर्जन्यः शक्रमेघयोः ।

वदेरान्यः ॥ १०३ ॥

वदान्यस्त्यागिवाग्मिनोः ।

अमिनक्षियजिबधिपतिभ्यो ऽत्रन् ॥ १०४ ॥

अमत्रं भाजनं । नक्षत्रं । यजत्रः । बधत्रमायुधं । पतत्रं तनूरुहं ।

गडेरादेश्च कः ॥ १०५ ॥

कडत्रं । डलयोरेकत्र स्मरणात् कलत्रं ।

वृञश्चित् ॥ १०६ ॥

वरत्रा चर्ममयी रज्जुः ।

सुविदेः कत्रन् ॥ १०७ ॥

सुविदत्रं कुटुम्बकं ।

कृतेर्नुम्च ॥ १०८ ॥

कृन्तत्रं लाङ्गलं ।

भृमृदृशियजिपर्विपच्यमितमिनमिहर्येभ्यो ऽतच् ॥ १०९ ॥

दृशभ्यो ऽतच् स्यात् भरतः । मरतो मृत्युः । दर्शतः सोमसूर्ययोः । यजत ऋत्विक् पर्वतः । पचतो ऽग्निः । अमतो रोगः । तमतस्तृष्णापरः । नमतः प्रह्वः । हर्यतो ऽश्वः ।

पृषिरञ्जिभ्यां कित् ॥ ११० ॥

पृषतो मृगो विन्दुश्च । रञ्जतं ।

खलतिः ॥ १११ ॥

स्खलतेः सलोपः । अतच्प्रत्ययान्तस्य इत्वं च । खलतिर्निष्केशशिराः ।

शीङ्शपिरुगमिवञ्चिनीविप्राणिभ्यो ऽथः ॥ ११२ ॥

सप्तभ्यो ऽथः स्यात् शयथो ऽजगरः । शपथः । रवथः कोकिलः । गमथः पथिकः पन्थाश्च । वञ्चथो धूर्तः । वन्दीति पाठे वन्दति वन्द्यते वा वन्दथः स्तोता स्तुत्यश्च । जीवथ आयुष्मान् । प्राणथो बलवान् बाङलकाच्छमिदमिभ्यां । शमथस्तु शमः शान्तिर्दान्तिस्तु दमथो दमः भृजञ्जित् ॥ ११३ ॥

भरथो लोकपालः ।

रुदिविदिभ्यां डित् ॥ ११४ ॥

रोदितीति रुदथः शिशुः । वेत्तीति विदथः ।

उपसर्गे वसेः ॥ ११५ ॥

आवसथो गृहं । संवसथो ग्रामः ।

अत्यविचमितमिनमिरभिलभिनभितपिपतिपनिपणिमन्थिभ्यो ऽसच् ॥ ११६ ॥

त्रयोदशभ्यो ऽसच् स्यात् अततीत्यतसो वायुरात्मा च। अवतीत्यवसो राजा भानुश्च। चमत्यस्मिन् चमसः सोमपानपात्रं । ताम्यत्यस्मिन् तमसो ऽन्धकारः । नमस अनुकूलं । रभसो वेगहर्षयोः । लभसो धनं याचकश्च । नभति नभ्यति वा नभस आकाशः । तपसः पक्षी चन्द्रश्च । पतसः पक्षी । पनसः कण्टकफलं । पणसः पण्यद्रव्यं । मन्थसं ज्ञानं ।

वेजस्तुट् च ॥ ११७ ॥

बाङलकादात्वाभावः । वेतसः ।

वन्थियुभ्यां णित् ॥ ११८ ॥

वान्थसो ऽजगरः । यावसस्तृणसंघातः ।

वयश्च ॥ ११९ ॥

वय गतौ । वायसः काकः ।

दिवः कित् ॥ १२० ॥

दिवसं । दिवसः ।

कॄशॄशलिकलिगर्दिभ्यो ऽभच् ॥ १२१ ॥

करभः । शरभः । शलभः । कलभः । गर्दभः ।

ऋषिवृषिभ्यां कित् ॥ १२२ ॥

ऋषभः । वृषभः ।

रुषेर्निल्लुष्च ॥ १२३ ॥

रुष हिंसायां । अस्मादभच् नित्कित्स्यात् लुषादेशश्च । लुषभो मत्तदन्तिनि ।

रासिवल्लिभ्यां च ॥ १२४ ॥

रासभः । वल्लभः ।

जॄविशिभ्यां झच् ॥ १२५ ॥

जरन्तो महिषः । वेशन्तः पल्वलं ।

रुहिनन्दिजीविप्राणिभ्यः षिदाशिषि ॥ १२६ ॥

रोहन्तो वृक्षभेदः। नन्दन्तः पुत्रः । जीवन्त औषधं । प्राणन्तो वायुः । षित्वान्ङीष् रोहन्ती ।

तॄभूवहिवसिभासिसाधिगडिमण्डिजिनन्दिभ्यश्च ॥ १२७ ॥

दशभ्यो झच् स्यात् स च षित् तरन्तः समुद्रः । तरन्ती नौका । भवन्तः कालः । वहन्तो वायुः ।

वसन्त ऋतुः । भासन्तः सूर्यः । साधन्तो भिक्षुः । गडेर्घटादित्वान्मित्वं ह्रस्वः । अयामन्तेति णेरयः ।

गडयन्तो जलदः । मण्डयन्तो भूषणं । जयन्तः शक्रपुत्रः । नन्दयन्तो नन्दकः ।

हन्तेर्मुट् हि च ॥ १२८ ॥

हेमन्तः ।

भन्देर्नलोपश्च ॥ १२९ ॥

भदन्तः प्रव्रजितः ।

ऋछेररः ॥ १३० ॥

ऋच्छरा वेश्या । बाहुलकाज्जर्जरकर्करादयः ।

अर्तिकमिभ्रमिचमिदेविवासिभ्यश्चित् ॥ १३१ ॥

षड्भ्यो ऽरश्चित्स्यात् अररं कपाटं । कमरः कामुकः । भ्रमरः । चमरः । देवरः । वासरः ।

कुवः क्ररन् ॥ १३२ ॥

कुररः पक्षिभेदः ।

अङ्गिमदिमन्दिभ्य आरन् ॥ १३३ ॥

अङ्गारः । मदारो वराहः । मन्दारो देवतारुः ।

गडेः कड च ॥ १३४ ॥

कडारः ।

शृङ्गारभृङ्गारौ ॥ १३५ ॥

शृभृञ्भ्यामारन्नुम् गुक् ह्रस्वश्च । शृङ्गारो रसः । भृङ्गारः कनकालुका ।

कञ्जिमृजिभ्यां चित् ॥ १३६ ॥

कञ्जिः सौत्रः । कञ्जारो मयूरो । मार्जारः ।

कमेः किदुच्चोपधायाः ॥ १३७ ॥

चिदित्यनुवृत्तेरन्तोदात्तः । कुमारः ।

तुषारादयश्च ॥ १३८ ॥

तुषारः कासारश्च । सहार आम्रभेदः ।

दीङो नुट् च ॥ १३९ ॥

दीनारः सुवर्णाभरणं ।

सर्तेरपः षुक्च ॥ १४० ॥

सर्षपः ।

उषिकुटिदलिकचिखजिभ्यः कपन् ॥ १४१ ॥

उषपो वह्निसूर्ययोः । कुटपो मानभाण्डं । दलपः प्रहरणं । कचपं शाकपत्रं । खजपं घृतं ।

क्वणेः संप्रसारणं च ॥ १४२ ॥

कुणपं । कपश्चाक्रवर्मणस्य । स्वरे भेदः ।

विटपपिष्टपविशिपोलपाः ॥ १४३ ॥

चत्वारो ऽमी कपन्प्रत्ययान्ताः । विट शब्दे । विटपः । विशतेरादेः पः । प्रत्ययस्य तुट् षत्वं ।
पिष्टपं भुवनं । विशतेः प्रत्ययोदेरिवं । विशिपं मन्दिरं । वृतेः संप्रसारणं । उलपं कोमलं तृणं ।

वृतेस्तिकन् ॥ १४४ ॥

वर्त्तिका ।

कृतिभिदिलतिभ्यः कित् ॥ १४५ ॥

कृत्तिका । भित्तिका भित्तिः । लत्तिका गोधा ।

इष्यशिभ्यां तकन् ॥ १४६ ॥

इष्टका । अष्टका ।

इणस्तशत्तशसुनौ ॥ १४७ ॥

एतशो ब्राह्मणः । स एव एतशाः ।

वीपतिभ्यां तनन् ॥ १४८ ॥

वी गत्यादौ । वेतनं । पत्तनं ।

दृदृलिभ्यां भः ॥ १४९ ॥

दर्भः । दृल्भः स्यादृषिचक्रयोः ।

अर्तिगृभ्यां भन् ॥ १५० ॥

अर्भः । गर्भः ।

इणः कित् ॥ १५१ ॥

इभः ।

असिसञ्जिभ्यां क्थिन् ॥ १५२ ॥

अस्थि । सक्थि ।

प्लुषिकुषिप्रुषिभ्यः क्सिः ॥ १५३ ॥

प्लुक्षिर्वाङ्गः । कुक्षिः । प्रुक्षिर्वातः ।

अशेर्नित् ॥ १५४ ॥

अक्षि ।

इषेः क्सुः ॥ १५५ ॥

इक्षुः ।

अवितॄस्तृतन्त्रिभ्य ईः ॥ १५६ ॥

अवीर्नारी रजस्वला । तरीर्नौः । स्तरीर्धूमः । तन्त्रीर्वीणादेर्गुणः ।

यापोः किद्वे च ॥ १५७ ॥

ययीरश्वः । पपीः स्यात्सोमसूर्ययोः ।

लक्षेर्मुट् च ॥ १५८ ॥

लक्ष्मीः ।

॥ इत्युणादौ तृतीयः पादः ॥

Leghux.^1 205 / Bah. /

वातप्रमीः ॥ १ ॥

वातशब्द उपपदे माधातोरीप्प्रत्ययः स च कित् वातप्रमीः । अयं स्त्रीपुंसयोः ।

ऋतन्यञ्जिवन्यञ्ज्यर्पिमद्यत्यङ्गिकुयुकृशिभ्यः कत्निच्यतुजलिजिष्ठुजिष्ठजिसन्स्यन्निथिन्नुत्त्यसासानुकः ॥ २ ॥

द्वादशभ्यः क्रमात्स्युः । अर्तेः कत्निच् यण् बद्धमुष्टिः करा रत्निः सोऽरत्निः प्रसृताङ्गुलिः । तनोतेर्यतुच् तन्यतुर्वायू रात्रिश्च । अञ्जेरलिच् अञ्जलिः । वनेरिष्ठुच् वनिष्ठुः स्थविरात्रं । अञ्जेरिष्ठच् अञ्जिष्ठो भानुः । अर्पयतेरिसन् अर्पिसो ऽग्रमांसं । मदेः स्यन् मत्स्यः । अतेरिथिन् अतिथिः । अङ्गेरुलिः । अङ्गुलिः । कौतेरसः । कवसः । अच इत्येके । कवचं । यौतेरासः । यवासो दुरालभा । कृशेरानुक् कृशानुः ।

श्रः करन् ॥ ३ ॥

उत्तरसूत्रे किद्ग्रहणादिह ककारस्य नेत्वं । शर्करा ।

पुषः कित् ॥ ४ ॥

पुष्करं ।

कलञ्च ॥ ५ ॥

पुष्कलं ।

गमेरिनिः ॥ ६ ॥

गमिष्यतीति गमी ।

आङि णित् ॥ ७ ॥

आगामी ।

भुवश्च ॥ ८ ॥

भावी ।

प्रे स्थः ॥ ९ ॥

प्रस्थायी ।

परमे कित् ॥ १० ॥

परमेष्ठी ।

मन्थः ॥ ११ ॥

मन्थतेरिनिः कित्स्यात् किच्चात्रकारलोपः । मन्थाः । मन्थानौ । मन्थानः ।

पतस्थ च ॥ १२ ॥

पन्थाः । पन्थानौ ।

खनेराकः ॥ १३ ॥

खनाकः पक्षी ।

वलाकादयश्च ॥ १४ ॥

वलाका । शलाका । पताका ।

पिनाकदयश्च ॥ १५ ॥

पातेरिवं नुम्च । क्लीवपुंसोः पिनाकः स्याच्छूलशङ्करधन्वनोः । तड आघाते । तडाकः ।

कषिहृषिभ्यामीकन् ॥ १६ ॥

कषीका पक्षिजातिः । दृषीका नेत्रयोर्मलं ।

अनिकृषिभ्यां किच्च ॥ १७ ॥

अनीकं । कृषीकं ।

चङ्कणः कङ्कण च ॥ १८ ॥

कण शब्दे । अस्माच्चङ्लुगन्तादीकन् धातोः कङ्कणादेशश्च । घण्टिकायां कङ्कणीका सैव प्रतिसरापि च ।

भृपृवृजां ह्रे रुक्चाभ्यासस्य ॥ १९ ॥

शर्शरीको हिंस्रः । पर्परीको दिवाकरः । वर्वरीकः कुटिलकेशः ।

पर्फरीकादयश्च ॥ २० ॥

स्फुर स्फुरणे । अस्मादीकन् धातोः पर्फरादेशः । पर्फरीकं किसलयं । दर्दरीकं वाद्यित्रं । कर्करीकं शरीरं । तिन्तिडीको वृक्षभेदः । चेरेर्नुम्च । चञ्चरीको भ्रमरः । मर्मरीको हीनजनः । कर्करीका गलन्तिका । पुण्डेः पुण्डरीकं वाद्यित्रं । पुण्डरीको व्याघ्रो ऽग्निर्दिग्गजश्च ।

ईषिः किद्वस्वश्च ॥ २१ ॥

इषीका शलाका ।

ऋज्रेश्च ॥ २२ ॥

ऋज्रीक उपस्कृतः ।

सर्तेर्नुम्च ॥ २३ ॥

सृणीका लाला ।

मृडः कीकन्कङ्कणौ ॥ २४ ॥

मृडीको मृगः । मृडङ्कणः शिग्रुः ।

अलीकादयश्च ॥ २५ ॥

कीकन्ता निपात्यन्ते । अल भूषणादौ । अलीकं मिथ्या । विपूर्वाद्वलीकं विप्रियं खेदश्च । वलीकं पटलप्रान्त इत्यादि ।

कृतृभ्यामीषन् ॥ २६ ॥

करीषो ऽस्त्री शुष्कगोमये । तरीषस्तरीता ।

शॄपॄभ्यां किच्च ॥ २७ ॥

शिरीषः । पुरीषं ।

अर्जेर्ऋज च ॥ २८ ॥

ऋजीषं पिष्टपचनं ।

अम्बरीषः ॥ २९ ॥

अयं निपात्यते । अबि शब्दे । अम्बरीषः पुमान्भ्राष्ट्रं । अमरस्तु क्लीवे ऽम्बरीषं भ्राष्ट्रो ना

कॄशॄपॄकटिपटिशौटिभ्य ईरन् ॥ ३० ॥

करीरो वंशाङ्कुरः । शरीरं । परीरं फलं । कटीरः कन्दरो जघनप्रदेशश्च । पटीरश्चन्दनः कण्टकः

कामश्च । शौटीरस्त्यागिवीरयोः । ब्राह्मणादित्वात्ष्यञ् शौटीर्यं । Sây 3, 2 bahulavaranâd anyatrâpîty anena -- Gavîra

वशः कित् ॥ ३१ ॥

उशीरं ।

कशेर्मुट् च ॥ ३२ ॥

कश्मीरो देशः ।

कृञ उच्च ॥ ३३ ॥

कुरीरं मैथुनं ।

घसेः किच्च ॥ ३४ ॥

क्षीरं ।

गभीरगम्भीरौ ॥ ३५ ॥

गमेर्भः । पक्षे नुम्च ।

विषा विह्वा ॥ ३६ ॥

स्यतेर्जह्वातेश्च विपूर्वाभ्यामाप्रत्ययः । विषा बुद्धिः । विह्वा स्वर्गः । अव्यये इमे ।

पच एलिमच् ॥ ३७ ॥

पचेलिमो वह्निरव्योः ।

शीङो धुकूलकूवलम्वालनः ॥ ३८ ॥

चत्वारः प्रत्ययाः स्युः । शीधु मद्यं । शीलं स्वभावः । शैवलः । शेवालं । वाऽलकात् वस्य पो ऽपि शेवालं शैवलो न स्त्री शेपालो जलनीलिका ।

मृकणिभ्यामूकोकणौ ॥ ३९ ॥

मद्रको मृगः । काणूकः काकः ।

वलेह्रकः ॥ ४० ॥

वलूकः पक्षी उत्पलमूलं च ।

उलूकादयश्च ॥ ४१ ॥

वले संप्रसारणमूकश्च । उलूकाविन्द्रपेचकौ । वावद्रको वक्ता । भल्लूकः ।

शमेर्बुकच ॥ ४२ ॥

शम्बूको जलशुक्तिः ।

शलिमणिटभ्यामूकण् ॥ ४३ ॥

शालूकं कन्दविशेषः । मण्डूकः ।

नियो निः ॥ ४४ ॥

नेमिः ।

अर्तेर्ह्रच्च ॥ ४५ ॥

ऊर्मिः ।

भुवः कित् ॥ ४६ ॥

भूमिः ।

अश्नोते रश्च ॥ ४७ ॥

रश्मिः किरणो रज्जुश्च ।

दृत्मिः ॥ ४८ ॥

दल विशरणे । दृत्मिरिन्द्रायुधं ।

वीज्याज्वरिभ्यो निः ॥ ४९ ॥

वाङ्लकाणत्वं । वेणिः स्यात्केशविन्यासः प्रवेणी च स्त्रियामुभे । ज्यानिः । तूर्णिः ।

सृवृषिभ्यां कित् ॥ ५० ॥

सृणिरङ्कुशः । वृष्णिः क्षत्रियमेषयोः ।

अङ्गेर्नलोपश्च ॥ ५१ ॥

अग्निः ।

वह्निश्रिस्रुयुद्रुग्लाह्लावरिभ्यो नित् ॥ ५२ ॥

वह्निः । श्रेणिः । श्रोणिः । योनिः । द्रोणिः । ग्लानिः । ह्लानिः । तूर्णिः । वाङ्लकान्ग्लानिः ।

घृणिपृश्निपार्ष्णिचूर्णिभूर्णिः ॥ ५३ ॥

एते पञ्च निपात्यन्ते । घृणिः किरणः । स्पृशतेः सलोपः । पृश्निरल्पशरीरः । पृषेर्वृद्धिश्च ।

पार्ष्णिः पादतलं । चेरुपधाया ऊत्वं । चूर्णिः कपर्दकशतं । बिभर्तेरुत्वं । भूर्णिर्धरणी ।

वृङ्भ्यां विन् ॥ ५४ ॥

वर्विर्घस्मरः । दर्विः ।

तॄस्तॄस्तॄज्ञागृभ्यः क्विन् ॥ ५५ ॥

ज्ञीर्विः पर्शुः । शीर्विर्हिंस्रः । स्तीर्विरधर्युः । जागृर्विर्नृपः ।

दिवो द्वे दीर्घश्चाभ्यासस्य ॥ ५६ ॥

दीदिविः स्वर्गमोक्षयोः ।

कृविघृषिच्छविस्थविकिकीदिवि ॥ ५७ ॥

कृविस्तन्तुवायद्रव्यं । घृषिर्वराहः । ह्रस्योर्ह्रस्वत्वं च । छविर्दीप्तिः । स्थविस्तन्तुवायः । दीव्यतेः

किकीपूर्वात् किकीदिविश्चाषः । वाङ्लकात् ह्रस्वदीर्घयोर्विनिमयः । चाषेण किकिदीविना ।

पातेर्डतिः ॥ ५८ ॥

पतिः ।

शकेर्ऋतिन् ॥ ५९ ॥

शकृत्

अमेरतिः ॥ ६० ॥

अमतिः कालः ।

वक्विवस्यर्तिभ्यश्चित् ॥ ६१ ॥

वक्तिः पवनः । वसतिर्गृह्यामिन्योः । अरतिः क्रोधः ।

अञ्चेः को वा ॥ ६२ ॥

अङ्कतिः । अञ्चतिर्वातः ।

कृतेरंह च ॥ ६३ ॥

कृतेरतिः स्यात् अंहादेशश्च धातोः । कृन्ति इतिमनया अंहतिर्दानं । प्रादेशनं निर्वपणमप वर्तनमंहतिः ।

रमेर्नित् ॥ ६४ ॥

रमतिः कालकामयोः ।

सूङः क्रिः ॥ ६५ ॥

सूरिः ।

अदिशदिभूशुभिभ्यः क्रिन् ॥ ६६ ॥

अद्रिः । शद्रिः शर्करा । भूरि प्रचुरं । शुभ्रिर्ब्रह्मा ।

वंक्र्यादयश्च ॥ ६७ ॥

क्रिन्नन्ता निपात्यन्ते । वङ्क्रिर्वाद्यभेदो गृहदारु पार्श्वास्थि च । वप्रिः क्षेत्रं । अंह्रिरङ्घ्रिश्च चरणः । तद्रिः सौत्रो धातुः । तन्द्रिर्मोहः । बाङ्कलकाहुणाः । भेरिः ।

राशादिभ्यां त्रिप् ॥ ६८ ॥

रात्रिः । शत्रिः कुञ्जरः ।

अदेस्त्रिनिश्च ॥ ६९ ॥

चात्त्रिप् । अत्त्री । अत्त्रिणौ । अत्त्रिणः । अत्त्रिः । अत्त्री । अत्त्रयः ।

पतेस्त्रिन् ॥ ७० ॥

पतत्रिः पत्री ।

मृकणिभ्यामीचिः ॥ ७१ ॥

मरीचिः । कणीचिः पल्वी निनादश्च ।

श्वयतेश्चित् ॥ ७२ ॥

श्वयीचिर्व्याधिः ।

वेजो डिच्च ॥ ७३ ॥

वीचिस्तरङ्गः । नञ्समासे ऽवीचिर्नरकभेदः ।

ह्रस्वनिभ्यामूषन् ॥ ७४ ॥

अह्रूषः सूर्यः । व्हनूषो राक्षसः ।

पुरः कुषन् ॥ ७५ ॥

पुर अग्रगमने । पुरुषः । अन्येषामपीति दीर्घः । पूरुषः ।

पॄनल्किलिभ्य उषन् ॥ ७६ ॥

परुषं । नडुषः । कलुषं ।

पीयेड्रूषन् ॥ ७७ ॥

पीय इति सौत्रो धातुः । पीयूषं । बाऽलकाद्गुणे पेयूषो ऽभिनवं पयः ।

मस्जेर्नुम्च ॥ ७८ ॥

मञ्जूषा ।

गडेश्च ॥ ७९ ॥

गण्डूषः । गण्डूषा ।

अर्तेररुः ॥ ८० ॥

अररुः शत्रुः । अरड् । अरवः ।

कुटः किच्च ॥ ८१ ॥

कुटरुर्वस्त्रगृहं । कित्त्वप्रयोजनं चित्यं ।

शकादिभ्यो ऽटन् ॥ ८२ ॥

शकटो ऽस्त्रियां । ककिर्त्यर्थः । कङ्कटः संनाहः । देवटः शिल्पी । करट इत्याद ।

कृकदिकाडिकटिभ्यो ऽम्बच् ॥ ८३ ॥

कम्बं व्यामिश्रं । कदिकडौ सौत्रौ । कदम्बो वृक्षभेदः । कडम्बो ग्रभागः । कटम्बो वादित्रं ।

कदेर्णित्पक्षिणि ॥ ८४ ॥

कादम्बः कलहंसः ।

कलिकर्योरमः ॥ ८५ ॥

कलमः । कर्दमः ।

कुणिपुल्योः किन्दच् ॥ ८६ ॥

कुण शब्दोपकरणयोः । कुणिन्दः शब्दः । पुलिन्दो जातिविशेषः ।

कुपेर्वा वश्च ॥ ८७ ॥

कुपिन्दकुविन्दौ तन्तुवाये ।

नौ षञ्जेर्घथिन् ॥ ८८ ॥

निषङ्गथिरालिङ्गनं ।

उद्यतेश्चित् ॥ ८९ ॥

उदरथिः समुद्रः ।

सर्तेर्णिच्च ॥ ९० ॥

सारथिः ।

खर्जिपिञ्जादिभ्य ऊरोलचौ ॥ ९१ ॥

खर्जूरः । कर्पूरः । वल्लूरं शुष्कमांसं । पिञ्जूलं कुशवर्त्तिः ।

लडेर्वृद्धिश्च ॥ ९२ ॥

लाङ्गूलं कुसूलः ।

कुवश्चट् दीर्घश्च ॥ ९३ ॥

कूची चित्रलेखनिका ।

समीणः ॥ ९४ ॥

समीचः समुद्रः । समीची हरिणी ।

सिवेष्टेट् च ॥ ९५ ॥

सूचो दर्भाङ्कुरः । सूची ।

शमेर्वन् ॥ ९६ ॥

शम्बो मुसलं ।

उल्वादयश्च ॥ ९७ ॥

वन्नन्ता निपात्यन्ते । उच समवाये । चस्य लत्वं । गुणाभावश्च । उल्वो गर्भाशयः । प्रुल्वं ताम्रं । बिम्बं ।

स्था स्तो ऽम्बजवकौ ॥ ९८ ॥

तिष्ठतेरम्बच् अवक एतौ स्तः । स्तादेशश्च । स्तम्बो गुच्छस्तृणादिनः । स्तवकः पुष्पगुच्छः ।

शाशपिभ्यां ददनौ ॥ ९९ ॥

शादो जम्बालशष्पयोः । शब्दः ।

अब्दादयश्च ॥ १०० ॥

अवतीत्यब्दः ।

कौतेर्नुम् ॥ १०१ ॥

कुन्दः ।

वलिमलितनिभ्यः कयन् ॥ १०२ ॥

वलयं । मलयः । तनयः ।

वृह्रोः षुग्डुकौ च ॥ १०३ ॥

वृषय आश्रयः । हृदयं ।

मिपीभ्यां रुः ॥ १०४ ॥

मेरुः । पेरुः सूर्यः । वाहुलकात्पिबतेरपि । संवत्सरवपुः पारुः पेरुर्वासीर्दिनप्रणीः ।

जत्र्वादयश्च ॥ १०५ ॥

जत्रु । जत्रुणी । अश्रु । अश्रुणी ।

रुशातिभ्यां क्रुन् ॥ १०६ ॥

रुरुर्मृगभेदः । शातयतीति शत्रुः । प्रज्ञादौ पाठाद्ध्रस्वत्वं ।

जनिदाच्युसृवृमदिषमिनमिभृञ्भ्यः इत्वन्त्वन्त्नण्क्निन्शक्स्यठडटाटचः ॥ १०७ ॥

जनित्वौ मातापितरौ । दात्वो दाता । च्यौत्नो गन्ता अण्डजः क्षीणपुण्यश्च । सृणिरङ्कुशश्चन्द्रः सूर्यो वायुश्च । वृश आर्द्रकं मूलकं च । मत्स्यः । षण्ठः । डित्वाट्टिलोपः । नमतीति नटः शैलूषः । बिभर्ति भरटः कुलालो भृतकश्च । अन्येभ्यो ऽपि दृश्यन्ते । ये त्वमृमतं भशं ।

कुसेरुम्भोमेदेताः ॥ १०८ ॥

कुसुम्भं । कुसुमं । कुसीदं । कुसितो जनपदः ।

सानसिवर्णसिपर्णसितण्डुलाङ्कुशचषालेत्वलपत्वलधिष्ण्यशल्त्याः ॥ १०९ ॥

सनोतेरसिप्रत्यय उपधावृद्धिः । सानसिर्हिरण्यं । वृचो नुक्च । वर्णसिर्जलं । पॄ । पर्णसिर्जलगृहं । तड आघाते । तण्डुलाः । अकि लक्षणे । उशच् अङ्कुशः । चषेरालच् चषालो यूपकटकः । इत्वलो दैत्यभेदः । पत्वलं । ञिधृषा ऋकारस्य इकारः । धिष्ण्यं । शलेर्यः । शल्त्यं वा पुंसि शङ्कुर्ना ।

मूशक्यविभ्यः क्लः ॥ ११० ॥

मूलं । शक्लः प्रियंवदे । अव्लो रसः । बाहुलकादमेः । अम्लः ।

माछाससिभ्यो यः ॥ १११ ॥

माया । छाया । सस्यं । बाहुलकात्सुनोतेः । सव्यं दक्षिणवामयोः ।

जनेर्यक् ॥ ११२ ॥

ये विभाषा । जन्यं युद्धं । जाया भार्या ।

अघ्न्यादयश्च ॥ ११३ ॥

यगन्ता नियात्यन्ते । हन्तेर्यक् अडागमः । उपधालोपश्च । अघ्न्या माहेयी । अघ्न्यः प्रजापतिः । कनी दीप्तौ । कन्या । बवयोरैक्यं । बन्ध्या ।

स्नामदिपद्यर्तिपॄशकिभ्यो वनिप् ॥ ११४ ॥

स्नावा रसिकः । मद्वा शिवः । पद्वा पन्थाः । अर्वा तुरङ्गगर्ह्ययोः । पर्वा ग्रन्थिः प्रस्तावश्च । शक्वा हस्ती । ङीब्रौ । शक्वरी अङ्गुलिः ।

शीङ्क्रुशिरुहिजिक्षिसृधृभ्यः क्वनिप् ॥ ११५ ॥

शीवा अजगरः । क्रुश्वा सृगालः । रुह्वा वृक्षः । जित्वा जेता । क्षित्वा वायुः । सृत्वा प्रजापतिः । धृत्वा विष्णुः ।

ध्याप्योः संप्रसारणं च ॥ ११६ ॥

धीवा कर्मकरः । पीवा स्थूलः ।

अदेर्ध च ॥ ११७ ॥

अध्वा ।

प्र ईरशदोस्तुट् च ॥ ११८ ॥

प्रेर्त्वा प्रशत्त्वा च सागरः । प्रेर्त्वरी प्रशत्त्वरी च नदी ।

सर्वधातुभ्य इन् ॥ ११९ ॥ Sây 32,8. iun iti sarvadhâtusâdhâraṇâ Sây 3,9.

पचिरग्निः । तुडिः । तुण्डिः । वलिः । वटिः । यजिः । देवयजिः । काशत इति काशिः । यतिः । मल्लिः । मल्ली । केलिः । मसी परिणामे । मसिः । बाहुलकाद्गुणः । कोटिः । हेलिः । बोधिः । नन्दिः । कलिः ।

हृपिषिरुहिवृतिविदिछिदिकीर्तिभ्यश्च ॥ १२० ॥

हरिर्विष्णावहाविन्द्रे भेके सिंहे हये रवौ । चन्द्रे कीरे प्लवङ्गे च यमे वाते च कीर्तितः । पेषिर्वज्रं । रोहिर्व्रती । वर्तिः । वेदिः । छिदिः छेत्ता । कीर्तिः ।

इगुपधात्कित् ॥ १२१ ॥

कृषिः । ऋषिः । शुचिः । लिपिः । बाहुलकाद्वत्वे लिविः । तूल निष्कर्षे । तूलिः । तूली कूर्चिका ।

भ्रमेः संप्रसारणं च ॥ १२२ ॥

भृमिर्वातः । बाहुलकाद्भ्रमिः ।

क्रमितमिशतिस्तम्भामत इच्च ॥ १२३ ॥

क्रिमिः । संप्रसारणानुवृत्तेः कृमिरपि । तिमिर्मत्स्यभेदः । शितिर्मेचकशुक्लयोः । स्तिम्भिः समुद्रः । मनेरुच्च ॥ १२४ ॥

मुनिः ।

वर्णेर्वलिश्चाव्हिरण्ये ॥ १२५ ॥

वर्णिः सौत्रः । अस्य वलिरादेशः । क्रोपव्हारयोः पुंसि वलिः प्राणयङ्गे स्त्रियां । व्हिरण्ये तु वर्णिः सुवर्णं ।

वसिवपियजिराजिव्राजिसदिव्हनिवाशिवादिवारिभ्य इञ् ॥ १२६ ॥

वासिश्छेदनवस्तुनि । वापिः । वापी । याजिर्यष्टा । राजिः । राजी । व्राजिर्वातालिः । सादिः सारथिः । निघातिर्लोव्हघातिनी । वाशिरग्निः । वादिर्विद्वान् वारिर्गजबन्धनी । जले तु क्लीवं । वाङलकाङ्कारिः पथिकसंततौ ।

नव्हो भश्च ॥ १२७ ॥

नाभिः स्यात्कात्रये पुंसि प्राणयङ्गे तु स्त्रियां । पुंस्यपीति केचित्

कृषेर्वृद्धिश्छन्दसि ॥ १२८ ॥

कार्षिः ।

अः शकुनौ ॥ १२९ ॥

शारिः शारिका ।

कृञ उदीचां कारुषु ॥ १३० ॥

कारिः शिल्पी ।

ञनिघसिभ्यामिण् ॥ १३१ ॥

ञनिर्जननं । घासिर्भक्ष्यमग्निश्च ।

अज्यतिभ्यां च ॥ १३२ ॥

अत्रिः संग्रामः । अतिः पत्नी ।

पादे च ॥ १३३ ॥

पदात्रिः । पदातिः ।

अशिपणाभ्यो रुटायलुकौ च ॥ १३४ ॥

अशे रुट् राशिः पुञ्जः । पणायतेरायलुक् पाणिः करः ।

वातेर्डिच्च ॥ १३५ ॥

विः पक्षी स्त्रियां वीत्यपि ।

प्रे व्हरतेः कूपे ॥ १३६ ॥

प्रव्हिः कूपः ।

नौ व्यो यलोपः पूर्वस्य च दीर्घः ॥ १३७ ॥

व्येञ इण् स्यात् यलोपश्च नेर्दीर्घः । नीविः । नीवी वस्त्रग्रन्थौ मूलधने च ।

समाने ख्यः स चोदात्तः ॥ १३८ ॥ *xhyac cod° Śāy 32,1.*

समानशब्द उपपदे ख्या इत्यस्मादिण् स्यात् स च डिच्च यलोपश्च समानस्य तूदात्तः स इत्यादेशश्च । समानं ख्यायते ज्ञानैरिति सखा ॥

आडि श्रिव्हनिभ्यां ह्रस्वश्च ॥ १३९ ॥

इण् स्यात् स च डित् आङो ह्रस्वश्च । स्त्रियः पात्यश्रिकोटयः । सर्पे वृत्रासुरे ऽप्यव्हिः । | *Śāy 32,1*

अच इः ॥ १४० ॥

रविः । पविः । तरिः । कविः । अरिः । अलिः ।

खनिकष्यञ्यसिवसिवनिसनिधनिर्यन्थिवलिभ्यश्च ॥ १४१ ॥

खनिः । कषिर्हिंस्रः । अग्निः । असिः । वसिर्वस्त्रं । वनिरग्निः । सनिर्भक्तिर्दानं च । धनिः । ग्रन्थिः । वलिः पशुः ।

वृतेष्छन्दसि ॥ १४२ ॥

वर्तिः ।

भुजेः किच्च ॥ १४३ ॥

भुजिः ।

कृगृशृपृकुटिभिदिछिदिभ्यश्च ॥ १४४ ॥

इः कित्स्यात् किरिर्विराव्हः । गिरिर्गोत्रान्तिरोगयोः । गिरिणा काणः गिरिकाणः । शिरिः शलभो व्हला च । पुरिर्नगरं राजा नदी च । कुटिः शाला शरीरं च । भिदिर्वज्रं । छिदिः परशुः ।

कुडिकम्प्योर्नलोपश्च ॥ १४५ ॥

कुडि दाव्हे । कुडिर्दंव्हः । कपिः ।

सर्वधातुभ्यो मनिन् ॥ १४६ ॥

क्रियत इति कर्म । चर्म । भस्म । जन्म । शर्म । स्थाम बलं । इस्मन्निति ह्रस्वः । ह्रद्म । सुत्रामा ।

वृंहेर्नौ ऽच्च ॥ १४७ ॥

नकारस्याकारः । ब्रह्म तत्वं तपो वेदो ब्रह्मा विप्रः प्रजापतिः ।

अशिशकिभ्यां ह्रन्दसि ॥ १४८ ॥

अश्मा । शक्मा ।

ह्रभृधृसृस्तृप्रभ्य इमनिच् ॥ १४९ ॥

ह्ररिमा कालः । भरिमा कुटुम्बं । धरिमा द्रुपं । सरिमा वायुः । स्तरिमा तल्पं । शरिमा प्रसवः ।

जनिमृङ्भ्यामिमनिन् ॥ १५० ॥

जनिमा जन्म । मरिमा मृत्युः ।

वेजः सर्वत्र ॥ १५१ ॥

ह्रन्दसि भाषायां चेत्यर्थः । वेमा तन्तुवायदण्डः । अर्धर्चादिः । सामनी वेमनी इति वृत्तिः ।

नामन् सीमन् व्योमन् रोमन् लोमन् पाप्मन् ध्मामन् ॥ १५२ ॥

सप्त अमी निपात्यन्ते । म्नायते ऽनेनेति नाम । सिनोतेर्दीर्घः । सीमा । सीमानौ । सीमानः ।

पक्षे डाप् सीमे । सीमाः । व्येञ अत्यस्योवुं गणः । व्योम । रौते रोम । लोम । पाप्मा पापं ।

ध्मामा परिमाणं तेजश्च ।

मिथुने मनिः ॥ १५३ ॥

उपसर्गक्रिये संबन्धे मिथुनं । स्वरार्थमिदं । सुशर्मा ।

सातिभ्यां मनिन्मनिणौ ॥ १५४ ॥

स्यति साम । सामनी । आत्मा ।

ह्रनिमशिभ्यां सिकन् ॥ १५५ ॥

ह्रंसिका ह्रंसयोषिति । मक्षिका ।

कोरन् ॥ १५६ ॥

कवरः ।

गिर उडच् ॥ १५७ ॥

गरुडः ।

इन्देः कमिन्नलोपश्च ॥ १५८ ॥

इदं ।

कायतेर्डिमिः ॥ १५९ ॥

किं ।

सर्वधातुभ्यः ष्ट्रन् ॥ १६० ॥

वस्त्रं । अस्त्रं । शस्त्रं । इस्मन्निति ह्रस्वत्वं । छादनाच्छत्रं ।

भ्रस्जिगमिनमिहनिविश्यशां वृद्धिश्च ॥ १६१ ॥

भ्राष्ट्रः । गात्रं शरीरं । नात्रं स्तोत्रं । हात्रं भरणं । वैष्ट्रं । आष्ट्रमाकाशं ।

दिवेर्द्यु च ॥ १६२ ॥

द्यौत्रं ज्योतिः ।

उषिखनिभ्यां कित् ॥ १६३ ॥

उष्ट्रः । खात्रं खनित्रं जलाधारश्च ।

सिचिमुच्योष्टेरू च ॥ १६४ ॥

सूत्रं । मूत्रं ।

अमिचिमिदिशसिभ्यः क्त्रः ॥ १६५ ॥ ktraca iti Sây 2,7. di accents ungm.

अत्त्रं । चित्रं । मित्रं । शस्त्रं ।

पुवो ह्रस्वश्च ॥ १६६ ॥

पुत्रः ।

स्त्यायतेर्ड्रट् ॥ १६७ ॥

स्त्री ।

गुधृवीपचिवचियमिसदिक्षदिभ्यस्त्रः ॥ १६८ ॥

गोत्रं स्यान्नामवंशयोः । गोत्रा पृथिवी । धर्त्रं गृहं । वेत्रं । पक्त्रं । वक्त्रं । यत्त्रं । सत्त्रं । क्षत्त्रं ।

ह्वयामाश्रुभसिभ्यः त्रन् ॥ १६९ ॥

होत्रं । यात्रा । मात्रा । श्रोत्रं । भस्त्रा ।

गमेरा च ॥ १७० ॥

गात्रं ।

दादिभ्यश्छन्दसि ॥ १७१ ॥

दात्रं । पात्रं ।

भूवादिगृभ्यो णित्रन् ॥ १७२ ॥

भावित्रं । वादित्रं । गारित्रमोदनं ।

चरेर्वृत्ते ॥ १७३ ॥

चारित्रं ।

अशित्रादिभ्य इत्रोत्रौ ॥ १७४ ॥

अशित्रं । वहित्रं । धरित्री मही । त्रैङ् एवमादिभ्य उत्रः । त्रोत्रं प्रहरणं । वृञ् वरुत्रं प्रावरणं ।

अमेर्द्विषति चित् ॥ १७५ ॥

अमित्रः शत्रुः ।

आः समिण्निकषिभ्यां ॥ १७६ ॥

संपूर्वादिणः निपूर्वात्कषेश्चास्यात् स्वरादित्वादव्ययत्वं । समया । निकषा ।

चितेः कणः कश्च ॥ १७७ ॥

बाहुलकादगुणः । चिक्कणं मसृणं स्निग्धं ।

सूचेः स्मन् ॥ १७८ ॥

सूक्ष्मं ।

पातेर्डुम्सुन् ॥ १७९ ॥ cf Pa. 7,1,89

पुमान्

रुचिभुजिभ्यां किष्यन् ॥ १८० ॥

रुचिष्यमिष्टं । भुजिष्यो दासः ।

वसेस्तिः ॥ १८१ ॥

वस्तिर्नाभेरधो द्वयोः । वस्तयः स्युर्दशासूत्रे । वाङ्मलकात् शासः शास्ती राजदण्डः । विन्ध्या
ख्यमगमस्यतीति अगस्तिः शकन्ध्वादिः ।

सावसेः ॥ १८२ ॥

स्वस्ति । स्वरादिपाठाद्व्ययत्वं ।

वौ तसेः ॥ १८३ ॥

वितस्तिः ।

पदिप्रथिभ्यां नित् ॥ १८४ ॥

पत्तिः । प्रथितिः । तितुत्रेषग्रहादीनामितीट्

दृणातेर्ह्रस्वश्च ॥ १८५ ॥

दृतिः ।

कृतृकृपिभ्यः कीटन् ॥ १८६ ॥

किरीटं । तिरीटं सुवर्णं शिरोवेष्टनं । कृपीटं कुत्तिवारिणोः ।

रुचिवचिकुचिकुटिभ्यः कितच् ॥ १८७ ॥

रुचितमिष्टं । उचितं । कुचितं परिमितं । कुटितं कुटिलं ।

कुटिकुषिभ्यां कलन् ॥ १८८ ॥

कुट्मलं । कुष्मलं ।

कुषेर्लश्च ॥ १८९ ॥

कुल्मलं पापं ।

सर्वधातुभ्यो ऽसुन् ॥ १९० ॥

चेतः । सरः । पयः । सदः ।

रपेरत एच ॥ १९१ ॥

रेपो याप्यं ।

अशेर्देवने युट् च ॥ १९२ ॥

देवने स्तुतौ यशः ।
उब्जेर्बले बलोपश्च ॥ १९३ ॥
ओजः ।
श्वेः संप्रसारणं च ॥ १९४ ॥
शवः । शवसी । बलपर्यायो ऽयं ।
अयतेः स्वाङ्गे शिरः किच्च ॥ १९५ ॥
अयतेः शिर आदेशो ऽसुन् किच्च । शिरः । शिरसी ।
अर्तेरुच्च ॥ १९६ ॥
उरः ।
व्याधौ गुट् च ॥ १९७ ॥
अर्शो गुदव्याधिः ।
उदके नुट् च ॥ १९८ ॥
अर्तेरसुन् स्यात् तस्य च नुट् अर्णः । अर्णसी ।
इण आगसि ॥ १९९ ॥
एनः ।
रिचेर्धने घिच्च ॥ २०० ॥
चात्प्रत्ययस्य नुट् घित्वात्कुत्वं । रेकणः सुवर्णं ।
चायतेरत्ने ह्रस्वश्च ॥ २०१ ॥
चनो भक्तं ।
वृङ्शीङ्भ्यां डुपस्वाङ्गयोः पुट् च ॥ २०२ ॥
वर्पो डुपं । शेपो गुह्यं ।
सुरीभ्यां तुट् च ॥ २०३ ॥
सेतः । रेतः ।
पातेर्बले तुट् च ॥ २०४ ॥

पात्रः । पात्रसी ।

उदके थुट् च ॥ २०५ ॥

पाथः ।

अत्रे च ॥ २०६ ॥

पाथो भक्तं ।

अदेर्नुमूधौ च ॥ २०७ ॥

अदेर्भक्ते वाच्ये ऽसुन् नुमागमो धादेशश्च । अन्धो ऽन्नं ।

स्कन्देश्च स्वाङ्गे ॥ २०८ ॥

स्कन्धः । स्कन्धसी ।

आपः कर्माख्यायां ॥ २०९ ॥

कर्माख्यायां ह्रस्वो नुट् च वा । अप्नः । अपः । बाहुलकात् आपः । आपसी । ह्रपे नुट् च ।

अब्जो ह्रपं । उदके नुम्भौ च । अम्भः ।

नेर्हृदि भश्च ॥ २१० ॥

नभः ।

इण आग अपराधे च ॥ २११ ॥

आगः पापापराधयोः ।

अमेर्ङिच्च ॥ २१२ ॥

अंहः ।

रमेश्च ॥ २१३ ॥

रंहः ।

देशे ऽह च ॥ २१४ ॥

रमन्ते ऽस्मिन् रंहः ।

अञ्चयञ्जियुजिभृजिभ्यः कुश्च ॥ २१५ ॥

एभ्यो ऽसुन् ककारश्चान्तादेशः । अङ्कश्चिह्नशरीरयोः । अङ्गः पत्ती । योगः समाधिः । भर्गस्तेजः ।

भूरञ्जिभ्यां क्वत् ॥ २१६ ॥

भुवः । रज्ञः ।

वसेर्णित् ॥ २१७ ॥

वासो वस्त्रं ।

चन्देरादेश्च ह्रः ॥ २१८ ॥

ह्रन्दः ।

पचिवचिभ्यां सुट् च ॥ २१९ ॥

पक्तसी तु स्मृतौ पक्ती । वक्तो ह्रदयं ।

वहिह्राधाञ्भ्यश्छन्दसि ॥ २२० ॥

वक्ता अनड्वान् ह्रासाश्चन्द्रः । धासाः पर्वत इति प्राचः । वस्तुतस्तु णिदित्यनुवर्तते न तु सुट् तेन वहेरुपधावृद्धिः । इतरयोरातो युगिति युक् शोणाधृङ् नृवाह्सा । श्रोता ह्वं गृणवस्तोम वाहाः । विध्यो विह्रायाः । वात्रंभरो विह्रायाः । देवो नयः पृथिवीं विश्वधायाः । आधारय त्पृथिवीं विश्वधायसं । धर्णसं भूरिधायसमित्यादि ।

इण आसिः ॥ २२१ ॥

अया वङ्गिः । स्वरादिपाठाद्व्ययं ।

मिथुने ऽसिः पूर्ववच्च सर्वं ॥ २२२ ॥

उपसर्गविशिष्टो धातुर्मिथुनं । तत्रासुनो ऽपवादो ऽसिः स्वरार्थः ।

नञि ह्रन ह्रक्ष च ॥ २२३ ॥

अनेह्राः । अनेह्रसौ ।

विधाजो वेध च ॥ २२४ ॥

विद्धातीति वेधाः ।

नुवो धुट् च ॥ २२५ ॥

नोधाः ।

गतिकारकोपपदयोः पूर्वपदप्रकृतिस्वरत्वं च ॥ २२६ ॥

असिः स्यात् सुतपाः । जातवेदाः । गतिकारकोपपदात्कृदित्युत्तरपदप्रकृतिस्वरत्वे सति शेषस्या
नुदात्तत्वे प्राप्ते तदपवादार्थमिदं ।

चन्द्रे मो डित् ॥ २२७ ॥

चन्द्रोपपदान्माङो ऽसिः स्यात् स च डित् चन्द्रमाः ।

वयसि धाजः ॥ २२८ ॥

वयोधास्तरुणः ।

पयसि च ॥ २२९ ॥

पयोधाः समुद्रो मेघश्च ।

पुरसि च ॥ २३० ॥

पुरोधाः ।

पुद्रवाः ॥ २३१ ॥

पुरुशब्दस्य दीर्घो रौतेरसिश्च निपात्यते ।

चत्तेर्बऊलं शिच्च ॥ २३२ ॥

नृचक्षाः ।

उषः कित् ॥ २३३ ॥

उषः ।

दमेरुनसिः ॥ २३४ ॥

सतार्चिर्दमुनाः ।

अञ्जेरसिरिरुडागमश्च ॥ २३५ ॥

अङ्गिराः ।

सर्तेरप्पूर्वादसिः ॥ २३६ ॥

अप्सराः । प्रायेणायं भूम्नि । अप्सरसः ।

विदिभुजिभ्यां विश्वे ॥ २३७ ॥

विश्ववेदाः । विश्वभोजाः ।

वशेः कनसिः ॥ २३८ ॥

संप्रसारणं । उशनाः ।

॥ इत्युणादिषु चतुर्थः पादः ॥

अदि भुवो डुतच् ॥ १ ॥

अद्भुतं ।

गुधेर्द्रुमः ॥ २ ॥

गोधूमः ।

मसेर्द्रुरन् ॥ ३ ॥

मसूरः । प्रथमे पादे असेरुरन् मसेश्चेत्यत्र व्याख्यातः ।

स्थः किच्च ॥ ४ ॥

स्थूरो मनुष्यः ।

पातेरतिः ॥ ५ ॥

पातिः स्वामी । संपातिः पक्षिराजः ।

वातेर्निट् ॥ ६ ॥

वातिरादित्यसोमयोः ।

अर्तेश्च ॥ ७ ॥

अरतिरुद्वेगः ।

तृहेः क्को क्लोपश्च ॥ ८ ॥

तृणं ।

वृञ्लुटितनिताडिभ्य उलत्तण्डश्च ॥ ९ ॥

व्रियन्ते लुट्यन्ते तन्यन्ते ताड्यन्त इति वा तण्डुलाः ।

दंसेष्टनौ न आ च ॥ १० ॥

दासः सेवकशूद्रयोः ।

दंशेश्च ॥ ११ ॥
दाशो धीवरः ।
उदि चेर्डैसिः ॥ १२ ॥
स्वरादिपाठादव्ययत्वं । उच्चैः ।
नी दीर्घश्च ॥ १३ ॥
नीचैः ।
सौ रमेः क्तो दमे पूर्वपदस्य च दीर्घः ॥ १४ ॥
रमेः सुपूर्वाद्दमे वाच्ये क्तः स्यात् कित्त्वादनुनासिकलोपः । सूरत उपशान्तो दयालुश्च ।
पूञो यणुक् ह्रस्वश्च ॥ १५ ॥
यत्प्रत्ययः । पुण्यं ।
स्रंसेः शि कुट् किच्च ॥ १६ ॥
स्रंसतेः शिरादेशः यत्प्रत्ययः कित् तस्य कुडागमश्च । शिक्यं ।
अर्तेः क्युरुच्च ॥ १७ ॥
उरणो मेषः ।
क्विंसेरीरन्नीरचौ ॥ १८ ॥
क्विंसीरो व्याघ्रदुष्टयोः ।
उदि दृणातेरञलौ पूर्वपदात्यलोपश्च ॥ १९ ॥
उदरं ।
डित्खनेर्मुट् स चोदात्तः ॥ २० ॥
अच् अत्च डित्स्यात् धातोर्मुट् स चोदात्तः । मुखं ।
अमेः सन् ॥ २१ ॥
अंसः ।
मुक्षेः खो मूर्च ॥ २२ ॥
मूर्खः ।

नह्रेर्ह्रलोपश्च ॥ २३ ॥

नखः ।

शीङो ह्रस्वश्च ॥ २४ ॥ ap. Gârt. T, 6 siccitatur: „ çîñgati kho nid dhrafvaçca"

शिखा ।

माङ ऊखो मय च ॥ २५ ॥

मयूखः ।

कलिगलिभ्यां फगस्योच्च ॥ २६ ॥

कुल्फः शरीरावयवो रोगश्च । गुल्फः पादग्रन्थिः ।

स्पृशेः श्वण्शुनौ पृ च ॥ २७ ॥

श्वण्शुनौ प्रत्ययौ पृ इत्यादेशः । पार्श्वो ऽस्त्री कक्षयोरधः । पर्शुरायुधं ।

श्मनि श्रयतेर्डुन् ॥ २८ ॥

श्मन्शब्दो मुखवाची । मुखमाश्रयत इति श्मश्रु ।

अश्र्वादयश्च ॥ २९ ॥

अश्रु नयनजलं ।

जनेष्टन् लोपश्च ॥ ३० ॥

जटा ।

अच् तस्य जङ्घ च ॥ ३१ ॥

तस्य जनेर्जङ्घादेशः स्यादच्च । जङ्घा ।

हन्तेः शरीरावयवे द्वे च ॥ ३२ ॥

जघनं । पश्चान्नितम्बः स्त्रीकट्याः क्लीबे तु जघनं पुरः ।

क्लिशेरन् लो लोपश्च ॥ ३३ ॥

लकारस्य लोपः । केशः ।

फलेरितजादेश्च पः ॥ ३४ ॥

पलितं ।

कृजादिभ्यः संज्ञायां वुन् ॥ ३५ ॥

कारकः । कारका । कटकः । नरकं । नरकः । नारको ऽपि चेति द्विरूपकोषः । सरकं गगनं ।

कोरकः । कोरकं च ।

चीकयतेराद्यन्तविपर्ययश्च ॥ ३६ ॥

कीचको वंशभेदः ।

पचिमच्योश्चिोपधायाः ॥ ३७ ॥

पेचकः । मेचकः ।

ज्ञनेरठ च ॥ ३८ ॥

ज्ञठरं ।

वचिमनिभ्यां चिच्च ॥ ३९ ॥

वठरो मूर्खः । मठरो मुनिशौण्डयोः । विद्यादिवान्माठरः । गर्गादिवान्माठर्यः ।

ऊर्जि दृणातेरलची पूर्वपदान्तलोपश्च ॥ ४० ॥

ऊर्दरः शूररक्तसोः ।

कृदराद्यश्च ॥ ४१ ॥

कृदरः कुम्भूलः । मृदरं विलसत् सृदरः सर्पः ।

क्तेर्युन्नाद्यन्तयोर्घत्वतवे ॥ ४२ ॥

घातनो मारकः ।

क्रमिगमिनमिभ्यस्तुन् वृद्धिश्च ॥ ४३ ॥

क्रात्तुः पत्ती । गात्तुः पथिकः । ज्ञात्तुर्मर्षकः ।

ह्वर्यतेः कन्यन् ह्रिर च ॥ ४४ ॥

कन्यन्प्रत्ययः । ह्रिण्यं ।

कृजः पासः ॥ ४५ ॥

कर्पासः । वित्वादिवात्कार्पासं वस्त्रं ।

ज्ञनेस्तु रश्च ॥ ४६ ॥

ऋतुर्हस्ती योनिश्च ।

ऊर्णोतेर्डः ॥ ४७ ॥

ऊर्णा ।

दधातेर्यत् नुट् च ॥ ४८ ॥

धान्यं ।

जीर्यतेः क्रिन् रश्च वः ॥ ४९ ॥

जिव्रिः स्यात्कालपक्षिणोः । बाऽलकाद्यलि चेति दीर्घो न ।

मव्यतेर्यलोपो मश्चापतुट् चालः ॥ ५० ॥

मव्यतेरालप्रत्ययः स्यात् तस्यापतुडागमो धातोर्यलोपो मकारश्चात्यस्य । ममापतालो विषये ।

स्रुतेः कीकन् ॥ ५१ ॥

स्रुतीक इन्द्रो धूमश्च ।

तनोतेर्डउः सन्वच्च ॥ ५२ ॥

ततउः पुंसि क्लीवे च ।

अर्भकपृथुकपाका वयसि ॥ ५३ ॥

अधु वृद्धौ । अतो वुन् भकारश्चान्तादेशः । प्रथेः कुकन् संप्रसारणं च । पिबतेः कन्

अवद्यावमाधमार्वरेफाः ॥ ५४ ॥

कुत्सिते वदेर्नञि यत् अवद्यं । अवतेरमः । वस्य पत्ते धः । अवमः । अधमः । अर्तेर्वन् । अर्वा ।

रिफतेस्तौदादिकादे रेफः ।

लीरीडोर्ह्रस्वः पुट् च तरौ श्लेषणाकुत्सनयोः ॥ ५५ ॥

तरौ प्रत्ययौ क्रमात्स्तः । धातोर्ह्रस्वः प्रत्ययस्य पुट् लितं श्लिष्टं । रिप्रं कुत्सितं ।

क्लिशेरीच्चोपधायाः कन् लोपश्च लो नाम्च ॥ ५६ ॥

क्लिशेः कन् स्यात् उपधाया ईत्वं । लस्य लोपो नामागमश्च । कीनाशः यमः । कित्वफलं चिन्त्यं ।

अश्नोतेराशुकर्मणि वरट् च ॥ ५७ ॥

चकाराडुपधाया ईत्वं । ईश्वरः ।

चतेरुरन् ॥ ५८ ॥

चत्वारः ।

प्राततेरुरन् ॥ ५९ ॥

प्रातः ।

अमेस्तुट् च ॥ ६० ॥

अन्तर्मध्यं ।

दक्षेर्गो लोपो दश्च नः ॥ ६१ ॥

गप्रत्ययो धातोरन्त्यस्य लोपो दकारस्य नकारः । नगः ।

सिचेः संज्ञायां क्नुसौ कश्च ॥ ६२ ॥

सिञ्चतेः कप्रत्ययो क्नुसौ चकारादेशो नुम्च स्यात् सिंक्नुः ।

व्याङि घ्रातेश्च ज्ञातौ ॥ ६३ ॥

कप्रत्ययः स्यात् व्याघ्रः ।

क्नतेरच् घुर् च ॥ ६४ ॥

घोरं ।

नमेरुपधालोपश्च ॥ ६५ ॥

चादच् त्मा ।

तरतेर्ड्रिः ॥ ६६ ॥

त्रयः । त्रीन्

यक्षेरनिः ॥ ६७ ॥

यक्षणिः । ङीष् यक्षणी व्याधिभेदः ।

प्रथेरमच् ॥ ६८ ॥

प्रथमः ।

चरेश्च ॥ ६९ ॥

चरमः ।

मङ्गेरलच् ॥ ७० ॥

मङ्गलं ।

॥ इत्युणादौ पञ्चमः पादः ॥

ANMERKUNGEN.

Pâda I.

S. 1. Ueber आतो युक् s. Pâṇ. VII. 3. 33. — *C.* Ausg. आशुर्व्रीहिः, vgl. dagegen *Am. K.* II. 9 15.

S. 3. *C.* Ausg. दृसनि.

S. 4. *C.* Ausg. जरायु स्यात्, vgl. dagegen *Am. K.* II. 6. 1. 38.

S. 5. ist in der *Calc.* Ausg. nicht als *Sûtra* ausgezeichnet, sondern mit den vorhergehenden Scholien verbunden.

S. 6. *C.* Ausg. कृकेन st. कृकेण.

S. 7. *C.* Ausg. तृद st. तृद्द. — Nach तरुर्वृक्षः in den Scholien fehlt das Beispiel zu द्द. — *C.* Ausg. षड्गादिमुष्टिः mit der häufig vorkommenden Verwechselung von ख mit ष. — स्त्रियां मूर्तिस्तनुस्तनूः ist aus *Am. K.* II. 6. 2. 21. — Zu जश्त्वेन सस्य दः vgl. Pâṇ. VIII. 4. 53.

S. 8. Der Anfang der Scholien ist aus *Am. K.* III. 2. 11. — *Calc.* Ausg. वडुः st. वटुः.

S. 9. *C.* Ausg. प्रियङ्गवश्चाणवः श्च. — व्रीहिभेदस्त्वणुः पुमान् stimmt mit *Am. K.* II. 9. 20. überein. Das Ganze ist ein *Çloka.*

S. 10. पुंसि भून्न्यसवः प्राणाः ist aus *Am. K.* II. 8. 2. 88.

S. 13. इषुद्वयोः — s. *Am. K.* II. 8. 2. 55.

S. 15. सुः ist der Genitiv von सृ. र wird für सृ substituirt und nicht etwa für स allein, wie die Scholien wollen; vgl. Pâṇ. I. 1. 55. Wie erklärt man sich aber die Verdoppelung des त?

Ss. 20. 21. Ueber सन्वत् vgl. Pâṇ. VI. 1. 9. — VII. 4. 79.

S. 23. Die Scholien zu *Bhatti-K.* II. 55. पृभिदि.

S. 25. *C.* Ausg. अपडुसुषु, vielleicht mit Absicht, da डुष्टु ohne *Visarga* geschrieben wird.

S. 26. *C.* Ausg. रेपेरिवोपधायाः.

S. 27. *C.* Ausg. das zweite Mal पंशि st. पशि; धुक् fehlt daselbst. — पांप्रुर्ना न द्वयो रुजः ist aus *Am. K.* II. 8. 2. 66.

S. 29. *C.* Ausg. बालमूललब्धलम..., vgl. dagegen *Vârttika* 2. zu Pâṇ. VIII. 2. 18.

S. 34. *C.* Ausg. व्हरिमितयो द्रुवः, und in den Scholien कु स st. कुः स und द्रुयते st. द्रूयते. — St. समुद्रः hat die *Calc.* Ausg. समद्रुः, welches Wort sie zum folgenden *Sûtra* zieht.

S. 36. *C.* Ausg. कामः । क्रूरो मूर्खः । अश्वश्च, so wie कालं st. कालः.

S. 37. *C.* Ausg. पातीति.

S. 41. कवृ वर्णे und कोवतेर्वा कुक् sind in der *Calc.* Ausg. *Sûtra's.* — Ebend. कर्वुर श्वेत..., बन्धूरबन्धूरौ und कुक्करः st. कुक्कुरः.

S. 42. Zu प्रज्ञाद्यण् vgl. Pâṇini V. 4. 38.

S. 49. *C.* Ausg. नजि च्यवेः.

S. 51. *C.* Ausg. काम्पसम्भयोः st. काममूर्वयोः.

S. 53. Ueber अतेर्वीभावाभावः s. Pâṇ. II. 4. 56. — *C.* Ausg. शीडो st. शीङो.

S. 56. Der Herausgeber scheint गुहिलं mit गुहिनं verwechselt zu haben, da er वलं st. धनं liest.

S. 58. *C.* Ausg. कटि st. काठि und कटेरः st. कठेरः. — Statt पर्णाशः wird vielleicht पर्णाशयः zu lesen sein.

S 59. *C.* Ausg. कुम्बेर्न..

S. 72. कतु ist schon I. 27. erklärt worden. — *C.* Ausg. भानुरादित्यः.

S. 77. *C.* Ausg. कृञ् कतुः.

S. 80. *C.* Ausg. ञातृकन वृद्धिश्च.

S. 81. Die Scholien zu *Bhaṭṭi-K.* XXII. 26. कृषिचमितनिसर्जिमाज्ञिभ्यः.

S. 84. *C.* Ausg. कषेः ह्रश्च.

S. 85. *C.* Ausg. चरणधारणी.

S. 87 Die Scholien zu *Bhaṭṭi-K.* V. 61. नजि लम्बेर्नलोपश्च.

S. 88. *C.* Ausg. स्यादेरेङ ञादेशः

S. 89 *C.* Ausg. तर्दूः st. तर्दूः.

S. 93. कमेर्वुक् in der letzten Zeile bildet in der *C.* Ausg. ein *Sûtra.*

S. 100. *C.* Ausg. कमेरठ ohne *Visarga.*

S. 104. Die Scholien zu *Bhaṭṭi-K.* V. 70. कल त्रपश्च.

S. 112. *C.* Ausg. गुङ्स्वश्च.

S. 113. *C.* Ausg. जमत्ताड्डुः.

S. 114. *C.* Ausg. ञादिभ्य ohne *Visarga*, und कुण्डं काण्डं st. कुडि कुण्डं. काण्डं ist keine Erklärung von कुण्डं und eben so wenig ein neues Beispiel, da das lange ञा dem कित् widerspricht.

S. 127. *C.* Ausg. गगी, so dass beide Affixe gleichlautend werden. Unsere Verbesserung gründet sich darauf, dass in मुङ kein *Guṇa* substituirt worden, was durch ein stummes क oder ङ im Affix angedeutet zu werden pflegt.

S. 129. Die Scholien zu *Bhaṭṭi-K.* IV. 12 प्रज्ञसोदिः.

S. 132. *C.* Ausg. सरूभ्यो st. सरुभ्यो.

S. 133. *C.* Ausg. लघट्वायुः.

S. 136. *C.* Ausg. षुक् ह्रस्वश्च.

S. 138. *C.* Ausg. चतुर्दशेभ्यो und गननं st. गगनं.

S. 139. *C.* Ausg. जह्राते ohne *Visarga.*

S. 142 Statt समीपयोः ist wohl समीरयोः zu lesen.

S. 145. *C.* Ausg. हतेर्हि च.

S. 149. Wenn man पृथिवी und पृथवी, entstanden aus पृथिव und पृथव + ङीष् (vgl. Pâṇ. IV. 1. 41.), nach Pâṇ. III. 1. 3. oxytoniren wollte, würde das न in षिवन् ganz bedeutungslos sein.

S. 152. *C.* Ausg. पट्व st. पद्व und in den Scholien पट्वो st. पद्वो. Statt इष्य इत्यन्ये ist ohne Zweifel इष्व इत्यन्ये zu lesen.

S. 153. *C.* Ausg. ग्रीवाकामीवाः.

S. 158. *C.* Ausg. मज्जन ऽर्यमन्... मघवनिति und in den Scholien क्लिदू आर्द्रीभावे und विश्वाप्साग्निः.

Pâda II.

S. 2. Die Scholien zu *Bhaṭṭi-K.* IX. 12. हनिकुश...

S. 6. *C.* Ausg. मासं st. मांसं.

S. 7. *C.* Ausg. जुष्ठ st. जुष्ट.

S. 13. Zu वलि यलोपः vgl. Pâṇ. VI. 1. 66., zu अजेर्वी ebend. II. 4. 56. Statt चक्रे in der 3ten Zeile der Scholien ist wohl शक्रे zu lesen. In der 6ten Zeile hat die *C.* Ausg. दंभ्रः st. दभ्रः.

S. 14. Es befremdet in diesem *Sûtra* die Wiederholung von रक्. Statt अश्रु ist wohl अश्रं zu lesen; अश्रु wird noch an zwei andern Stellen erklärt werden: IV. 105. und V. 29.

S. 19. *C.* Ausg. अर्दे दीर्घश्च.

S. 29. *C.* Ausg. im *Sútra* und in den Scholien वन्न st. वन्.

S. 38. बङ्गलमन्यत्रापि bildet in der *C.* Ausg. kein *Sútra*, sondern wird mit den vorhergehenden Scholien verbunden, was vielleicht richtiger ist. Dasselbe gilt von *Sútra* 50.

S. 40. wird in der *C.* Ausg. zu den vorhergehenden Scholien gezogen, was wohl nicht richtig ist, wie man aus प्रपञ्चार्थं ersehen kann.

S. 49. Auch अत्तेरत्त wird in der *C.* Ausg. nicht als *Sútra* ausgezeichnet. Ueber वीभाव s. Pân. II. 4. 56.

S. 50. Vgl. zu *S.* 38.

S. 60. *C.* Ausg. व्रत्ते ohne *Visarga*.

S. 61. *C.* Ausg. ज़ूङ्गः.

S. 62. *C.* Ausg. स्रवः चिक्च. — In den Scholien weiss ich keine Verbesserung vorzuschlagen.

S. 64. *C.* Ausg. उणादिप्रत्ययान्तः श्यत्त एवेति.

S. 66. *C.* Ausg. रस्मि st. रश्मि. — Die Scholien zu *Bhatti-K.* V. 94. द्युतेश्च st. द्युतेरपि.

S. 67. Die Scholien zu *Bhatti-K.* III. 30. डुः st. डूः.

S. 69. Die Scholien zu *Bhatti-K.* III. 27. इत्तादेश्च.

S. 72. *C.* Ausg. पृथीवी.

S. 76. *C.* Ausg. स्पन्दनः.

S. 82. *C.* Ausg. क्षेत्रं st. क्षत्रं.

S. 87. *C.* Ausg. दृशिम्य ohne *Visarga*.

S. 90. संज्ञायां चानिटौ gehört in der *C.* Ausg. nicht zum *Sútra*, sondern zu den folgenden Scholien.

S. 91. *C.* Ausg. im *Sûtra* und in den Scholien दक्षितृ st. डुक्षितृ. Die Scholien zu Pâṇini VI. 4. 11. sagen: नप्त्रादयस्तृन्नन्तास्तृज्नन्ताश्च, ohne genauer anzugeben, welche Wörter mit तृन् und welche mit तृच् gebildet sind.

S. 92. *C.* Ausg. स्वसृत् st. स्वस्. Wilson u. dd. Ww. स्वसृ, यातृ und ननान्दृ giebt ebenfalls सृत् als Affix an. Wenn dem so wäre, müssten wir स्वसर् und यातर् perispomeniren und diesen beiden Wörtern zu Liebe unsere in der Abhandlung «Ein erster Versuch über den Accent im Sanskrit» §. 4. ausgesprochene Theorie vom Circumflex modificiren. Dass सन् die richtige Lesart ist, ergiebt sich zur Genüge auch aus Çântanâk'ârja II. 10. in der so eben angeführten Abhandlung.

S. 93. Vgl. *Am. K.* II. 6. 1. 30.

S. 95. Vgl. *Am. K.* II. 6. 1. 32.

S. 97. *C.* Ausg. सेव्येष्ठा.

S. 100. *C.* Ausg. चर्षनिर्ज्ञः.

S. 104. Die Scholien zu *Bhatti-K.* II. 27. रुचि st. प्रुचि, die zu V. 12. dagegen wie wir.

S. 117. *C.* Ausg. प्रृ st. प्रृ.

Pâda III.

S. 1. तीवर् fehlt im *Sûtra* der *C.* Ausg. — Die Scholien haben निवरः st. नीवरः, व्यञ्नं st. व्यञ्जनं und नृपाः st. नृपः.

S. 6. *C.* Ausg. पृ st. पृ, ओतिभ्यो st. अतिभ्यो und in den Scholien अत्र st. अत्र. Wilson kennt अत्र gar nicht, अत्र nicht in der Bedeutung «Sonne», dagegen hat er das mit अत्र verwandte Wort अत्रु «Sonne».

S. 10. *C.* Ausg. ज्रृ st. ज्रृ.

S. 11. *C.* Ausg. धेर् इच. Vgl. zu *Sûtra* 34.

S. 14. *C.* Ausg. रमेस्तच्.

S. 17. *C.* Ausg. कृत्स्नं । अक्ष्णामखण्डं ।

S. 18. *C.* Ausg. तिजे दीर्घश्च.

S. 20. *C* Ausg. जन्यः st. जन्युः.

S. 21. *C.* Ausg भुजिमृङ्भ्यामुक्त्युकौ und भाजनं st. भोजनं.

S. 26. *C.* Ausg. सुशृभ्यां.

S. 34. *C.* Ausg. धेट् इच्च. Vgl. zu *Sûtra* 11.

S. 35. Die Scholien zu *Bhaṭṭi-K.* II. 44. सुवः किच्च.

S. 38. Zu अजेर्वी vgl. Pâṇini II. 4. 56. — रेणुर्द्वयोः स्त्रियां धूलिः ist aus *Am. K.* II. 8. 2. 66.

S. 40. Zu कस्येत्संज्ञा vgl. Pâṇini I. 3. 8. — *C.* Ausg. पापाशपे.

S. 41. *C.* Ausg. स्वापदकाकयोः.

S. 43. एके मुख्यान्यकेवलाः ist aus *Am. K.* III. 4. 16. — *C.* Ausg. मण्डुकमेषयोरिति und शरीरवायुः. — पाक wird auch V. 53. erklärt.

S. 47. *C.* Ausg. वृषविशेषः.

S. 49. *C.* Ausg. शङ्कुन्तिः st. शकुन्तिः.

S. 50. *C.* Ausg. जनः श्रुतिः.

S. 62. *C.* Ausg. वृतॄ..., die Scholien zu *Bhaṭṭi-K.* III. 34. वृतृ... — कंसो ऽस्त्री पानभाजनं ist aus *Am. K.* II. 9. 32.

S. 63. *C.* Ausg. प्लुषेरघोपधायाः.

S. 64. *C.* Ausg. मने दीर्घश्च.

S. 72. *C.* Ausg. कृधूमादिभ्यः कित्.

S. 75. ह्रस्वः संप्रसारणं च gehört in der *C.* Ausg. zu den Scholien.

S. 82. *C.* Ausg. सिन्धाणाकः.

S. 83. दर्वि wird auch IV. 54. erklärt.

S. 85. Die Scholien zu *Bhatti-K.* IX. 12. ह्रसिमृग्वञ्च...?

S. 91. Statt पलितं ist wohl पलितो zu lesen, da wir im *Sûtra* das Masculinum haben. पलितं wird V. 34. erklärt.

S. 92. *C.* Ausg. ह्रित । श्येतौ.

S. 93. *C.* Ausg. रोहिनो.

S 96. *C.* Ausg. दिधिषायाः im *Sûtra* und दधतेर् in den Scholien.

S. 99. bildet kein *Sûtra* in der *C.* Ausg.

S. 101. *C.* Ausg. ऋर्तेर्निश्च.

S. 102. ist kein *Sûtra* in der *C.* Ausg.

S. 106. वृजश्चित् (*C.* Ausg. वृज्श्चित्) gehört in der *C.* Ausg. zu den Scholien von *S.* 105.

S. 107. *C.* Ausg. सुविदे कत्रन्.

S 111 *C.* Ausg. zieht स्खलतेः सलोपः noch zum *Sûtra* und schreibt ausserdem खलति ohne *Visarga.*

S. 112. वन्दति fehlt in der *C.* Ausg. — शमयस्तु u. s. w. ist aus *Am. K.* III. 3. 3.

S. 113. *C.* Ausg. भृञः श्चित्.

S. 133. *C.* Ausg. मन्दारोप्सरः st. मन्दारो देवताहः.

S. 135. In der *C.* Ausg. gehört प्रृङ्गारभृङ्गारौ zu den vorhergehenden Scholien, von denen es nicht einmal durch das Interpunctionszeichen getrennt wird. Der erste Satz unserer Scholien प्रृ — ह्रस्वश्च bildet daselbst das neue *Sûtra.* — Die Scholien haben fälschlich कनकालुकाः.

S. 143. वृतेः संप्रसारणं bildet in der *C.* Ausg. ein *Sûtra.*

S 144. *C.* Ausg. वृतेः तिकन्.

S. 153. *C.* Ausg. क्थिः st. क्सिः. Vgl. die Scholien zu Pâṇini VII. 2. 9.

S. 156. *C.* Ausg. तृ st. तॄ.

Pâda IV.

S. 2. *C.* Ausg. im *Sûtra* und in den Scholien इष्टुच् und इष्टच् st. इष्ठुच् und इष्ठच्. Das Beispiel zum ersten Affix lautet daselbst richtig वनिष्ठुः, das zum letzten dagegen अञ्जिष्टो. Statt स्थविरात्रं ist vielleicht zu lesen यज्ञपशोरन्त्रं.

S. 3. Zu ककारस्य नेत्वं vgl. Pâṇini I. 3. 8.

S. 7. ist kein *Sûtra* in der *C.* Ausg.

S. 10. *C.* Ausg. परमेष्टी.

S. 18. *C.* Ausg. कङ्कणच्.

S. 20. *C.* Ausg. तित्तिडिको.

S. 22. *C.* Ausg. ऋजिक. In den beiden Bedeutungen, die Wilson dem Worte ऋजीक giebt, finden wir dasselbe Wort V. 51. erklärt.

S. 26. *C.* Ausg. तरीषः । तरीता.

S. 29. Vgl. *Am. K.* II. 9. 30.

S. 30. *C.* Ausg. इरन्.

S. 32. *C.* Ausg. कस्मीरो.

S. 35. *C.* Ausg. zieht गभीरगम्भीरौ zum vorhergehenden Scholium und macht aus गमेर्भः, oder vielmehr गभेर्भः, wie dort geschrieben steht, ein *Sûtra.*

S. 41. वले संप्रसारणमूकश्च bildet in der *C.* Ausg. ein neues *Sûtra.*

S. 53. *C.* Ausg. पृषेर्वृद्धिश्च.

S. 54. *C.* Ausg. वृदृभ्यां. — दर्वि ist schon III. 83. erklärt worden.

S. 55. *C.* Ausg. शीर्विहिंस्रः.

S. 60. *C.* Ausg. आमेरतिः.

S. 61. Die Scholien zu *Bhatti-K.* VIII. 87. वसिवपियजिराजिग्रहिभ्यश्च.

S. 69. *C.* Ausg. अत्तीः । अत्तयः.

S. 81. Zu कित्त्वप्रयोजनं चित्यं vgl. Pâṇini I. 2. 1.

S. 83. *C.* Ausg. ऽवच्. — कदिकडी सौत्री bildet in der *C.* Ausg. ein *Sûtra.*

S. 88. *C.* Ausg. आलिङ्गकः.

S. 105. *C.* Ausg. hat ज्ञत्त्राद्यश्च und führt dieses nicht als *Sûtra* auf. — अशु wird auch V. 29. erklärt werden.

S. 109. *C.* Ausg. शल्पं वा पुंसि.

S. 112. Vgl. Pâṇini VI. 4. 43.

S. 115. *C.* Ausg. तिवा वापुः.

S. 119. Zu वाङ्गलकाद्गुणः । कोटिः । vgl. Pâṇini I. 2. 1.

S. 120. *C.* Ausg. कीले st. कीरे und ह्रदिः st. ह्रिदिः, wofür ह्रिदिप् zu lesen ist.

S. 123. *C.* Ausg. स्तम्भिः समुद्रः.

S. 126. *C.* Ausg. वाङ्गलकाद्वारिः पथिकसंकृतौ.

S. 128. *C.* Ausg. वृद्धिः छन्दसि.

S. 130. *C.* Ausg. कृञः उदीचां.

S. 134. अशेः रुट्.

S. 135. Die Scholien zu *Bhatti-K.* V. 106. वेञो टिच्.

S. 137. पूर्वस्य च दीर्घः gehört in der *C.* Ausg. schon zu den Scholien. — *C.* Ausg. व्येञ् st. व्येञ.

S. 138. Die *C.* Ausg. zieht स चोदात्तः zu den Scholien.

S. 139. आङो ह्रस्वश्च bildet in der *C.* Ausg. ein *Sûtra.*

S. 161. गात्र wird auch 170. erklärt. Statt शरीरं hat die *C.* Ausg. शकटं.

S. 162. *C.* Ausg. दिवेर्युच्.

S. 164. *C.* Ausg. सिचिमुच्योष्टेद्वच्.

S. 165. Die Scholien zu *Bhatti-K.* IX. 12. चमि st. चिमि und त्रन् st. क्रः.

S. 170. Vgl. zu 161.

S. 171. *C.* Ausg. दादिभ्यश्छन्दसि.

S. 174. त्रैङ् एवमादिभ्य उत्रः ist in der *C.* Ausg. ein *Sûtra*.

S 186. *C.* Ausg. कृतू...

S. 187. *C.* Ausg. रुचितं मिष्टं.

S. 191. *C.* Ausg. वप्यं st. याप्यं.

S. 235. *C.* Ausg. अञ्जतेरसिः, इरुडागमश्च wird zu den Scholien gezogen.

Pâda V.

S. 1. Dieses अद् wird wohl identisch mit अत् im *Gana* ऊर्णादि bei Pânini sein.

S. 3. *C.* Ausg. असेद्वरन्.

S. 9. तण्डुल ist schon IV. 109. erklärt worden.

S. 10. *C.* Ausg. दंसेष्टनौ न् आ च.

S. 25. *C.* Ausg. माङ् ऊखो मयच्.

S. 31. *C.* Ausg. अच् तस्य ञङ्च्.

S. 32. *C.* Ausg. स्त्रीकक्षाः.

S. 34. Vgl. zu III. 91.

S. 38. *C.* Ausg. ञनेरष्ठच्.

S. 41. *C.* Ausg. कूथूलः.

S. 43. *C.* Ausg. क्षात्तुर्मशकः.

S. 44. *C.* Ausg. ल्विरच्.

S. 49. क्रिन् स्थ वः zieht die *C.* Ausg. zu den Scholien.

S. 52. *C.* Ausg. डडः st. डडः und तितडः st. तितउः.

S. 53. Vgl. zu III. 43.

S. 54. *C.* Ausg. अर्तेर्वेन्. — अर्वन् ist schon IV. 114. erklärt worden.

S. 66. *C.* Ausg. तरतेर्ट्रिः.

S. 70 Absichtlich schliesst der Verfasser das Werk mit dem heilbringenden Worte मङ्गल.

ALPHABETISCHES VERZEICHNISS DER *SÛTRA'S.*

अगारे णिच्च I. 76.

अघ्न्यादयश्च IV. 113.

अङ्गतेरसिः... IV. 235.

अङ्गिमदिमन्दिभ्भः... III. 133.

अङ्गेर्नलोपश्च IV. 51.

अच इः IV. 140.

अच् तस्य जङ्घ च V. 31.

अजियमि... III. 61.

अजियुधुनीभ्यः... III. 47.

अजिरशिशिर... I 53.

अजिवृरीभ्यः... III. 38.

अजेरज च II. 49.

अज्यतिभ्यां च IV. 132.

अञ्चेः को वा IV. 62.

अञ्च्यञ्जियुजि... IV. 215.

अञ्जिघृसिभ्यः क्तः III. 88.

अणश्च I. 8.

अणो डश्च I. 86.

अण्डन् कृसृभृवृञः I. 128.

अत्यविचमि... III. 116.

अदि भुवो डुतच् V. 1.

अदिशदिभू... IV. 66.

अदेर्ध च IV. 117.

अदेर्नुम्धौ च IV. 207.

अदेर्मुट् च II. 101.

अदेस्त्रिनिश्च IV. 69.

अनिहृषिभ्यां... IV. 17.

अनुङ्नदेश्च III. 52.

अन्दूदृम्फू... I. 93.

अन्दूदृम्भू... I. 93.

अत्रे च IV. 206.
अपडुःसुषु स्थः I. 25.
अब्दाद्यश्च IV. 100.
अमिचिमिदि... IV. 165.
अमितम्योर्दीर्घश्च II. 17.
अमिनक्षियजि... III. 104.
अमेः सन् V. 21.
अमेरतिः IV. 60.
अमेर्दीर्घश्च I. 46.
अमेर्द्विषति... IV. 175.
अमेर्ङिच्च... IV. 212.
अमेस्तुट् च V. 60.
अम्बरीषः IV. 29.
अर्चिश्रुचिङ... II. 104.
अर्तिर्दृशिकम्यमि... I. 27.
अर्तेर्ऋत च IV. 28.
अर्तेर्णिलुक् III. 58.
अर्तिकमिश्रमि... III. 131.
अर्तिगृभ्यां भन् III. 150.
अर्तिपृवपियजि... II. 113.
अर्तिसृधृधम्यम्यश्यवि... II. 98.
अर्तिस्तुसुङ... I. 138.
अर्तेः किदिच्च II. 52.
अर्तेः क्युरुच्च V. 17.
अर्तेरुः IV. 80.
अर्तेरुच्च IV. 196.
अर्तेरुच्च IV. 45.
अर्तेर्गुणः स्नुट् च II. 85.
अर्तेर्निच्च IV. 196.
अर्तेर्निरि II. 8.
अर्तेश्च III. 60. — V. 7.
अर्तेश्च तुः I. 71.
अर्तेर्दीर्घश्च II. 19.
अर्भकपृथुक... V. 53.
अलीकाद्यश्च IV. 25.
अवतेष्टिलोपश्च I. 140.
अवद्यावमाधम... V. 54.
अवितृस्तृ... III. 156.
अविमव्योष्टिषच् I. 45.
अविसिविसि... I. 142.
अवे भृञः II. 3.
अशित्रादिभ्यः... IV. 174.
अशिपणाय्योः... IV. 134.
अशिशकिभ्यां... IV. 148.
अश्नूप्रुषिलटि... I. 150.
अशेः सरः III. 69.
अशेश्छश्च II. 74.
अशेर्णित् I. 52.

अर्शेर्देवने III. 65.
अर्शेर्देवने युट् च IV. 192.
अर्शेर्नित् III. 154.
अर्शेर्लशश्च III. 57.
अश्नाते रश च IV. 47.
अश्नातेराप्युकर्मणि... V. 57.
अश्वाद्यश्च V. 29.
असिसञ्जिभ्यां... III. 152.
असेरुरन् I. 42.
आः समिणनिकषिभ्यां IV. 176.
आडि डित् IV. 7.
आडि पणिपनि... II. 46.
आडि प्रुषेः... II. 99.
आडि श्रिह्वनिभ्यां... IV. 139.
आङ्परयोः... I. 33.
आणको लूधू... III. 82.
आतृकन्वृद्भिश्च I. 80.
आनकः... III. 81.
आपः कर्माख्यायां IV. 209.
आप्नोतेर्ह्रस्वश्च I. 74. — II. 59.
इगुपधात्कित् IV. 121.
इण आग अपराधे च IV. 211.
इण आगसि IV. 199.
इण आसिः IV. 221.
इणः कित् III. 151.
इणस्तशन्... III. 147.
इणभीकापा... III. 43.
इणशीभ्यां वन् I. 151.
इणिसञ्जि... III. 2.
इन्देः कमिन्... IV. 158.
इषिमदिमुदिखिदि... I. 51.
इषियुधीन्धि... I. 143.
इषेः कित्तुः III. 155.
इष्यशिभ्यां... III. 146.
ईषियुधीन्धि... I. 143.
ईषेः किच्च I. 13.
ईषेः किद्धस्वश्च IV. 21.
उदकं च II. 40.
उदके थुट् च IV. 205.
उदके नुट् च IV. 198.
उदि चैर्डसिः V. 12.
उदि दृणातेरञ्जलौ... V. 19.
उद्यर्तेश्चित् IV. 89.
उन्दिगुधि... III. 67.
उन्देरिच्चादेः I. 12.
उन्दर्नलोपश्च II. 75.
उपसर्गे वसेः III. 115.
उब्जेर्बले... IV. 193.

उलूकादयश्च IV. 41.
उल्मुकदर्वि... III. 83.
उल्वादयश्च IV. 97.
उषः कित् IV. 233.
उषिकुटिदलि... III. 141.
उषिकुषि... II. 4.
उषिखनिभ्यां... IV. 163.
ऊर्णे दृणातेरलचौ... V 40.
ऊर्णोतेर्डः V. 47.
ऊर्णोतेर्नुलोपश्च I. 30.
ऋच्छेरः III. 130
ऋतेः कीकन् V. 51.
ऋतेश्च IV. 22.
ऋत्रेन्द्राग्रवज्र... II 29.
ऋज्विवृधि... II. 84
ऋतन्यञ्जि... IV. 2.
ऋतेरम्च I. 92.
ऋषिवृषिभ्यां... III 122.
ऋह्निभ्यामूषन् IV. 74.
एतेर्णिच्च II 114.
एतेस्तुट् च I. 131.
एधिवक्योश्चतुः I. 78.
कञ्जिमृजिभ्यां चित् III. 136.
कटिकुषिभ्यां... III. 76.
कठिचकिभ्यामोरन् I. 64.
कणेष्ठः I. 103.
कदेर्णित्वक्तिणि IV. 84.
कनिन्युवृषितक्षि.. I. 155.
कन्युच् क्तिपेश्च III. 51.
कपिगडिगणिड... I. 66.
कमिमनिजनि... I. 72.
कमेः किडचोपधायाः III. 137.
कमेः षश्च I. 55.
कमेरठः I. 100.
कलश्च IV. 5.
कलस्तृपश्च I. 104.
कलिकर्ध्योरमः IV. 85.
कलिगलिभ्यां... V. 26.
कवेरोतच्... I. 62.
कशेर्मुट् च IV. 32.
कषिहृषिभ्यां... IV. 16.
कषेष्कश्च I. 84.
कायतेर्डिमिः IV. 159.
किंशारयोः श्रिणाः I. 4.
किलेर्वुक्च I. 50.
किशोरादयश्च I. 65.
कुटः किच्च IV. 81.
कुटिकशिकौटिभ्यः I. 108.

कुटिकुषिभ्यां... IV. 188.
कुडिकम्प्योर्नलोपश्च IV. 145.
कुणिपुल्योः किन्दच् IV. 86.
कुन्वेर्नलोपश्च I. 59.
कुपेर्वा वश्च IV. 87
कुम्वेर्नलोपश्च I. 59.
कुयूभ्यां च III. 27.
कुर्धश्च I. 22.
कुवः क्रन् III. 132.
कुवश्चट् दीर्घश्च IV. 93.
कुषेर्लश्च IV. 189.
कुसेरुम्भोमेदेताः IV. 108.
कृकदिकडि... IV. 83.
कृके वचः कश्च I. 6.
कृगृप्रवृञ्चतिभ्यः... II. 117.
कृग्रोरुच्च I. 24.
कृज उच्च IV. 33.
कृज उदीचां... IV. 130.
कृजः कतुः I. 77.
कृजः पासः V. 45.
कृजादिभ्यः... V. 35.
कृतिभिदिलतिभ्यः... III 145.
कृतेराय्यत... I. 16.
कृतेर्नुम्च III. 108.
कृतेष्ह्रू च II. 22.
कृत्यशूभ्यां क्सः III. 17.
कृदराद्यश्च V. 41.
कृदाधारार्चि... III. 40.
कृवापाजिमि... I. 1.
कृविघृषिह्रवि... IV. 57.
कृवृसिद्रु... III. 10.
कृषिचमितनि... I. 81.
कृषेरादेश्च चः II. 100.
कृषेर्वर्णे III. 4.
कृषेर्वृडिश्योदीचां II. 39.
कृषेर्वृद्धिश्छन्दसि IV. 128.
कृल्हनिभ्यां क्नुः III. 30.
कृल्हेभ्यामेणुः II. 1.
कृगृप्रदृभ्यो वः I. 154.
कृगृप्रपृ... IV. 144.
कृतृकृपिभ्यः कीटन् IV. 186.
कृतृभ्यानीषन् IV. 26.
कृधूमदिभ्यः... III. 72.
कृपृवृजिमन्दि... II. 79.
कृवृदारिभ्यः... III. 53.
कृस्पृपृकटि... IV. 30.
कृस्पृशलिकलि... III. 121.
के श्र एरङ् चास्य I. 88.

कोरन् IV. 156.
कौतेर्नुम् IV. 101.
क्रमिगमिक्तमिभ्यः... V. 43.
क्रमितमिशति... IV. 123.
क्रिय इकन् II. 45.
क्लिशेरन्... V. 33.
क्लिशेरीचोपधायाः... V. 56.
क्वणेः संप्रसारणं च III. 142.
क्वादिभ्यः कित् I. 114.
क्विब्वचिप्रच्छि... II. 58.
क्षुन् शिल्पिसंज्ञयोः... II. 33.
क्षमेरुपधालोपश्च V. 65.
क्षिपेः किच्च II. 103.
क्षुधिपिशि... III. 55.
खनेराकः IV. 13.
खनिकष्यज्यसि... IV. 141.
खरुशङ्कु... I. 36.
खर्जिपिञ्जादिभ्यः... IV. 91.
खलतिः III. 111.
खष्पशिल्पशष्प... III. 28.
गडेः कट च III. 134.
गडेरादेश्च चः III. 105.
गडेश्च IV. 79.
गण् शकुनौ I. 126.
गतिकारकोपपदयोः... IV. 226.
गन् गम्यर्थोः I. 122.
गभीरगम्भीरौ IV. 35.
गमेः सन्वच्च III. 31.
गमेरा च IV. 170.
गमेरिनिः IV. 6.
गमेर्गश्च II. 76.
गमेर्डोः II. 66.
गर्वेरत उच्च II. 55.
गश्वोदि II. 10.
गादाभ्यामिक्षुच् III. 16.
गिर उडच् IV. 157.
गुधृवीपचिवचि... IV. 168.
गुधेर्लुप्तः V. 2.
गुपादिभ्यः कित् I. 56.
गृधिपणोः... III. 68.
ग्रसेरा च I. 141.
ग्रहेरनिः V. 67.
ग्रीष्मः I. 148.
ग्रो मुट् च I. 95.
ग्लानुदिभ्यां डौः II. 64.
घर्मः I. 147.
घसेः किच्च IV. 34.
घृणिपृश्नि... IV. 53.

चकिरम्योः... II. 15.
चक्षेः शिच्च II. 115.
चक्षेर्वङ्कलं... IV. 232.
चङ्कणः कङ्कण च IV. 18.
चतेरुरन् V. 58.
चन्देरादेश्च हः IV. 218.
चन्द्रे मो डित् IV. 227.
चरेर्वृत्ते IV. 173.
चरेश्च V. 69.
चायः किः I. 73.
चायतेरुत्ते... IV. 201.
चितेः कणः कश्च IV. 177.
चीकयतेराद्यन्त... V. 36.
चुपेरुचोपधायाः I. 110.
च्युवः किच्च III. 24.
छन्दसीणः I. 2.
छन्दस्यसानच्... II. 83.
छापूखडिभ्यः कित् I. 123.
छिवरच्छवर... III. 1.
छो गुडुत्वश्च I. 112.
जत्रादयश्च IV. 105.
जनिघसिभ्यामिण् IV. 131.
जनिदाच्युसृवृ... IV. 107.
जनिमृङ्भ्यां... IV. 150.
जनेरुरष्ठ च V. 38.
जनेर्हसिः II. 111.
जनेर्यक् IV. 112.
जनेष्टन् लोपश्च V. 30.
जनेस्तु रश्च V. 46.
जसिसह्योरुरिन् II. 72.
जह्यातेः सन्वत्... I. 139.
जह्यातेर्द्वे च II. 35.
जह्यातेर्द्वे ऽत्तलोपश्च III. 36.
जीर्यतेः क्रिन्... V. 49.
जीवेरातुः I. 79.
जृविशिभ्यां कच् III. 125.
जृवृभ्यामूथन् II. 6.
जृप्रुस्तृजागृभ्यः क्विन् IV. 55.
जेर्मूट् वोदात्तः III. 90.
जोरी च II. 24.
ज्यश्च II.
ञमत्ताड्डः I. 113.
डित्खनेर्नुट्... V. 20.
णित्कसिपद्यर्तेः I. 85.
तनिमृङ्भ्यां... III. 87.
तनोतेरुनश्च वः II. 63.
तनोतेर्डउः... V. 52.
तन्यृषिभ्यां... III. 74.

तमिविशिविडि.. I. 117
तरतेर्ड्रिः V. 66.
तरत्यादिभ्यश्च I. 119.
तलिपुलिभ्यां च II. 54.
तवेर्णिद्वा I. 48.
ताडेर्णिलुक् च I. 98.
तित्रेर्दीर्घश्च III. 18.
तिथपृष्ठगूथ... II. 12.
तुषारादयश्च III. 138.
तुषिप्रुषि... III. 12.
तृणाख्यायां चित् III. 59.
तृत्तृचौ शंसि... II. 90.
तृहेः क्त्रो क्लोपश्च V. 8.
तृभूवहिवसि... III. 127.
त्यत्तितनि... I. 130.
त्रो डुट् च I. 89.
त्रो रश्च लः I. 5.
त्रो रश्च लो वा III. 54.
दंशेश्च V. 11.
दंसेष्टनौ न आ च V. 10.
दधातेर्यत्... V. 48.
दमेरुनसिः IV. 234.
दमेर्डासिः II. 68.
दरिद्रातेः... I. 90.
दल्मिः IV. 48.
दक्षेर्गो लोपः... V. 61.
दादिभ्यश्छन्दसि IV. 171.
दाभाभ्यां नुः III. 32.
दिधिषाप्यः III. 96.
दिवः कित् III. 120.
दिवेर्डः II. 95.
दिवो द्वे दीर्घश्च... IV. 56.
दीङो नुट् च III. 139.
डुतनिभ्यां... III. 89.
डुरीणो लोपश्च II. 21.
दृणातेर्ह्रस्वश्च IV. 185.
दृदलिभ्यां भः III. 149.
दृसनिजनिचरि... I. 3.
देशे ऽक्ह च IV. 214.
द्युतेरिसिव्रादेश्च तः II. 106.
द्रुदक्षिभ्यामिनन् II. 51.
धान्ये नित् I. 9.
धापृवस्यज्यतिभ्यो नः III. 6.
धृषेर्धिष् च... II. 80.
धेट इच्च III. 11, 34.
ध्मो धम च II. 36.
ध्याय्योः संप्रसारणं च IV. 116.
नजि च नहेः II. 94.

नञि जहातेः I. 157.
नञि लम्बेर्नलोपश्च I. 87.
नञि व्यथेः I. 49.
नञि हन एह च IV. 223.
नञ्याप इट् च III. 86.
नञ्लम्बेर्नलोपश्च I. 87.
नप्तृनेष्टृत्वष्टृ... II. 91.
नयतेरा च G'ajam. zu *Bhaṭṭi-Kâvja* III. 35.
नयतेर्डिच्च II. 96.
नहेर्दिवि भश्च IV. 210.
नहेर्हलोपश्च V. 23.
नहो भश्च IV. 127.
नामन् सीमन्... IV. 152.
नावञ्चेः I. 17.
निन्देर्नलोपश्च II. 18.
नियो मिः IV. 44.
निशीथगोपीथावगथाः... II. 9.
नुवो धुट् च IV. 225.
नृतिशृध्योः कूः I. 91.
नौ दीर्घश्च V. 13.
नौ व्यो यलोपः... IV. 137.
नौ षञ्जेर्घथिन् IV. 88.
नौ सदेः II. 118.
नौ सदेर्डिच्च III. 45.
नौ हः III. 44.
पः किच्च I. 70.
पच एलिमच् IV. 37.
पचिनशोः... II. 31.
पचिमच्योः... V. 37.
पचिवचिभ्यां... IV. 219.
पटिकटिकुटि... I. 58.
पणेरिज्यादेश्च बः II. 69.
पतस्थ च IV. 12.
पतिचण्डिभ्यां... I. 116.
पतेरङ्गच्... I. 118.
पतेरत्रिन् IV. 70.
पते रश्च लः III. 73.
पदिप्रथिभ्यां नित् IV. 184.
पयसि च IV. 229.
परमे कित् IV. 10.
परौ व्रजेः... II. 60.
पर्जन्यः III. 102.
पर्देर्नित्... III. 79.
पर्फरीकादयः IV. 20.
पातृतुदिवचि... II. 7.
पातेरतिः V. 5.
पातेर्डतिः IV. 58.
पातेर्डुम्सुन् IV. 179.

पातेर्वलि... IV. 204.
पादे च IV. 133
पानीविषिभ्यः पः III. 23.
पार्यतेरुतिः I. 134.
पिनाकादयश्च IV. 15.
पिबतेस्थुक् II. 110.
पिशेः किच्च III. 94.
पीयुक्तणिभ्यां... III. 75.
पीयेङूषन् IV. 77.
पुरः कुषन् IV. 75.
पुरसि च IV. 230.
पुह्रस्वाः IV. 231.
पुवो ह्रस्वश्च IV. 166.
पुषः कित् IV. 4.
पूजो यणुक्... V. 15.
पृषिरञ्जि... III. 110.
पृनक्किकलिभ्य उषन् IV. 76.
पृभिदिव्यधि... I. 23.
प्र ईरशदोस्तुट् च IV. 118.
प्रथः कित्संप्रसारणं च I. 135.
प्रथिम्रदिभ्रस्जां... I. 28.
प्रथेः षिवन् संप्रसारणं च I. 149.
प्रथेरमच् V. 68.
प्राङि पणिकषः II. 42.
प्रातेरुरन् V. 59.
प्रे स्थः IV. 9.
प्रे ह्रतेः कूपे IV. 136.
प्लुषिकुषि... III. 153.
प्लुषेश्चोपधायाः III. 63.
फलिपाटिनमि... I. 18.
फलेरितन्नादेश्च पः V. 34.
फलेर्गुक् III. 56.
फेनमीनौ III. 3.
बन्धेर्ब्रधिबुधी च III. 5.
बङ्कलमन्यत्रापि II. 38, 50.
भन्देर्नलोपश्च III. 129.
भातेर्डवतुप् I. 63.
भियः क्रुकन् II. 32.
भियः षुग्वा I. 146.
भियः षुग्ह्रस्वश्च I. 136.
भुजिमृडभ्यां... III. 21.
भुजेः किच्च IV. 143.
भुवः कित् II. 108. — IV. 46.
भुवश्च IV. 8.
भुवो किच् III. 50.
भूरञ्जिभ्यां... IV. 216.
भूवादिगृभ्यः... IV. 172.
भूसूधूभ्रस्जिभ्यः... II. 78.

भृञ ऊच II. 71.
भृञः कित् नुट् च I. 124.
भृञश्चित् III. 113.
भृमृदृशियजि... III. 109.
भृमृशीतृदृचरि... I. 7.
भ्रमेः संप्रसारणं च IV. 122.
भ्रमेश्च डूः II. 67.
भ्रस्जिगमिनमि... IV. 161.
मकुरदर्डरौ I. 40.
मङ्गेरलच् V. 70.
मदुराद्यश्च I. 41.
मनेरुच IV. 124.
मनेर्दीर्घश्च III. 64.
मनेर्धिष्छन्दसि II. 112.
मन्थः IV. 11.
मन्दिवाशिमथि... I. 38.
मव्यतेर्यलोपः... V. 50.
मसेर्नुरन् V. 3.
मसेश्च I. 43.
मस्तेर्नुम्च IV. 78.
मह्यति ह्रस्वश्च I. 31.
मह्यरिनण्च II. 57.
माङ ऊखौ मय च V. 25.
माङ्हाससिभ्यो यः IV. 111.
मिथिलादयश्च I. 57.
मिथुने मनिः IV. 153.
मिथुने ऽसिः... IV. 222.
मिषीभ्यां रुः IV. 104.
मीनातेरुरन् I. 67.
मुदिग्रोर्गतौ I. 127.
मुषेर्दीर्घश्च II. 43.
मुसे रक् II. 14.
मुहेः किच्च II. 116.
मुहेः खो मूर्च V. 22.
मूलेरादयः I. 61.
मूशक्यविभ्यः... IV. 110.
मृकणिभ्यामीचिः IV. 71.
मृकणिभ्यामूकोकणौ IV. 39.
मृगय्वादयश्च I. 37.
मृग्रोरुतिः I. 94.
मृतेर्गुणश्च I. 82.
मृतेष्टिलोपश्च I. 109.
मृडः कीकन्... IV. 24.
यजिमनिशुन्धि... III. 20.
यतेर्वृडिश्च II. 93.
यापो किद्वे च III. 157.
युजिरुचितिजां... I. 144.
युधिबुधि... II. 87.

युष्यसिभ्यामदिक् I. 137.
यो द्वे च I. 21.
रञ्जेः क्युन् II. 77.
रपेरत एच IV. 191.
रपेश्चोपधायाः I. 26.
रमे रश्च लो वा II. 34.
रमेर्नित् IV. 64.
रमेर्वृद्धिश्च I. 101.
रमेश्च IV. 213.
रमेस्त च III. 14.
रात्रेरन्यः III. 99.
रातेर्डैः II. 65.
राशादिभ्यां त्रिप् IV. 68.
रासिवस्जिभ्यां च III. 124.
राह्नासास्ना... III. 15.
रिचेर्धने घिच्च IV. 200.
रुचिभुजिभ्यां... IV. 180.
रुचिवचिकुचि... IV. 187.
रुदिविदिभ्यां... III. 114.
रुशातिभ्यां क्रुन् IV. 106.
रुषेर्नित्युच्च III. 123.
रुहिनन्दि... III. 126.
रुहे रश्च लो वा III. 93.
रुहेर्वृद्धिश्च I. 47.
रुहेश्च II. 56.
रोदेर्णिलुक् च II. 23.
लषेरद् च III. 7.
लषेर्मुट् च III. 158.
लङेर्वृद्धिश्च I. 107. — IV. 92.
लङ्घिबंक्योर्नलोपश्च I. 29.
लङ्घेर्नलोपश्च I. 133.
लीरीडोर्ह्रस्वः... V. 55.
लोष्टपलितौ III. 91.
वङ्क्र्यादयश्च IV. 67.
वचिमनिभ्यां चिच्च V. 39.
वचेर्गश्च II. 33.
वदेरन्यः III. 103.
वनेश्चोपधायाः III. 8.
वयश्च III. 119.
वयसि धाजः IV. 228.
वर्णेर्वलिश्चाक्रिरणे IV. 125.
वर्तमाने पृषद्बृहन्महत्... II. 81.
वलाकादयश्च IV. 14.
वलिमलितनिभ्यः... IV. 102.
वलेढकः IV. 40.
वलेर्गुक् च I. 19.
वशः क्विप् II. 70. — IV. 31.
वशेः कनसिः IV. 238.

वसिवपियजि... IV. 126.
वसेर्णित् IV. 217.
वसेश्च III. 70.
वसेस्तिः IV. 181.
वसेस्तुन् I. 75.
वसौ हुचेः... II. 107.
वह्नियुम्यां णित् III. 118.
वह्निवस्यर्तिभ्यश्चित् IV. 61.
वह्निश्रिश्रुयुद्रु... IV. 52.
वह्निह्राधाञ्भ्यः... IV. 220.
वह्नो धश्च I. 83.
वातप्रमीः IV. 1.
वाविन्धेः II. 27.
वातेर्डिच्च IV. 135.
वातेर्नित् V. 6.
विटपपिष्टप... III. 143.
विडादिभ्यः कित् I. 120.
विदिभुजिभ्यां... IV. 237.
विदेर्द्यु च IV. 162.
विधाजो वेध च IV. 224.
विषा विह्वा IV. 36.
विषेः किच्च III. 39.
वीज्याज्वरिभ्यो निः IV. 49.
वीपतिभ्यां तनन् III. 148.
वृंहेर्नलोपश्च II. 105.
वृंहेर्नौ ऽच्च IV. 147.
वृङ्शीङ्भ्यां... IV. 202.
वृञेः किच्च II. 48.
वृञ णिण्यः III. 97.
वृजश्चित् III. 106.
वृज्लुटितनि... V. 9.
वृतृवदि... III. 62.
वृतेर्वृद्धिश्च III. 78.
वृतेश्च II. 102.
वृतेष्कन्दसि IV. 142.
वृतेस्तिकन् III. 144.
वृद्भ्यां विन् IV. 54.
वृधिवपिभ्यां रन् II. 28.
वृश्चिकृष्योः... II. 41.
वृषादिभ्यश्चित् I. 106.
वृहोः षुग्डुकौ च IV. 103.
वेजः सर्वत्र IV. 151.
वेजस्तुट् च III. 117.
वेजो डिच्च IV. 73.
वेपितुद्योर्ह्रस्वश्च II 53.
वौ कसेः II. 16.
वौ तसेः IV. 183.
व्यधेः संप्रसारणं... I. 39.

व्याङि घ्रातेश्च... V. 63.
व्याधौ शुट् च IV. 197.
शः कित्सन्वच्च I. 20.
शकादिभ्यो ऽटन् IV. 82.
शकिशम्योर्णित् I. 111.
शकेरुनोन्तोत्युनयः III. 49.
शकेर्ऋतिन् IV. 59.
शते च I. 35.
शदेस्त च I. 60
शपेर्बश्च I. 105.
शमेः खः I. 102.
शमेर्ढः I. 99.
शमेर्बुक्च IV. 42
शमेर्वन् IV. 96.
शलिमण्डिभ्यामूकण् IV. 43.
शावशेराप्तौ I. 44.
शाशपिभ्यां... IV. 99.
शीङो धुक्लुक्... IV. 38.
शीङो ह्रस्वश्च V. 24.
शीङ्क्रुशिरुहि... IV. 115.
शीङ्शपिरु... III. 112.
शुकवल्कोल्काः III. 42.
शुचेर्दश्च II. 20.
शुसिचिमीनां... II. 26.
शृङ्गारभृङ्गारौ III. 135.
शृणातेर्ह्रस्वश्च I. 125.
शॄदृभसो ऽदिः I. 129.
शॄपॄभ्यां किच्च IV. 27.
शॄपॄवृञां... IV. 19.
शॄरम्योश्च III. 100.
शॄस्वृस्निहित्रप्यसि... I. 10.
शेवयह्वजिह्वा... I. 153.
श्मनि श्रयतेर्डुन् V. 28.
श्यास्त्या... II. 47.
श्रः करन् IV. 3.
श्रः शकुनौ IV. 129.
श्रयतेः स्वाङ्गे... IV. 195.
श्रुदक्षिस्पृहि... III. 95.
श्लिषेः कश्च I. 32.
श्लिषेरच्चोपधायाः III. 19.
श्वन्नुक्षन्पूषन्... I. 158.
श्वयतेश्चित् IV. 72.
श्वितेर्डश्च II. 89.
श्वेः संप्रसारणं च IV. 194.
संश्चत्तृपद्वेहत् II. 82.
सचेरिवन् G'ajam. zu *Bhaṭṭi-K.* III. 33.
सप्यशूभ्यां तुट् च I. 156.
समाने ख्यः स चोदात्तः IV. 138.

समि कस उकन् II. 30.
समीणः II. 11. — IV. 94.
संपूर्वाच्चित् III. 71.
सम्यानच् स्तुवः II. 86.
सर्तेरटिः I. 132.
सर्तेरपः षुक्च III. 140.
सर्तेरप्पूर्वादसिः IV. 236.
सर्तेरयुः III. 22.
सर्तेर्णिच्च IV. 90.
सर्तेर्णित् II. 5.
सर्तेर्डिक्च III. 77.
सर्तेर्नुम्च IV. 23.
सर्वधातुभ्य इन् IV. 119.
सर्वधातुभ्यः ष्ट्रन् IV. 160.
सर्वधातुभ्यो मनिन् IV. 146.
सर्वधातुभ्यो ऽसुन् IV. 190.
सर्वनिघृघरिघ... I. 152.
सलिकल्यनिमहि... I. 54.
सव्ये स्थश्छन्दसि II. 97.
सह्रो धश्च II. 109.
सातिभ्यां... IV. 154.
सानसिवर्णसि... IV. 109.
सावसेः IV. 182.
सिचिमुच्योः... IV. 164.
सिचेः संज्ञायां... V. 62.
सितनिगमि... I. 69.
सिवेष्टेट् च IV. 95.
सिवेष्टेर्यूं च III. 9.
सुजो दीर्घश्च III. 13.
सुयुरुवृञो युच् II. 73.
सुवः कित् III. 35.
सुविदेः कत्रन् III. 107.
सुस्रृभ्यां निच्च III. 26.
सुसूधागृधिभ्यः II. 25.
सूङः क्रिः IV. 65.
सूचेः स्मन् IV. 178.
सृज्ञे र सुश्च I. 15.
सृयुवचिभ्यः... III. 80.
सृवृजोर्वृद्धिश्च I. 121.
सृवृभूस्रुषि... III. 41.
सृवृषिभ्यां कित् IV. 50.
सौ रमेः क्तः... V. 14.
स्कन्देः सलोपश्च I. 14.
स्कन्देश्च स्वाङ्गे IV. 208.
स्तनिक्वषिषुषि... III. 29.
स्तुवः क्सेप्यः... III. 98.
स्तुवो दीर्घश्च III. 25.
स्त्यायतेर्ड्रट् IV. 167.

स्थः किच्च V. 4.
स्थाचतिमृज्ञेः... I. 115
स्था स्तो ऽम्बन्नवकौ IV. 98.
स्थो णुः III. 37.
स्नामदिपद्यर्ति... IV. 114.
स्नुव्रश्चि... III. 66.
स्पृशेः श्यण्प्रुनौ पृ च V. 27.
स्फायितञ्चिवञ्चि .. II. 13.
स्यन्देः संप्रसारणं च I. 68.
स्यन्देः संप्रसारणं धश्च I. 11.
स्यमेः संप्रसारणं च II. 44.
स्यमेरोट् च III. 46.
स्रंसेः शि कुट्... V. 16.
स्वरीभ्यां तुट् च IV. 203.
स्वः कः स्वः... II. 62.
स्वसेर्ऋन् II. 92.
हनिकुषिनी... II. 2.
हनिमशिभ्यां... IV. 155.
हनेर्हि च I. 145.
हनो बध च II. 37.
हन्तेः शरीरावयवे द्वे च V. 32.
हन्तेरंह च IV. 63.
हन्तेरच्... V. 64.
हन्तेर्मुट् हि च III. 128.
हन्तेर्युन्नाद्यन्तयोः... V. 42.
हरिमितयोर्द्रुवः I. 34.
हर्यतेः कन्यन्... V. 44.
हसिमृग्रिण्... III. 85.
हिंसेरीरन्नीरचौ V. 18.
ह्रयामाश्रु... IV. 169.
ह्रर्हेः सनो लुक्... II. 88.
ह्रवः श्नुवच्च II. 61.
ह्रषिषिरुहि... IV. 120.
ह्रमृधृसृस्तृ... IV. 149.
ह्रश्याभ्यामितन् III. 92.
ह्रषेरुलच् I. 96.
ह्रसृरुहि... I. 97
ह्रियः कुक्... III. 84.
ह्रियो श्च लो वा III. 48.

ALPHABETISCHES VERZEICHNISS DER AFFIXE.

a. Mit den stummen Buchstaben.

अक्रुच् = अक्रु III. 80

अङ्गच् = अङ्ग I. 118—121.

अच् = अ V. 19, 20, 31, 32, 40, 64, 65.

अच = अच IV. 2.

अजि = अज् I. 134—136.

अटच् = अट IV. 107.

अटन् = अट IV. 82.

अटि = अट् I. 132, 133.

अठ = अठ I. 100, 101.

अण्डन् = अण्ड I. 128.

अतच् = अत III. 109—111.

अति 1) = अत् II. 81, 82. 2) = अति IV. 60—64. V. 5—7.

अत्रन् = अत्र III. 104—106.

अत्रिन् = अत्रि IV. 70.

अथ = अथ III 112—115.

अदि = अद् I. 129—131.

अदिक् = अद् I. 137.

अन् = अ V. 33 Say 1,2 (pûrva)

अनि = अनि II. 98—103. V. 67.

अनुङ् = अनु III. 52.

अन्य = अन्य III. 99—102.

अन्युच् = अन्यु III. 80

अप = अप III. 140.

अभच् = अभ III. 121—124.

अम = अम IV. 85. V. 54.

अमच् = अम V. 68, 69.

अम्बच् = अम्ब IV. 83, 84, 98.

अयु = अयु III. 22.

अर = अर III. 130, 131. V. 38, 39.

अरन् 1) = अर V. 59, 60. 2) = अर IV. 156.

अरु = अरु IV. 80, 81.

अल् = अ V. 19, 20, 40.

अलच् = अल V. 70.

अलिच् = अलि IV. 2.

अवक = अवक IV. 98.

अस = अस IV. 2.

असच् = अस III. 116—120.

असानच् = असान II. 83—85.

L of C

Sly 32,9.

असि 1) = अस् IV. 222—233, 235—237.
2) = असि IV. 109.
असुन् = अस् IV. 190—220.
आ = आ IV. 36, 176.
आक = आक IV. 13—15.
आगूच् = आगू III. 80.
आणक = आणक III. 82.
आतु = आतु I. 79.
आतृकन् = आतृक I. 80.
आनक = आनक III. 81.
आनच् = आन II. 86—89.
आनुक् = आनु IV. 2.
आन्य = आन्य III. 103.
आप्य = आप्य III. 95, 96.
आरन् = आर III. 133—139.
आल = आल V. 50.
आलच् = आल I. 115. IV. 109.
आलञ् = आल I. 116.
आलीयच् = आलीय I. 115.
आस = आस IV. 2.
आसि = आस् IV. 221.
इ = इ IV. 140—145.
इकन् = इक II. 45, 46.
इजि = इज् II. 69—71.
इञ् = इ IV. 126—130.
इण् = इ IV. 131—139
इत = इत IV. 108.
इतच् = इत V. 34.
इतन् = इत III. 92—94.
इति = इत् I. 97, 98.
इत्नुच् = इत्नु III. 29.
इत्र = इत्र IV. 174, 175.
इत्वन् = इत्व IV. 107.
इथिन् = इथि IV. 2.
इन् = इ IV. 119—125.
इनच् = इन II. 47—50.
इनण् = इन II. 58.
इनन् = इन II. 51—57.
इनि = इन् IV. 6—12.
इमनिच् = इमन् IV. 149.
इमनिन् = इमन् IV. 150, 151.
इलच् = इल I. 54—57.
इष्ठच् = इष्ठ IV. 2.
इष्ठुच् = इष्ठु IV. 2.
इष्णुच् = इष्णु III. 16.
इसन् = इस IV. 2.
इसि = इस् II. 104—110.
ई = ई III. 156—158.

ईकन्=ईक IV. 16—23.
ईचि=ईचि IV. 71—73.
ईद=ईद IV. 108.
ईप्=ई IV. 1.
ईरच्=ईर V. 18.
ईरन्=ईर IV. 30—35. V. 18.
ईषन्=ईष IV. 26—29.
उ=उ I. 7—21.
उकन्=उक II. 30.
उडच्=उड IV. 157.
उण्=उ I. 1, 2.
उति=उत् I. 94, 95.
उत्र=उत्र IV. 174.
उन=उन III. 49.
उनन्=उन III. 53—61.
उनसि=उनस् IV. 234.
उनि=उनि, उन्त=उन्त, उन्ति=उन्ति } III. 49.
उम=उम, उम्भ=उम्भ } IV. 108.
उरच्=उर I. 38—41.
उरन्=उर I. 42—44. V. 58.
उरिन्=उरि II. 72.
उलच्=उल I. 96.
उलन्=उल V. 9.
उलि=उलि IV. 2.
उशच्=उश IV. 109.
उषन्=उष IV. 76.
उसि=उस् II. 111—116.
ऊ=ऊ I. 81—90.
ऊक=ऊक IV. 39—42.
ऊकण्=ऊक IV. 39, 43.
ऊख=ऊख V. 25.
ऊथन्=ऊथ II. 6.
ऊम=ऊम V. 2.
ऊर=ऊर IV. 91.
ऊरन्=ऊर I. 67, 68. V. 3, 4.
ऊलच्=ऊल IV. 91, 92.
ऊषन्=ऊष IV. 74, 77—79.
ऋ=ऋ II. 95—97.
ऋतिन्=ऋत् IV. 59.
ऋन्=ऋ II. 92—94.
ॠण=ॠण II. 1.
ॠण्य=ॠण्य III. 97.
ॡरक्=ॡर I. 58—61.
ॡलिमच्=ॡलिम IV. 37.
ॡोतच्=ॡोत I. 62.

ओरन् = ओर I. 64, 65.

ओलच् = ओल I. 66.

क 1) = अ V. 62, 63. 2) = क III. 40.

कक् = क III. 41, 42.

कङ्कण = अङ्कण IV. 24.

कण = कण IV. 177.

कतु = अतु I. 77.

कत्रिच् = अत्रि IV. 2.

कत्रन् = अत्र III. 107, 108.

कन् 1) = अ V. 56. 2) = क III. 43—48. V. 53.

कनसि = अनस् IV. 238.

कनिन् = अन् I. 155—158.

कन्यन् = अन्य V. 44.

कन्युच् = अन्यु III. 51.

कप = अप III. 142.

कपन् = अप III. 141—143.

कमिन् = अम् IV. 158.

कयन् = अय IV. 102, 103.

कारन् = कार IV. 3, 4.

कल 1) = अल I. 104—112. 2) = कल IV. 5.

काकु = आकु III. 76—79.

कालन् = आल I. 117. III. 75.

किकन् = इक II. 41—44.

कितच् = इत IV. 187.

किन्दच् = इन्द् IV. 86, 87.

किरच् = इर I. 51—53.

किष्यन् = इष्य IV. 180.

कीकच् = ईक IV. 25.

कीकन् = ईक IV. 24. V. 51.

कीटन् = ईट IV. 186.

कु = उ I. 3, 22—37.

कुक् = कु III. 84.

कुकन् = उक V. 53.

कुषन् = उष IV. 75.

कू = ऊ I. 91—93.

कृ = त III. 88—91. V. 14.

कृ = तु III. 30, 31.

कृ = त्र IV. 165, 166.

कथन् = II. 2, 3.

किथन् = थि III. 152.

कृ = न V. 8.

क्रिन् = नि IV. 107.

कलन् = मल IV. 188, 189.

कु = अन II. 79, 80. V. 17.

कुयन् = अन II. 77, 78.

क्रन् = र II. 25—27.

क्रारन् = रार III. 132.

क्रि=रि IV. 65.

क्रिन्=रि IV. 66, 67. V. 49.

क्रुकन्=रुक II. 32.

क्रुन्=रु IV. 106.

क्ल=ल IV. 110.

क्वन्=व I. 150.

क्वनिप्=वन् IV. 115—118.

क्विन्=वि IV. 55—57.

क्विप्=0 II. 59—61.

क्वुन्=अक II. 33—40.

क्सरन्=सर III. 74.

क्सि=सि III. 153, 154.

क्सु=सु III. 155.

क्सेप्य=सेप्य III. 98.

क्स्न=स्न III. 17—19.

ख=ख I. 102. V. 22—24.

ग=ग I. 127. V. 61.

गण्=ग I. 126.

गन्=ग I. 122—125.

घथिन्=अथि IV. 88—90.

चटू=च IV. 93—95.

चतु=अतु I. 78.

चिक्=च् II. 62, 63.

ञ्च्=अत III. 125—129.

ञ्चि=अन्ति III. 50.

जुण्=ड I. 3—6.

ट=अ V. 10, 11.

टन् 1) =अ V. 10, 11. 2) =ट V. 30.

ठिषच्=इष I. 45—50.

ठ=ठ I. 103.

ड 1) =अ V. 47. 2) =ड I. 113, 114.

डड=अड V. 52.

डट=अट IV. 107.

डति=अति IV. 58.

डवतुप्=अवत् I. 63.

डिमि=इम् IV. 159.

डुतच्=उत V. 1.

डुन्=उ V. 28, 29.

डुम्सुन्=उम्स् IV. 179.

डू=ऊ II. 67.

डै=ऐ II. 65.

डैसि=ऐस् V. 12, 13.

डो=ओ II. 66.

डोसि=ओस् II. 68.

डौ=औ II. 64.

ढ्रटू=र IV. 167.

ढ्रि=रि V. 66.

ढ=ढ I. 99. IV. 107.

णित्रन्=इत्र IV. 172, 173.

णु=णु III. 37—39.

णुकन्=उक II. 31.

त=त V. 55.

तकन्=तक III. 146.

तन्=त III. 85—87.

तनन्=तन III. 148.

तशन्=तश
तशसुन्=तशस् } III. 147.

ति=ति IV. 181—185.

तिकन्=तिक III. 144, 145.

तु=तु I. 71—74. V. 46.

तुन्=तु I. 69, 70, 75, 76. V 43.

तृच्=तृ II. 90, 91.

तृन्=तृ II. 90.

त्रण्=त्र IV. 107.

त्युक्=त्यु III. 21.

त्र=त्र IV. 168.

त्रन्=त्र IV. 169—171.

त्रिनि=त्रिन् IV. 69.

त्रिप्=त्रि IV. 68, 69.

त्वन्=त्व IV. 107.

थक्=थ II. 7—12

थन्=थ II. 4, 5.

द=द IV. 99.

दन्=द IV. 99—101.

धुक्=धु IV. 38.

न=न III. 6—15.

नक्=न III. 2—5.

नि=नि IV. 49—53.

नु=नु III. 32—36.

प=प III. 23—28.

पास=पास V. 45.

फक्=फ V. 26.

भ=भ III. 149.

भन्=भ III. 150, 151.

मक्=म I. 143—148.

मन्=म I. 138—142.

मनि=मन् IV. 153.

मनिण्=मन् IV. 154.

मनिन्=मन् IV. 146—148, 154.

मि=मि IV. 44—48.

मिनि=मिन् III. 83.

मुक=मुक III. 83.

य=य IV. 109, 111.

यक्=य IV. 112, 113.

यत्=य V. 15, 16, 48, 54.

यतुच्=यतु IV. 2.

युक् = यु III. 21.

युच् 1) = यु III. 20. 2) = अन II. 73—76.

युन् = अन V. 42.

र = र V. 55.

रक् = र II. 13—24.

रन् = र II. 28, 29.

रु = रु IV. 104, 105.

लक् = ल IV. 38.

व = व I. 154.

वन् 1) = व I. 151—153. IV. 96, 97.
2) = वन् V. 54.

वनिप् = वन् IV. 114.

वरट् = वर V. 57.

वलञ् = वल IV. 38.

वालञ् = वाल I. 115.

वालन् = वाल IV. 38.

वि = वि III. 83.

विन् = वि IV. 54.

वुन् = अक V. 35—37, 53.

शक् = श IV. 107.

शुन् = शु V. 27.

श्वण् = श्व V. 27.

षवन् = अव I. 149.

षिवन् = इव I. 149.

ष्ट्रन् = त्र IV. 160—164.

ष्वरच् = वर II. 117, 118. III. 1.

स = स III. 62—68.

सन् = स V. 21.

सर = सर III. 69—73.

सिकन् = सिक IV. 155.

स्मन् = स्म IV. 178.

स्य = स्य IV. 107.

स्यन् = स्य IV. 2.

b. Ohne die stummen Buchstaben.

0 = क्विप्. 0 x = xoin, xoip, ṇoi, ṇoon, va, vi, vic, viṭ
0 t = cvi

अ = अच्, अन्, अल्, क, कन्, ट, टन्, ड.

अउ = डउ.

अक = क्वुन्, वुन्.

अक्रु = अक्रुच्.

अङ्कण = कङ्कण.

अङ्ग = अङ्गच्.

अच = अच.

अज् = अजि.

अट् = अटि.

अट = अटच्, अटन्, डट.

अठ = अठ. t. = aṭhac

a x. = a, añ, ac, aṇ, ap, ka, kañ, kap, khac, khal,
khaç, gha, ghañ, ṭa, ṭak, ḍa, ṇa, ṇac, ça

a t = a, ac, aṇ, añ, at, an, ap, ña, ṭa, ṭac,
ḍa, ḍac, ḍaṭ, ḍaṇ, ṇa, ṇas, sha, shac, saṇ.

aka x = aka, koun, ṇouc, ṇoul, vuc, vuñ, vun, shoun.

aka t = akac, ḍvun, vuk, vuc, vuñ, vun.

14

aḍa t = aḍac

अण्ड = अण्डन्.

अत् = अति. x. = ati, atṛin, çatṛi

अत = अतच्.

अति = अति, डति. t. = ati, ḍati

अतु = कतु, चतु. vahatu Ṛ V 17, 97.

अत्नि = कत्निच्.

अत्र = अत्रन्, कत्रन्.

अत्रि = अत्रिन्.

अथ = अथ.

अथि = घथिन्.

अद् = अदि, अदिक्. x. = adi

अन् = कनिन्. t = anic

अन = क्यु, क्युन्, युच्, युन्.

अनस् = कनसि.

अनि = अनि. anîya x. = anîyar

अनु = अनुङ्.

अन्त = ऋच्.

अन्ति = ऋिच्.

अन्य = अन्य, कन्यन्.

अन्यु = अन्युच्, कन्युच्.

अप = अप, कप, कपन्.

अभ = अभच्.

अम् = कमिन्.

अम = अम, अमच्.

atama t = ḍatamac
atara t = ḍatarac
atas t = atasac

athu x. = athuc Kum IV, 17.

adhîna t = sadhînan.

adhyai x. = adhyai, adhyain, xadhyai, xadhyain, çadhyai, çadhyain.

ana x = ana, xyu, xyun, xhyun, ñyuṭ, ṇyuṭ, yuc

ana t = ṭyu, ṭyul, yuṭ, lyu, lyuṭ

am x = am, xamal, xhamuñ, ṇamul

am t = amu

अम्ब = अम्बच्.

अय = कयन्. t = ayac

अयु = अयु.

अर = अरन्.

अर = अर, अरन्. x. = ḍara

अरु = अरु.

अल = अलच्, कल.

अलि = अलिच्.

अव = षवन्.

अवक = अवक.

अवत् = डवतुप्. y x.

अस् = असि, असुन्. x = as, asi, asun, xasun, ḍas
t = asi, asic

अस = अस, असच्.

आ = आ. t = â, âc, ḍâc

ase x = ase, asen, xasen.

आक = आक. x = shâxan

astât t = astâti

â strîpr = câp, ṭâp, ḍâp.

आकु = काकु.

âxin t = âxinic

आगू = आगूच्.

âṭa t = âṭac

आणक = आणक.

ât t = âti

आतु = आतु.

आतृक = आतृकन्.

आनक = आनक.

आन = आनच्. x = âna, cânaç, çânac, çânan.

आनु = आनुक्.

आन्य = आन्य. आप्य = आप्य

âm t = âmu

âmaha t = ḍâmahac

âmin t = âminac

âyana t = cphañ, phax, phañ, shpha, shphax.

âyani t = phiñ, phin.

आर् = आरन्. t = âran

âranat = âranan

आल = आल, आलच्, आलञ्, कालन्. t = âlac

आलीय = आलीयच्.

âlu x = âlu, âluc

आस् = आसि

आस = आस.

âsha t = âshan

इ = इ, इञ्, इण्, इन्निन्. x = i, in, iñ, in, in, ni, nin (w.g. sub pada-anushthâna) t = i, ic, iñ

ikat = ikan, incat, inan, ikka, ittha, ttha, thac, thaṅ, thaṁ, thaṁ, shikan, shthac, shthan, shthal.

इक = इकन्, किकन्.

इञ् = इञि.

इत = इत, इतच्, इतन्, कितच्. t = itac

इत्र = इत्र, णित्रन्.

इत्व = इत्वन्.

इथि = इथिन्.

इन् = इनि. x = in, ini, inan, ghinun, nini t = ini, dini, nini

इन = इनच्, इनण्, इनन्. t = inac

इन्द्र = इन्द्रच्.

इम् = डिमि. ima x = imap. t = dimac

इमन् = इमनिच्, इमनिन्. nit.

इर = किरच्. t = irac, iran. iya t = gha, ghac, ghan, ghas.

इल = इलच्. t = ila, ilac.

इव = षिवन्.

इष = टिषच्. ṣ/x.

इष्ठ = इष्ठच्. t = ishthan

इष्णु = इष्णुच्. x = ishnuc, shishnuc.

इष्य = किष्यन्.

इस् = इसि.

इस = इसन्.

ई = ई, ईष्. shrip = ñjîn, ñjîp, ñjîsh.

ईक = ईकन्, कीकच्, कीकन्. t = îkac, îkaṅ, îkan

ईचि = ईचि.

ईट = कीटन्.

ईद = ईद्.

îna t = kha, khaṅ. îyat = îya, cha, chaṅ, chas

îyasat = îyasac

îyast = îyasun

ईर = ईरच्, ईरन्. ṛ/t.

ईष = ईषन्.

उ = उ, उण्, कु, जुण्, टुन्. x = u, un, ṇu

उक = उकन्, कुकन्, णुकन्. x = ukaṅ, shukan. t = ukaṅ

vais x = ṇvuñ.

उट = उटच्.

उत् = उति.

उत = उतच्.

उत्र = उत्र.

उन = उन, उनन्.

उनस् = उनसि.

उनि = उनि.

उप्त = उप्त.

उप्ति = उप्ति

upa t = ûpac

उम = उम.

उम्भ = उम्भ.

उम्स् = डुम्सुन्.
उर = उरच्, उरन्. x. = xurac, ghurac t = urac.
उरि = उरिन्.
उल = उलच्, उलन्. t = ḍulac.
उलि = उलि.
उश = उशच्.
उष = उषन्, कुषन्.
उस् = उसि. ყ x.
ऊ = ऊ, कू, डू. x = ûñg. û oktîpr. = ûñg
ऊक = ऊक, ऊकण्.
ऊख = ऊख.
ऊध = ऊधन्.
ऊम = ऊम.
ऊर = ऊर, ऊरन्.
ऊल = ऊलच्.
ऊष = ऊषन्.
ऋ = ऋ, ऋन्. x = ṛin
ऋत् = ऋतिन्.
ऋण = ऋण. e x = eç, xen
एण्य = एण्य. t = eṇya, ṭeṇyan, sheṇya
एर = एरक्. t = ḍhrax
एलिम = एलिमचू.
ऐ = डै. x = xai
ऐस् = डैसि. aira t = airax

ओ = डो.
ओत = ओतच्.
ओर = ओरन्.
ओल = ओलच्.
ओस् = डोसि.
औ = डौ.
क = क, कक्, कन्. x = xa, xan
t = xa, xax, xan, xap, ăiṭh, ṭhax, ṭhac, ṭhañ, ṭhan, shxan, shṭhan.
कण = कण.
कर = करन्. xaṭa t = xaṭac
कल = कल. xalya t = xaṭyac
xalpa t = xalyap
कु = कुक्. xâ t = xâm
ख = ख xuṭâra t = xuṭârac
ग = ग, गण्, गन्. xuṇa t = xuṇap
चू = चिक्. xṛitvas t = xṛitvasuc
च = चट्. goyuga t = goyugac.
goshṭha t = goshṭhac
ट = टन्. gmin t = gmini.
ठ = ठ. caṇa t = caṇap
ड = ड. cara t = caraṭ
ढ = ढ. cañcu t = cañcap
jâṭîya t = jâṭîyar
ण = ण. jâha t = jâhac
त = त, त, तन्. ყ x. t = ta, tap, tal. ṭîṭa t = ṭîṭac
तक = तकन्.
तन = तनन्. t = ṭyu, ṭyul, tana, tanap.
तश = तशन्. tama t = tamaṭ, tanap of ḍatamac
taya t = tayap
tara t = tarap, shṭarac of ḍatarac
tavat x = xtavatu
tavya x = tavya, tavyaṭ
tave x = taveñg, taven

eru tamern VI, 23.
edyus t = edyusac
ekâ t = ekâc
ena t = enap
enya x = xenya
eya t = ṭha, ḍhax, ḍhañ
eyaxa t = ḍhaxañ
eyin t = ḍhinax
elima x = elimac, xelimar.

तशस् = तशसुन्. *tas t = tas, tasi, tasil*

ति = ति. *x = ktic, ktin, ti t = ti, til.* *tâti t = tâtil.*

तिक = तिकन्. *x/t.*

तु = तु, तुन्. *x/x.* *tum x = tumun*

तृ = तृच्, तृन्. *x/x. nebst tṛi.*

त्न = त्नण्. *t = tna, tnap.* *taila t = tailac*

त्नु = क्नु. *tos x = tosun.*

त्यु = त्युक्. *tya t = tyak, tyap*

त्र = क्त्र, त्र, त्रन्, ष्ट्रन्. *x. = tra, tran, shṭran*

त्रि = त्रिप्. *x = ktri* *t = tra, tral.*

त्रिन् = त्रिनि. *trima x = ktri tmap*

त्व = त्वन्. *x/x.* *tvâ x = ktvâ*

थ = क्थन्, थक्, थन्. *x = tha, kthan. t = thac*

थि = क्थिन्. *thaka x = thakan*

द = द, दन्. *tham t = thamu*

धु = धुक्. *thâ t = thâ, thâl*

न = क्न, न, नक्. *x = na, nañg, nan. t = na, nañ* *thya t = thyan*

नि = क्निन्, नि. *daghna t = daghnac*

नु = नु. *x. = knu* *deçîya t = deçîyan*

प = प. *dvayasa t = dvayasac*

पास = पास. *dham t = dhamuñ*

भ = भ, भन्. *dhyam t = dhyamuñ*

म = मक्, मन्. *x = man t = ma, maṭ, maṇ, map.* *naj x = najiñg*

मन् = मनि, मनिण्, मनिन्. *x. = man, manin* *nâ t = nâ, nâñ*

nâṭa t = nâṭac

मल = क्मलन्. *maya t. = mayaṭ*

मि = मि. *mara x = marac*

मिन् = मिनि. *marîsa t = marîsac*

मुक = मुक. *mâtra t = mâtrac*

य = य, यक्, यत्. *x = kyap, ṇyat, ya, yak, yat, lyap*

यतु = यतुच्. *t = ñya, ñyañg, ñyaṭ, ṭyaṇ, ḍya, ḍyaṇ, ḍyat, ṇya, ṇyat, ya, yak, yañg, yañ, yat, yan, yap, yal, yas, shyañg, shyañ.*

यु = युक्. युच्. *t = yus.*

र = क्रन्, ड्रट्, र, रक्, रन्. *t = rak, ran*

रर = क्ररन्. *radânu x = radânuk*

रि = क्रि, क्रिन्, ड्रि. *ri x = krin; t = ril*

रु = क्रुन्, रु. *x = kru, ru.* *rishṭât t = rishṭâtil.*

रुक = क्रुकन्. *x/x.*

ल = क्ल, लक्. *t. = la, lac, shlañ* *rûpa t = rûpap.*

व = क्वन्, व, वन्. *rhi t = rhil* *lyuṇ = aka Say 32, 3.*

वन् = क्वनिप्, वन्, वनिप्. *x/x. nebst ñg vanip t = vanip* *luka x = klukan.*

वर = वरट्, ष्वरच्. *x = kvarap, varac* *vat t = vati, vatup of matap.*

वल = वलज्. *t = ḍvalac, valac* *vas x. = kvasu, vasu*

वाल = वालज्, वालन्.

वि = क्विन्, वि, विन्.

श = शक्. *viḍa t. = viḍac.*

शु = शुन्. *vidha t = vidhal*

श्व = श्वण्. *vin t = vini*

स = स, सन्. *x. = ksa, sa* *virâsa t = virâsac*

सर = क्सरन्, सर. *x/x. nebst sarak, saran.* *vya t = vyat, vyan*

çaṅkaṭa t = çaṅkatac

çâla t = çâlac

shaḍgava t = shaḍgavac

s t = suc

sadhîna t = sadhînan

samas t = samasan

paṭa t = paṭac *bhakta t = bhaktal*

pâça t = pâçap. *bhogîna t = bhogînan*

piṭa t = piṭac *bhraṭa t = bhraṭac*

bahu t = bahuc *mat t. = ḍmatap, matap*

सि = क्सि.

सिक = सिकन्.

सु = क्सु.

सेप्य = क्सेप्य.

स्न = क्स्न.

स्म = स्मन्.

स्य = स्य, स्यन्.

ALPHABETISCHES VERZEICHNISS DER ERKLÆRTEN WOERTER.

अ

अंस (-स्) V. 21.

अंहति (-स्) Gabe, Geschenk IV. 63.

अंहस् (=) IV. 212.

अंह्रि (-स्) Fuss IV. 67. Vgl. अङ्घ्रि.

अक्त (-म्) III. 88.

अक्ष (-स्) Würfel zum Spielen III. 65.

अक्षर (-म्) III. 69.

अक्षि (=) III. 154.

अक्ष्ण (-म्) III. 17.

अगस्ति (-स्) IV. 181.

अग्नि (-स्) IV. 51.

अग्र (-म्) II. 29.

अग्रेगू (-स्) II. 67.

अघ्न्य (-स्) = प्रजापति. — अघ्न्या Kuh (माहेयी) IV. 113.

अङ्कति (-स्) = अञ्चति IV. 62.

अङ्कस् (=) 1) Zeichen oder Merkmal. 2) Körper IV. 215.

अङ्कुर (-स्) oder अङ्कूर (-स्) I. 38.

अङ्कुश (-स्) IV. 109.

अङ्गस् (=) Vogel (पक्षिन्) IV. 215.

अङ्गार (-स्) III. 133.

अङ्गिरस् (-रास्) IV. 235.

अङ्गुलि (-स्) IV. 2.

अङ्घ्रि (-स्) Fuss IV. 67. Vgl. अंह्रि.

अजि (-स्) IV. 141.

अजिन (-म्) II. 49.

अजिर (-म्) Hof (अङ्गण) I. 53.

अञ्चति (-स्) = अङ्कति IV. 62.

अञ्जलि (-स्) IV. 2.

अञ्जिष्ठ (-स्) Sonne IV. 2. (*C.* Ausg. अञ्जिष्ट).

अणु klein, gering; अणु (-स्) Korn (धान्य) I. 9.

अण्ड (-स्) I. 113.

अतस् (-स्) 1) Wind. 2) Seele (आत्मन्) III. 116.

अतिथि (-स्) IV. 2.

अत्क (-स्) 1) Reisender. 2) Glied des Körpers III. 43.

अत्त (-स्) ? Sonne III. 6.

अत्रि (-स्) oder अत्रिन् (-त्री) IV. 69. (अत्ति, अत्तिन्).

अद्रि (-स्) geklärte Butter (पुरोडाश) I. 122.

अद्रुत (-स्) V. 1.

अग्नि (-स्) Feuer II. 101.

अद्रि (-स्) IV. 66.

अधस् (-स्) V. 54.

अधन् (-धा) IV. 116.

अनिल (-स्) I. 54.

अनीक (-म्) IV. 17.

अनेहस् (-हास्) IV. 223.

अन्त (-स्) III. 85.

अन्तर् innerhalb, unter, zwischen (मध्य) V. 60.

अन्त्र (-म्) IV. 165.

अन्द्र (-स्) Band, Fessel I. 93.

अन्धस् (=) gekochter Reis (अन्न) IV. 207.

अन्धु (-स्) Brunnen I. 27.

अन्न (-म्) gekochter Reis (ओदन) III. 10.

अप् (आपस् Pl.) II. 59.

अपद्रु (=) entgegengesetzt, widrig (प्रतिकूल) I. 25.

अपस् (=) religiöse Handlung IV. 209. Vgl. अप्रस् und आपस्.

अप्रस् (=) religiöse Handlung IV. 209. Vgl. अपस् und आपस्.

अप्सरस् (-रास्, gewöhnlich im Plural) IV. 226, 236.

अब्जस् (=) Gestalt IV. 209.

अब्द (-स्) IV. 100.

अमत (-स्) Krankheit III. 109.

अमति (-स्) Zeit IV. 60.

अमत्र (-म्) Gefäss (भाजन) III. 104.

अमनि (-स्) Weg (गति) II. 98.

अमित्र (-स्) Feind IV. 175. Auch अमित्र *Siddh. K.* Bl. 251. *a.* Z. 2. VI, 2, 116.

अम्बरीष (-स्) Bratpfanne IV. 29. Nach *Amara-S.* ein Neutr.

अम्भस् (=) Wasser IV. 209.

अम्ब (-स्) IV. 110.

अयास् (indecl.) Feuer IV. 221.

अरणि (-स्) = अग्नेर्योनि: II. 98. Wilson: «*Wood used for kindling a fire, exciting it by attrition.*»

अरण्य (-न्) III. 101.

अरति (-स्) Angst, Besorgniss (उद्वेग) V. 7. — अरति (-स्) Zorn (क्रोध) IV. 61.

अरत्नि (-स्) m. die Hand mit ausgestreckten Fingern IV. 2.

अरर (-न्) Thor, Thür III. 131.

अररु (-स्) Feind IV. 80.

अरि (-स्) IV. 140.

अरुण (-स्) III. 60.

अरुस् (=) II. 113.

अरुष (-स्) Sonne IV. 74.

अर्क (-स्) III. 40.

अर्चि (-स्) oder अर्चिस् (=) Flamme II. 104.

अर्जुन (-स्) III. 58. — अर्जुनि (-न्) Gras III. 59.

अर्णस् (=) Wasser IV. 198.

अर्थ (-स्) II. 4.

अर्पिस (-स्) Herz IV. 2.

अर्भ (-स्) III. 150.

अर्भक (-स्) Junges V. 53.

अर्म (-स्) eine Augenkrankheit I. 138.

अर्यमन् (-मा) I. 158.

अर्वन् (-र्वा) 1) gemein, verachtungswerth. 2) Pferd IV. 114. — NB. V. 54.

अर्शस् (=) Hämorrhoiden (गुदव्याधि) IV. 197.

अर्शसान (-स्) Feuer II. 85.

अलाबू (-स्) Cucurbita lagenaris I. 87. — P. VI. 2. 2.

अलि (-स्) IV. 140.

अलीक (-न्) falsch, unrichtig (मिथ्या) IV. 25.

अवगाध (-स्) der sich früh morgens gebadet hat II. 9. — Pân. VI. 2. 144.

अवद्य (-न्) V. 54. — Pân. VI. 2. 2.

अवनि (-स्) II. 98.

अवन्ति (-स्) III. 50.

अवभृथ (-स्) II. 3. — Pân. VI. 2. 144.

अवम (-स्) V. 54.

अवस (-स्) 1) König. 2) Sonne III. 116.

अविचि (-स्) eine der Höllen IV. 73.

अविन (-स्) Opferpriester II. 47.

अविष (-स्) I. 45.

अवी (-स्) = नारी रजस्वला III. 156.

अंव्यधिष (-स्) 1) Ocean. 2) Sonne. अंव्यधिषी (=) 1) Erde. 2) Nacht. I. 49. — Pân. VI. 2. 2.

अक्ल (-स्) = रस IV. 110.

अशनि (-स्) II. 98.

अशित्र (-स्) IV. 174.

अश्मन् (-श्मा) in den *Veden* IV. 148.

अश्र ? II. 14.

अश्रि (-स्) f. Schneide oder Spitze eines Schwertes IV. 139.

अश्रु (=) Thräne V. 29. — Nach II. 14. (?) und IV. 105. müsste man अश्रु oxytoniren.

अश्व (-स्) I. 150.

अष्टन् (अष्ट) I. 156.

अष्टका (=) III. 146.

असि (-स्) IV. 141.

असु (असवस् Pl. masc.) die Lebensgeister (प्राणास्) I. 10.

असुर (-स्) I. 42.

अस्त्र (-स्) IV. 160.

अस्थि (=) III. 152.

अस्मन् (अह्मन्) I. 137.

अह्न् (-ह्नस्) I. 157.

अहि (-स्) 1) Schlange. 2) *Vṛtrásura* IV. 139.

आ

आखनिक (-स्) 1) Schwein. 2) Maus oder Ratze (मूषिक) II. 46.

आखु (-स्) I. 33.

आगस् (=) 1) Beleidigung (अपराध) 2) Missethat (पाप) IV. 211.

आगामिन् (-मी) IV. 7.

आचत्तस् (=) II. 116.

आजि (-स्) Kampf, Krieg IV. 132.

आटु (-स्) Floss (जलप्लवद्रव्य) I. 86.

आति (-स्) Vogel IV. 132.

आत्मन् (-त्मा) IV. 154.

आपणिक (-स्) II. 46.

आपत्तिक (-स्) 1) vom Schicksal abhängig (दैवायत्त). 2) Falke II. 46.

आपनिक (-स्) 1) Saphir (इन्द्रनील, Wilson «Smaragd»). 2) *Kirâta* II. 46.

आपस् (=) religiöse Handlung IV. 209. Vgl. अपस् und अप्रस्.

आँवन् (-वा) Wind I. 153.

आमिष m. n. 1) Fleisch. 2) Gegenstand der Freude. I. 46.

आम्र (-म्) II. 17.

आयु in den *Veden* I. 2.

आयुस् (=) II. 114.

आरुँ (-स्) lohfarbig (पिङ्गल) I. 85.

आर्द्र (-म्) II. 19.

आवसथ (-स्) Haus III. 115. — P. VI. 2. 144.

आशिर् (-स्) 1) Feuer. 2) *Raxas* I. 52.

आशु (=) schnell, eilig. आशु (-सु) Reis, der in der Regenzeit reif wird (व्रीहिः पाटलः) I. 1.

आशुशुक्षणि (-स्) 1) Feuer. 2) Wind. In den *Veden* II. 99.

आँष्ट्र (-म्) Aether IV. 161.

आसुर (-स्) = असुर I. 42.

इक्षु (-स्) III. 155.

इक्षुकृक (-स्) Zuckerrohr-Mäher II. 33. — Pân. VI 2. 73

इदम् (=) IV. 158.

इध्म (-स्) Alles, was zum Brennen gebraucht wird I. 143.

इन (-स्) 1) Herr, Haupt (पति). 2) König. 3) Sonne III. 2.

इन्दु (-स्) I. 12.

इन्द्र (-स्) II. 29.

इभ (-स्) III. 151.

इर (=) 1) Wasser. 2) berauschendes Getränk II. 29.

इरिण (-म्) Wüste II. 52.

इल्वल (-स्) eine Art Ungötter (दैत्यभेद) IV. 109.

इषु (-स्) m. f. Pfeil I. 13.

इष्टका (=) III. 146.

इष्म (-स्) 1) Frühling. 2) Liebesgott I. 143. Vgl. ईष्म.

इष (-स्) Lehrer I. 152. Vgl. ईष.

ईम (-म्) Wunde I. 143.

ईश्वर (-स्) geschickt (आशुकर्मणि) V. 57.

ईष्म (-स्) = इष्म I. 143.

ईष्व (-स्) = इष्व I 152.

ईषीका (=) Pinsel zum Malen (शलाका) IV. 21.

उ

उक्थ (-म्) eine Abtheilung des *Sâma-Veda* II. 7.

उक्षन् (-क्षा) I. 158.

उग्र (-स्) II. 29.

उच्चैस् V. 12.

उचित (-म्) IV. 187.

उत्स (-स्) Quelle III. 67.

उदक (-म्) II. 40.

उदर oder उदर (-म्) V. 19.

उदरथि (-स्) Meer IV. 89.

उद्गीथ (-स्) ein Theil des *Sâma-Veda* II. 10. — Pâṇ. VI. 2. 144.

उद्र (-स्) Fischotter (जलचर) II. 13.

उरण (-स्) Widder V. 17.

उरस् (=) IV. 196.

उरु (=) weit, gross I. 31.

ऊन (-स्) III. 2.

ऊम (-म्) Stadt I. 142.

ऊरु (=) Lende I. 30.

ऊर्णा (=) V. 47.

उलप (-म्) zartes, junges Gras (कोमलं तृणं) III. 143.

उलूक (-स्) 1) Eule. 2) Indra IV. 41.

उल्का (=) III. 42.

उल्मुक (-स्) glühende Kohle III. 83.

उल्व (-स्) Bärmutter (गर्भाशय) IV. 97.

उशनस् (-नास्) IV. 238.

उशिज् (-शिग्) 1) geklärte Butter. 2) Feuer II. 70.

उशीर (-म्) IV. 31.

उषप (-स्) 1) Feuer. 2) Sonne III. 141.

उषस् (=) IV. 233.

उष्ट्र (-स्) IV. 163.

उष्ण (-स्) III. 2.

उस्र (-स्) Strahl. उस्रा Kuh II. 13.

ऊ

ऊदर oder ऊर्दर (-स्) 1) Held. 2) Raxas V. 40.

ऊर्मि (-स्) IV. 45.

ऋ

ऋक्थ॑ (-म्) Geld, Vermögen II. 7. Vgl. रिक्थ.

ऋक्ष॑ (-स्) 1) Bär. 2) ein besonderer Berg.

ऋक्ष॑ (-म्) Stern, Gestirn III. 66.

ऋक्षा॑र (-स्) Hauspriester III. 74.

ऋक्षी॑रा (=) Hure III. 130.

ऋजी॑क (-स्) 1) उपक्त (?) IV. 22. 2) Rauch. 3) Indra V. 51.

ऋजी॑ष (-म्) Bratpfanne IV. 28.

ऋतु॑ (-स्) I. 27.

ऋत्वि॑ज (-स्) Führer II. 29.

ऋज्रसान॑ (-स्) Wolke (in den *Veden*) II. 84.

ऋतु॑ (-स्) 1) Jahreszeit. 2) monatliche Reinigung I. 71.

ऋषभ॑ (-स्) III. 122.

ऋषि॑ (-स्) IV. 121.

ए

ए॑क (-स्) 1) allein, einzig. 2) ein anderer, verschiedener. 3) der erste, oberste III. 43.

ए॑त (-स्) bunt III. 85.

ए॑तद् (=) I. 131.

ए॑तश (-स्) oder ए॑तशस् (-शास्) *Brâhmaṇa* III. 147.

ए॑धतु॑ (-स्) Mann, Mensch I. 78.

ए॑नस् (=) Sünde IV. 199.

ए॑व (-स्) der da geht. ए॑व (indecl.?) I. 151.

ओ

ओ॑जस् (=) Kraft, Macht, Stärke IV. 193.

ओ॑तु (-स्) Katze I. 69.

ओ॑दन॑ (-स्) II. 75.

ओ॑म् I. 140.

ओ॑ष्ठ (-स्) II. 4.

क

कं॑स m. n. Trinkgefäss III. 62.

कत्त॑ (-म्) Stern, Gestirn III. 62.

कङ्क॑ट (-स्) Panzer, Rüstung IV. 82.

कङ्कणी॑का (=) घण्टिकायां कङ्कणीका सैव प्रतिसरापि IV. 18.

कच॑प (-म्) = शाकपत्र III. 141.

कच्छू (-स्) Hautausschlag, Grind I. 84.

कज्जार (-स्) Pfau III. 136.

कटक (-स्) V. 35.

कटप्रू (-स्) 1) Wurm. 2) *Vidjádhara* II. 58.

कटम्ब (-स्) musikalisches Instrument IV. 83.

कटाकु (-स्) Vogel III. 76.

कटीर (-स्) 1) Höhle. 2) Lendenhöhle. IV. 30.

कटु (-स्) I. 8.

कटोल (-स्) scharfer Geruch I. 66.

कठर (-न्) Würze, Brühe III. 1.

कठिन (-न्) II. 50.

कठोर (-स्) ein Armer, der mit Mühe sein Leben fristet I. 58.

कठोर (-स्) I. 64.

कडत्र (-न्) = कलत्र III. 105.

कडम्ब (-स्) Spitze IV. 83.

कडार (-स्) III. 134.

कणीचि (-स्) 1) Laut, Ton (निनाद). 2) Baum (पल्लविन्) IV. 71.

कण्ठ (-स्) I. 103.

कण्व (-न्) Sünde I. 150. Vgl. किण्व.

कदम्ब (-स्) ein besonderer Baum IV. 83.

कन्दु (-स्) I. 14.

कन्या (=) IV. 113.

कपाल (-न्) I. 117.

कपि (-स्) IV. 145.

कपिल (-स्) I. 55.

कपोत (-स्) I. 62.

कपोल (-स्) I. 66.

कफोलू (-स्) phlegmatisch I. 93.

कमठ (-स्) Schildkröte. (-न्) eine Art Gefäss (*Medinî*) I. 100.

कमर (-स्) verliebt III. 131.

कम्वल (-स्) I. 106.

कम्बू (-स्) Dieb, Räuber I. 93.

कारक (-स्) und कारका (=) संज्ञायां V. 35.

कार (-स्) IV. 82.

कारण्ड (-स्) I. 128.

कारभ (-स्) III. 121.

कार्म्ब (-न्) vermischt IV. 83.

कारीर (-स्) Spross vom Bambusrohr IV. 30.

कारीष m.n. getrockneter Kuhdünger IV. 26.

कारुण (-स्) eine Baumart. कारुणा (=) Mitleid III. 53.

कोणु (-स्) II. 1.

कर्क (-स्) Schimmel III. 40.

कर्कन्धू (-स्) Zizyphus jujuba I. 93.

कर्करीका (=) kleines Wassergefäss IV. 20.

कर्ण (-स्) III. 10. ÇV,6. f.c. VI,2,112,113.

कर्दम (-स्) IV. 85. vgl. kárdama ÇV,10

कर्पास (-स्) V. 45.

कर्पूर (-स्) IV. 91.

कर्मन् (-र्म) IV. 146.

कर्व (-स्) 1) Liebe. 2) Ratze I. 154.

कर्वर (-स्) 1) Tiger. 2) Raxas II. 117.

कर्वुर (-स्) 1) weisse Farbe (श्वेत). 2) Raxas I. 41.

कर्षू (-स्) m. Feuer von getrocknetem Kuhdünger. — f. Fluss I. 81.

कलत्र (-म्) = कटत्र III. 105.

कलभ (-स्) III. 121.

कलम (-स्) IV. 85.

कलि (-स्) IV. 119.

कलिल (-म्) I. 54.

कलुष (-म्) IV. 76.

कल्क (-स्) 1) böse, schlecht. 2) Sünde. 3) Uebermuth, Stolz. 4) Schmutz, Unrath (विष्ठायाः) III. 40.

कवच (-म्) IV. 2.

कवर (-स्) IV. 156.

कवस (-स्) IV. 2.

कवि (-स्) IV. 140.

कशेरु m.n. I. 88. — कशेरू (-स्) f. = तृणकन्द I. 88.

कश्मीर (-स्) Kashmir IV. 32.

कश्मल (-म्) I. 108.

कषि (-स्) böse, beleidigend IV. 141.

कषीका (=) eine Vogelart IV. 16.

काक (-स्) III. 43. ÇV,7

काणूक (-स्) Krähe IV. 39.

कादम्ब (-स्) = कलहंस IV. 84.

कारि (-स्) Künstler, Handwerker IV. 130. (उदीचां).

कारु (-स्) 1) der Etwas thut. 2) Künstler, Handwerker I. 1.

कार्पास (-म्) von Baumwolle (Kleid) V. 45.

कार्षक (-स्) II. 39.

कार्षि (-स्) in den *Veden* IV. 128.

काशि (-स्) IV. 119. vgl. kâçí ÇV,8.

काष्ठ (-म्) II. 2. vgl. kâshṭhá ÇV,8.

कासार (-स्) III. 138.

कासू (-स्) Speer, Lanze I. 85.

kárṇecurucurâ / kárṇetiritirâ VI,2,81
kártavâi VI,1,200.
kartṛimát VI,1,176.
karshá von karshati VI,1,159 f.c. VI,2,129.
kárṣha von kṛishati
kála vgl. kalá ÇV,8.
kalaha f.c. VI,2,153
kálpa VI,1,203
kalyấna (?) ÇV,19.
kavikrata Yâj,1,5.
kavigastá VI,2,147.
kashấya f.c. VI,2,10.
kashṭá VI,2,47
kashṭágrita VI,2,47.
kấnda f.c. VI,2,122.126,
kấñcipratha VI,2,86.
kấma VI,1,203
kấmaprastha VI,2,
kấmpilya vgl. ÇV,
kấmya Y.K. 239,
kấrandavati (oder)
kấrá VI,1,203.
kấrtá VI,2,37.
kấrtákrauñjapau VI,
kấryā VI,1,185
kấrshṇa VI,2,1
kấrshṇottarâsaṅga VI,2,
kấshṭhakheḍá VI,2,148.
kấṣṭhakalaváha ÇV,8.
kấlya f.c. VI,2,134.
kấṣa Saccharum spontaneum
kấṣaja VI,2,82
kấsmarya ÇV,8.

किंवदन्ती (=) Gerede, Gerücht, Gespräch der Leute III. 50.

किंशारु (-स्) 1) Bart beim Korn. 2) Pfeil I. 4. P. VI. 2. 139.

किकिदीवि (-स्) Coracias Indica. = किकीदिवि (-स्) IV. 57.

किण्व (-म्) Sünde. Vgl. कण्व I. 150.

किम् (=) IV. 159.

किरण (-स्) II. 79.

किरि (-स्) Schwein IV. 144.

किरीट (-म्) IV. 186.

किल्विष (-म्) I. 150.

किशोर (-स्) Füllen I. 65.

कीचक (-स्) eine Rohrart V. 36.

कीनाश (-स्) Jama V. 56.

कीर्ति (-स्) IV. 120. in d. Veden kîrti III, 3, 97.

ku init. c. VI, 2, 20.

कुकुर (-स्) oder कुक्कुर (-स्) I. 41.

kukkuṭa G II, 21.

कुक्ष (-स्) Bauch III. 67.

kúkkuṭakantha VI, 2, 125

कुक्षि (-स्) III. 153.

कुचित (-म्) gemessen (परिमित) IV. 187.

कुटप (-स्) Gefäss zum Messen III. 141.

कुटरु (-स्) Zelt, Wohnung von Tuch IV. 81.

कुटि (-स्) 1) Haus (शाला). 2) Körper IV. 144. kuṭî VI, 28.

कुटित (-म्) krumm, gebogen IV. 187.

कुटिल (-स्) I. 54.

कुटेर (-स्) Hütte I. 58.

कुट्मल (-स्) I. 108. — कुट्मल (-म्) IV. 188.

कुडि (-स्) Körper IV. 145.

कुड्मल (-स्) I. 108.

कुणप, nach K'âkravarmaṇa कुणप (-म्) III. 142.

कुणाल (-स्) Name einer Gegend III. 75.

कुणिन्द (-स्) Laut IV. 86.

कुण्ड (-म्) I. 114. kuṇḍa f. c. VI, 2, 136.

कुण्डिन (-म्) II. 50. °nâs VI, 1, 163.

kúthá (Ṭh. kratha) VI, 1, 216.

कुन्द (-स्) IV. 101.

कुपिन्द (-स्) Weber IV. 87. Vgl. कुविन्द.

kuntiswrâshṭrâs VI, 2, 37.

kunduma f. c. VI, 2, 134.

कुब्र (-म्) Wald II. 29.

कुमार (-स्) III. 137. VI, 1, 161. in comp. VI, 2, 26. 28. °rî VI, 1, 161. f. c. VI, 2, 95.

kúmârapratyenas VI, 2, 27.

कुरङ्ग (-स्) I. 120.

kúmârîdâxâs VI, 2, 69.

कुरर (-स्) eine Vogelart III. 132.

kumudá VI, 1, 161. 2, 2.

कुरीर (-म्) Beischlaf IV. 33.

kumudáçyenî VI, 2, 2.

कुरु (-स्) I. 24. VI, 2, 42. kurugârhapata VI, 2, 42.

kumudvát VI, 1, 161.

कुलाल (-स्) I. 117.

kúmbhamaṇḍûkâ VI, 2, 81.

kumbhávila VI, 2, 102.

कुल्फ (-स्) 1) Krankheit. 2) Knöchel V. 26.

kulâya G III, 13.

कुल्मल (-म्) IV. 189.

कुविन्द (-स्) Weber IV. 87. Vgl. कुपिन्द.

कुवेर (-स्) I. 59.

कुषाकु (-स्) 1) Feuer. 2) Sonne III. 76.

कुष्ठ (-स्) II. 2.

कुष्मल (-म्) IV. 188.

कुसित (-स्) bewohnte Gegend (जनपद) IV. 108.

कुसीद (-म्) IV. 108.

कुसुम (-म्) IV. 108.

कुसुम्भ (-म्) IV. 108.

कुल्क (-स्) II. 38.

कूर्च (=) Pinsel zum Malen IV. 93.

कूप (-स्) III. 27.

कृकवाकु (-स्) 1) Pfau. 2) Hahn. 3) Eidechse I. 6.

कृच्छ्र (-म्) II. 22.

कृतक (-म्) II. 38.

कृत्तिका (=) III. 145.

कृतु (-स्) Künstler, Handwerker III. 30.

कृत्स (-म्) Wasser III. 66.

कृत्स्न (-म्) ganz III. 17.

कृदर (-स्) Kornboden V. 41.

कृत्र (-म्) Pflug III. 108.

कृपीट (-म्) 1) Bauch. 2) Wasser IV. 186.

कृमि (-स्) = क्रिमि IV. 123.

कृवि (-स्) Weberstuhl (तन्तुवायद्रव्य) IV. 57.

कृशानु (-स्) IV. 2.

कृषक (-स्) II. 39.

कृषि (-स्) IV. 121.

कृषिक (-स्) II. 41.

कृष्ण (-स्) schwarz oder dunkelbraun, schwarze Farbe III. 4.

कृसर (-स्) gekochter Reis mit Sesam (तिलौदन) III. 72.

केतु (-स्) 1) Flagge, Banner. 2) ग्रह I. 73.

केलि (-स्) IV. 119.

केश (-स्) V. 33.

कोकिल (-स्) I. 54.

कोटि (-स्) IV. 119.

कोमल (-म्) I. 108.

कोरक (-स्, -म्) V. 35.

कोष्ठ (-म्) II. 4.

क्रतु (-स्) Opfer I. 77.

क्रयिक (-स्) Käufer II. 45.

क्रान्तु (-स्) Vogel V. 43.

क्रिमि (-स्) = कृमि IV. 123.

क्रुध्वन् (-ध्वा) Schakal IV. 115.

क्रूर (-स्) II. 22.

क्रोष्टु (-ष्टा) I. 69.

क्षोदन् (-दा) Mond I. 158.

क्षोड (-स्) Mond I. 10.

क्षत्तर् (-त्री) 1) Sohn eines Çûdra von einer Vaiçjâ. 2) Wagenlenker. 3) Thürsteher II. 90.

क्षत्त्र (-न्) IV. 168.

क्षान्तु (-स्) geduldig V. 43.

क्षिवन् (-वा) Wind IV. 115.

क्षिपणि (-स्) Wurfgeschoss II. 103.

क्षिपणु (-स्) Wind III. 52.

क्षिपाणु (-स्) Frühling III. 51. (Ug'vala-datta).

क्षिप्र (-न्) II. 13.

क्षीर (-न्) IV. 34.

क्षुद्र (-स्) II. 13.

क्षुधुन (-स्) ein besonderer wilder Stamm (म्लेच्छजाति) III. 55.

क्षुर (-स्) II. 29.

क्षेम (-न्) Wohlbefinden I. 138.

क्षोम, क्षौम (-न्) I. 138.

क्ष्मा (=) V. 65.

ख

खञ्जप (-स्) geklärte Butter III. 141.

खञ्जाक (-स्) Vogel IV. 13

खट्वा I. 150.

खड्ग (-स्) I. 123.

खण्ड (-स्) I. 113.

खदिर (-स्) I. 53.

खनि (-स्) IV. 141.

खर (-स्) 1) Narr, närrisch. 2) grausam. 3) Pferd. 4) der Liebesgott I. 36.

खर्व्व (-स्) Hautausschlag, Grind I. 81.

खर्ज्जूर (-स्) IV. 91.

खलति (-स्) kahlköpfig III. 111.

खल्प (-स्) 1) Gewalt (बलात्कार). 2) Zorn. III. 28.

खात्र (-न्) 1) Spaten. 2) Wasserbehälter IV. 163.

खिदिर (-स्) Mond I. 51.

खिद्र (-स्) 1) Krankheit. 2) Armer II. 13.

खुर (-स्) II. 29.

ग

गगन (-न्) II. 76.

गङ्गा I 122.

गडयत्नु (-स्) Wolke III. 127.

गडेर (-स्) Wolke I 58.

गडोल (-स्) roher Zucker (गुडक) I. 66. Vgl. गण्डोल.

गण्ड (-स्) I. 113.

गण्डूष (-स्), गण्डूषा (=) IV. 79.

गण्डोल (-स्) roher Zucker I. 66. Vgl. गडोल.

गदयित्नु (-स्) gesprächig, geschwätzig III. 29.

गन्तु (-स्) I 69.

गभीर (-स्) IV. 35.

गमथ (-स्) 1) Weg. 2) Reisender III. 112

गमिन् (-मी) IV. 6.

गम्भीर (-स्) IV. 35.

गरुड (-स्) IV. 157.

गरुत् (=) Flügel I. 94.

गर्ग (-स्) I. 127.

गर्त (-स्) III. 85.

गर्दभ (-स्) III. 121.

गर्भ (-स्) III. 150.

गर्मुत् (=) 1) Gold. 2) eine Grasart I. 95.

गर्व (-स्) I. 154.

गर्वर (-स्) stolz, hochmüthig (अहंकारिन्) II. 117.

गह्वर (-म्) III. 1.

गातु (-स्) 1) Sänger. 2) Männchen des Kokila. 3) Biene 4) Gandharva I. 72.

गात्र (-म्) IV. 170. Körper (?) IV. 161.

गाथा (=) II. 4.

गान्तु (-स्) Reisender V. 43.

गारित्र (-म्) gekochter Reis (ओदन) IV. 172.

गिरि (-स्) 1) Berg. 2) eine Augenkrankheit IV. 144.

गुड (-स्) I. 114.

गुडेर (-स्) Mundvoll (गुडक) I. 58.

गुत्स (-स्) Blumenstrauss III. 67.

गुधेर (-स्) Hüter, Beschützer I. 61.

गुपिल (-स्) König I. 56.

गुरु (-स्) I. 24.

गुर्विणी schwangere Frau II. 55.

गुल्फ (-स्) Knöchel V. 26.

गुल्हिल (-न्) Geld, Reichthum (?) I. 56.

गुल्हेर (-स्) Schmidt I. 61.

गूथ (-न्) Unrath II. 12.

गृत्स (-स्) der Liebesgott III. 68.

गृधु (-स्) der Liebesgott I. 23.

गृध्र (-स्) II. 25.

गृह्याप्य (-स्) Hausvater, Familienvater III. 95.

गेष्णु (-स्) Sänger III. 16.

गो (गौस्) m. 1) Stier. 2) Sonne. 3) Strahl. 4) ein besonderes Opfer. — f. 1) Kuh. 2) Erde. 3) Weltgegend. 4) Sarasvatî (भारती). — m. f. 1) Himmel. 2) Strahl. 3) Indra's Donnerkeil. 4) Wasser. 5) Auge. 6) Haar. 7) Pfeil II. 66.

गोत्र (-म्) 1) Name, Benennung. 2) Geschlecht, Familie. गोत्रा (=) Erde IV. 168.

गोधूम (-स्) V. 2.

गोपीथ (-म्) geheiligter Wallfahrtsort II. 9. Pâṇ. VI. 2. 144.

गौर (-स्) 1) weiss. 2) gelb. 3) blassroth II. 29.

ग्रन्थि (-स्) IV. 141.

ग्रहणि (-स्) oder ग्रहणी (=) eine besondere Krankheit V. 67.

ग्राम (-स्) I. 141.

ग्रीवा (=) I. 153.

ग्रीष्म (-स्) I. 148.

ग्लानि (-स्) IV. 52.

ग्लौ (-स्) II. 64.

घ

घर्म (-स्) I. 147

घातन (-स्) Mörder V. 42.

घासि (-स्) 1) Essen, Speise. 2) Feuer IV. 131.

घुण्ड (-स्) Biene I. 114.

घृणि (-स्) Strahl IV. 53.

घृत (-म्) III. 88.

घृष्वि (-स्) Schwein IV. 57.

घोर (-म्) V. 64.

च

चकोर (-स्) I. 64.

चक्रु (-स्) der da thut, handelt, macht I. 22.

चक्षुस् (=) II. 115.

चङ्कुर (-स्) Wagen I. 38.

चञ्चरीक (-स्) Biene IV. 20.

चटु (=) angenehme, freundliche Rede I. 3. Vgl. चाटु.

चटुल (-म्) schön I. 96.

चण्ड॑ (-स्) I. 113.

चण्डाल॑ (-स्) I. 116.

चतुर॑ (-वारस्) V. 58.

चतुर॑ (-स्) I. 38.

चत्वर॑ (-म्) II. 117.

चन्न॑स् (=) Speise IV. 201.

चन्द्र॑ (-स्) Mond II. 13.

चन्द्रि॑र (-स्) 1) Elephant. 2) Mond I. 51.

चन्द्र॑ (-स्) Mond II. 13.

चन्द्रम॑स् (-मास्) Mond IV. 227.

चपल॑ (-म्) I. 110.

चमर॑ (-स्) III. 131.

चमस॑ (-स्) Gefäss, aus dem *Soma* getrunken wird III. 116.

चम॑ (-स्) I. 81.

चरक॑ (-स्) II. 33.

चरम॑ (-स्) V. 69.

चरु॑ (-स्) Opfer, das den Göttern dargebracht wird I. 7.

चर्मन् (-र्म) IV. 146.

चर्षणि॑ (-स्) Mensch II. 100.

चषक॑ (-स्) II. 33.

चषाल॑ (-स्) Ring am Opferpfahl IV. 109.

चारु॑ (=) angenehme, freundliche Rede I. 3. Vgl. चरु॑.

चाण्डाल॑ (-स्) I. 116.

चातुर्वाल॑ (-स्) I. 115.

चात्रि॑त्र (-म्) IV. 173.

चारु॑ (=) lieblich, angenehm I. 3.

चिक्कण॑ (-म्) 1) fettig. 2) weich, sanft, glatt IV. 177.

चित्र॑ (-म्) IV. 165.

चीर॑ (-म्) II. 26.

चीवर॑ (-म्) das zerlumpte Kleid eines Bettlers III. 1.

चुक्र॑ (-म्) verschiedene sauer schmeckende Sachen (अम्लद्रव्य) II. 15.

चुत्र॑ (-म्) Gesicht II. 29.

चूर्णि॑ (-स्) 100 *Kaparda's* IV. 53.

चेत॑स् (=) IV. 190.

च्युप॑ (-स्) Gesicht III. 24.

च्यौत्न॑ (-स्) 1) der da geht. 2) einer, der sein Kapital an guten Werken aufgezehrt hat (क्षीणपुण्य). 3) aus einem Ei entstanden IV. 107.

क

क्ँगल (-स्) = क्ागल्ँ I. 112.

क्ँत्र (-न्) IV. 160. chatrakâra II, 2, 75

क्वर्ँ (-स्) 1) Haus. 2) Laube III. 1.

क्दिँस् (=) Dach II. 104.

क्ँन्मन् (-न्म) IV. 146.

क्ँन्दस् (=) IV. 218.

क्ादिँ oder क्दिँस् (=) eine Krankheit, wobei man sich übergiebt (वमनव्याधि) II. 104.

क्विँ (-स्) Glanz IV. 57.

क्ाँग (-स्) I. 123.

क्ागल्ँ (-स्) = क्ँगल I. 112. châtra II, 2, 16 châtrigâlâ II, 2, 86.

क्ायाँ (=) IV. 111. GṚS. f.c. II, 2, 14.

क्ष्विर्ँ (-स्) Betrüger, Spitzbube III. 1.

क्ष्िँदि (-स्) der da spaltet (क्ेत्तर) IV. 120.

क्ष्िँदि (-स्) Axt IV. 144.

क्ष्िदिर्ँ (-स्) 1) Axt. 2) Schwert I. 51.

क्ष्ँद्र (-म्) II. 13.

ज

ja f.c. II, 2, 82. 83.

ज्ागत् (=) II. 81.

ज्घनँ (-स्) *Mons Veneris* V. 32.

jaghanya f.c. II, 2, 134

ज्घ्रु (-स्) Mörder I. 22.

ज्ङ्घाँ (=) V. 31. ghâ fr. II, 2, 114. jaṅghâ II, 1, 160

ज्ँटा (=) V. 30.

ज्ठँर (-म्) V. 38.

ज्ँतु (=) I. 18.

ज्त्रुँ (=) IV. 105. jâra II, 1, 103

ज्निँ (-स्) Hervorbringen, Erzeugen IV. 131.

ज्ँनिव m. Vater. -वा f. Mutter. ज्नितौ मातापितरौ IV 107.

ज्ँनिमन् (-मा) Geburt IV. 150.

ज्नुँस् (=) Geburt II. 111.

ज्न्तुँ (-स्) lebendes Wesen I. 72.

ज्ँन्मन् (-न्म) IV. 146.

ज्न्यँ (-म्) Kampf, Krieg IV. 112.

ज्न्युँ (-स्) lebendes Wesen III. 20.

ज्म्बुँ (-स्) = ज्म्बूँ (-स्) I. 93. japa II, 1, 160

ज्यन्तँ (-स्) Indra's Sohn III. 127. jâya wol nur in Bigarrhyl" fuß jayâ II, 1, 202.

ज्ँरठ (-स्) I. 100.

ज्रन्तँ (-स्) Büffel III. 125.

ज्रसानँ (-स्) Mensch (in den *Veden*) II. 83. vir, mas. pr. comprimere (rabiem) jarâmṛityâ II, 2, 37.

ज्रायुँ (-स्) Bärmutter I. 4. Pâṇ. VI. 2. 139.

ज्ँह्य (-म्) Fleisch II. 6.

ज्ँर्ँ III. 130.

ज्ञर्ण (-स्) 1) Mond. 2) Baum III. 10.

ज्ञर्तु (-स्) 1) Vulva. 2) Elephant V. 46.

ज्ञसुरि (-स्) Indra's Donnerkeil II. 72.

ज्ञह्क (-स्) der da verlässt. 2) Zeit II. 35.

ज्ञङ्कु (-स्) III. 36.

ज्ञागृवि (-स्) König IV. 55.

ज्ञातवेदस् (-दास्) IV. 226.

ज्ञानु (=) I. 3.

ज्ञामातर् (-ता) II. 91.

ज्ञाया (=) Gattin IV. 112.

ज्ञायु (-स्) Medicin I. 1.

ज्ञिगत्नु (-स्) (ज्ञिगत्नु?) III. 31.

ज्ञिन (-स्) G'ina III. 2.

ज्ञिवि (स्-) 1) Zeit. 2) Vogel V. 49.

ज्ञिह्म (-स्) 1) krumm. 2) langsam I. 139.

ज्ञिह्वा (=) I. 153.

ज्ञीमूत (-स्) III. 90.

ज्ञीर (-स्) *Panicum miliaceum* II 24.

ज्ञीर्वि (-स्) Axt IV. 55.

ज्ञीवथ (-स्) lange lebend III. 112.

ज्ञीवत्त (-स्) Medicin III. 126.

ज्ञीवातु m. n. 1) Leben. 2) Nahrung, Speise, gekochter Reis. 3) Heilmittel, den Todten wieder in's Leben zu bringen I. 79.

ज्ञुङ्गाण (-स्) Mond II. 88.

ज्ञुङ्ग (-स्) II. 61.

ज्ञू (-स्) f. 1) Eile. 2) Aether. 3) *Sarasvatî*. 4) Piçâk'î II. 58.

ज्ञूर्ण (-स्) IV. 49.

ज्ञैवातृक (-स्) 1) lange lebend. 2) vom Ackerbau lebend. 3) Arzt. 4) Mond I. 80.

ज्यानि (-स्) IV. 49.

ज्योतिस् (=) II. 106

क

कर्कर III. 130.

कर्कराक (-स्) Körper IV. 20.

त

तक्र (-स्) II. 13.

तक्षन् (-क्ष्णा) I. 155.

तडाक (-स्) IV. 15.

तडित् (=) I. 98.

तण्डुल (-लास् pl.) IV. 109. V. 9.

तत (-स्) III. 87.

तँद् (=) I. 130.

तँनय (-स्) IV. 102

तनुँ (-स्) dünn, klein. तनुँ (-स्) oder तनूँ (-स्) Körper I. 7. — तनूँ (-स्) I. 81.

तँनुस् (=) II. 113.

तँलु (-स्) I. 69.

तन्त्रीँ (-स्) Saite der Laute (वीणा) oder eines andern Instruments III. 156.

तँन्द्रि (-स्) Ohnmacht (मोह) IV. 67.

तन्यतुँ (-स्) 1) Wind. 2) Nacht IV. 2.

तपसँ (-स्) 1) Mond. 2) Vogel III. 116.

तँपुस् (=) 1) Sonne 2) Feuer. 3) Feind. II. 113.

तमतँ (-स्) begierig nach Etwas (तृष्णापर) III. 109.

तमसँ (-स्) Finsterniss III. 116.

तँमाल (-स्) I. 117.

तरङ्गँ (-स्) I. 119.

तरँणि (-स्) II. 98.

तरलँ (-स्) Meer. तरल्लीँ Nachen III. 127.

तरलँ (-स्) I. 106.

तरिँ (-स्) IV. 140.

तरीँ (-स्) Schiff III. 156.

तँरीष (-स्) Floss, Nachen IV. 26.

तरुँ (-स्) Baum I. 7.

तँरुण (-स्) Jüngling III. 54. Vgl. तँलुन.

तँर्कु (-स्) Weberschiff I. 16.

तर्दूँ (-स्) hölzerner Kochlöffel I. 89.

तर्षँ (-स्) 1) Floss. 2) Meer III. 62.

तँलिन (-न्) 1) nicht zusammenhängend, mit Zwischenräumen. 2) klar, durchsichtig. 3) wenig II. 54.

तँलुन (-स्) Jüngling III. 54. Vgl. तँरुण.

तँल्प (-न्) 1) Gattin 2) Bett. 3) Thurm (अट्ट) III. 28.

तविषँ (-स्) 1) Ocean. 2) Indra's Himmel.

तविषीँ 1) Kraft, Stärke. 2) Erde. 3) Fluss. 4) himmlische Jungfrau (देवकन्या) I. 48. Vgl. ताविषँ.

तँसर (-स्) Weberschiff III. 74.

तातँ (-स्) III. 89.

ताम्रँ (-न्) II. 17.

तालुँ (-स्) I. 5.

ताविषँ (-स्) und ताविषीँ = तविषँ und तविषीँ I. 48.

तिग्मँ (-न्) I. 144.

तितिलँ (-स्) Mond I. 56.

तितँउ m. n. V 52.

तित्तिडीक (-स्) ein besonderer Baum IV. 20.

तिथ (-स्) 1) Feuer. 2) Liebesgott II. 12.

तिमि (-स्) ein besonderer Fisch IV. 123.

तिमिर (-म्) 1) Finsterniss. 2) Augenkrankheit I. 51.

तिरीट (-म्) 1) Gold (सुवर्ण). 2) Kopfschmuck (शिरोवेष्टन) IV. 186.

तीक्ष्ण (-म्) III. 18.

तीर्थ (-म्) 1) geheiligte Wissenschaft (शास्त्र). 2) Mittel, Hülfsmittel. 3) Opfer. 4) geheiligter Ort. 5) Rathgeber. 6) Lehrer II. 7.

तीवर (-स्) = जातिविशेष III. 1.

तुडि (-स्) IV. 119.

तुण्डि (-स्) IV. 119.

तुण्डिल (-स्) rauh, streng redend I. 54.

तुत्थ (-स्) Feuer II. 7.

तुषार (-स्) III. 138.

तुह्निन (-म्) II. 53.

तूर्णि (-स्) IV. 52.

दंशेर (-स्) Schaden zufügend, schädlich I. 58.

तूलि (-स्) oder तूली (=) Pinsel zum Malen IV. 121.

तूस्त (-म्) 1) Staub. 2) Sünde. 3) besondere Tracht der Haare (जटा) III. 85.

तृण (-म्) V. 8.

तृपत् (=) Sonnenschirm II. 82.

तृपला (=) kriechende Pflanze I. 104.

तृप्र (-स्) Butter mit Oel vermischt (पुरोडाश) II. 13.

तृफल (-म्) oder तृफला (=) die drei Gewürze (*the three myrobalans*) I. 104.

तृष्णा III. 12.

त्यद् (=) I. 130.

त्रपु (=) Blei I. 10.

त्रि (त्रयस्) V. 66.

त्रोत्र (-म्) Waffe IV. 174.

त्वच् (त्वक्) II. 63.

त्वष्टर् (-ष्टा) II. 91.

त्सरु (-स्) Griff eines Schwertes u. s. w. I. 7.

द

दक्षाप्य (-स्) 1) Geier. 2) Garuḍa III. 95.

दक्षिण (-स्), दक्षिणा II. 51.

दण्ड (-स्) I. 113.

दत्त (-स्) III. 85.

दभ्र (-स्) 1) sehr klein, gering. 2) Ocean II. 13.

दम्भ (-स्) Bemeisterung seiner selbst, Enthaltsamkeit III. 112.

दम्नस् (-नास्) der Gott des Feuers IV. 234.

दरद् (=) 1) Ufer. 2) Herz I. 129.

दरु I. 7.

दर्दरीक (-म्) musikal. Instrument IV. 20.

दर्दुर (-स्) 1) Frosch. 2) Wolke. 3) ein besonderer Berg. 4) ein besonderes musikalisches Instrument. दर्दुरी (=) Durgâ.

दर्दुरि (-म्) Menge von Dörfern (Viçva) I. 40.

दर्भ (-स्) eine Art Aussatz I. 90.

दर्भ (-स्) III. 149.

दर्व (-स्) Raxas I. 154.

दर्वि (-स्) III. 83. IV. 54.

दर्शत (-स्) 1) Sonne. 2) Mond III. 109.

दल्भ (-स्) 1) Rad. 2) Name eines Muni III. 149.

दल्मि (-स्) Indra's Donnerkeil IV. 48.

दस्म (-स्) der ein Opfer vollbringen lässt I. 143.

दस्यु (-स्) Dieb III. 20.

दस्र (-स्) der Götterarzt II. 13.

दह्र (-स्) der Gott des Feuers II. 13.

दाक (-स्) der da giebt, spendet III. 40.

दात्र (-म्) IV. 171.

दात्व (-स्) der da giebt, spendet IV. 107.

दानु (-स्) der da giebt, spendet III. 32.

दारु (=) I. 3.

दारुण (-म्) III. 53.

दाश oder दाश (-स्) Fischer V. 11.

दास oder दास (-स्) 1) Diener, Sclave. 2) Çûdra V. 10.

दिधिषाप्य (-स्) III. 96.

दिधिषू (-स्) jungfräuliche Wittwe, die zum zweiten Mal geheirathet hat I. 93.

दिन (-म्) 1) ? 2) Tag II. 50.

दिवस m. n. III. 120.

दीदिवि (-स्) 1) Befreiung der Seele vom Körper und von fernerer Wanderung. 2) Indra's Himmel IV. 56.

दीन (-स्) III. 2.

दीनार (-स्) goldener Schmuck III. 139.

दुष्टु (indecl.) I. 25.

दुहितर् (-तार्) II. 91.

दूतँ (-स्) III. 89.

दूरँ (-स्) II. 21.

दूषीका (=) Augenschmutz IV. 16.

दृतिँ (-स्) IV. 185.

दृम्भूँ (-स्) = दृम्भूँ I. 93.

दृप्रँ (-स्) kräftig, stark, mächtig II. 13.

दृम्फूँ (-स्) Schlange I. 93.

दृम्भूँ (-स्) = दृम्भूँ I. 93.

दृशानँ (-स्) König, Beschützer der Welt (लोकपालक) II. 87.

दृषँद् (=) I. 129.

देवटँ (-स्) Künstler, Handwerker IV. 82.

देवयँति (-स्) IV. 119.

देवयुँ (-स्) fromm, tugendhaft I. 37.

देवरँ (-वाँ) Bruder des Mannes II. 95.

देवरँ (-स्) III. 131.

देष्णुँ (-स्) der da giebt, spendet III. 16.

दोसँ् (=) II. 68.

द्युँवन् (-वा) Sonne I. 155.

द्यौँ (द्यौस्) f. 1) Luft. 2) Indra's Himmel II. 66.

द्यौत्रँ (-न्) Glanz IV. 162.

द्रँविण (-न्) II. 51.

द्रुँ (-स्) 1) Zweig. 2) Baum I. 35.

द्रुम (-स्) Baum I. 35.

द्रूँ (-स्) Gold II. 58.

द्रोँण (-स्) III. 10.

द्रोँणि (-स्) IV. 52.

ध

धनुँ m. n. Bogen I. 7. — II. 113. Vgl. धनुँस्, धनूँ und धन्वन्.

धनुँस् m. n. II. 113.

धनूँ (-स्) Bogen I. 81.

धन्वँन् (-वा) 1) Bogen. 2) Wüste I. 155.

धमँक (-स्) Grobschmied II. 36.

धमनँि (-स्) II. 98.

धरँणि (-स्) II. 98.

धरित्रँी (=) Erde IV. 174.

धरिमँन् (-मा) Gestalt IV. 149.

धर्त्रँ (-न्) Haus IV. 168.

धर्मँ (-स्) I. 138.

धवाँणक (-स्) Wind III. 82.

धाकँ (-स्) 1) Behälter (आधार). 2) Ochs III. 40.

धाँणक (-स्) Theil eines Dînâra III. 82.

धातुँ (-स्) I. 69.

धानाँ (-स् f. pl.) geröstete Gerste III. 6.

धान्य (-न्) V. 48. Pân. VI. 1. 213.
धायस् (-यास्) in den *Veden* IV. 220.
धासस् (-सास्) Berg (in den *Veden*) IV. 220.
धिषण (-स्) Guru. धिषणा (=) Vernunft II. 80.
धिष्ण्य (-न्) IV. 109.
धीर (-स्) II. 25.
धीवन् (-वा) कर्मकर IV. 116.
धीवर (-स्) Fischer III. 1.
धुवन (-स्) der Feuergott (in den *Veden*) II. 78.
धूक (-स्) Wind III. 47.
धूम (-स्) I. 143.
धूर्त (-स्) III. 85.
धूसर (-स्) III. 72.
धृवन् (-वा) Vishṇu IV. 115.
धृषु (-स्) geschickter Mann I. 23.
धेन (-स्) Ocean (सिन्धु). धेना (=) Fluss III. 11.
धेनु (-स्) III. 33.
ध्मामन् (-मा) 1) Maass. 2) Glanz IV. 152.
धनि (-स्) IV. 141.

न

नप्तृक (-स्) II. 31.
नक्षत्र (-न्) III. 104.
नख (-स्) V. 23.
नग (-स्) V. 61.
नट (-स्) Schauspieler, Tänzer IV. 107.
नदनु (-स्) Wolke III. 52.
ननन्दर oder नानान्दर (-न्दा) des Mannes Schwester II. 94.
नन्दित्र (-स्) Sohn III. 126.
नन्द्यत्र (-स्) erfreuend III. 127.
नन्दि (-स्) IV. 119.
नन्दिनी (=) des Mannes Schwester II. 94.
नप्तर (-त्रा) II. 91. Pân. VI. 2. 2.
नभस् (=) IV. 210.
नभस (-स्) Aether III. 116.
नमत (-स्) gebogen (प्रह्व) III. 109.
नमस (-स्) freundlich, gewogen (अनुकूल) III. 116.
नर (-रा) II. 96.
नरक m. n. V. 35. = नारक.
नलिन (-न्) II. 50.
नडप (-स्) IV. 76.
नाकु (-स्) Ameisenhaufen I. 18.
नात्र (-न्) Lobrede IV. 161.

नाँपित (-स्) III. 86. Pân. VI. 2. 2.

नाँभि (-स्) m. *Xatriya.* f. Nebel. Nach Einigen in letzterer Bedeutung ebenfalls m. IV. 127.

नामन् (-म) IV. 152.

नाँरक (-स्) V. 35. = नरक.

नासाँ Nase G'ajam. zu *Bhatti-K.* III. 35.

निकषाँ (indecl.) IV. 176.

निघाँति (-स्) eiserne Keule (लोकघातिनी) IV. 126.

निघृँष्व (-स्) Huf I. 152.

निद्राँ (=) II. 18.

निधँन (-म्) II. 79.

निधुँवन (-म्) Beischlaf II. 78.

निर्ऋँथ (-स्) *Sâma-Veda* II. 8. Pân. VI. 2. 144.

निशीथँ (-स्) 1) Mitternacht. 2) Nacht II. 9. Pân. VI. 2. 144.

निषँङ्गधि (-स्) Umarmung (?) IV. 88.

निषद्वरँ (-स्) Schlamm, Sumpf. निषद्वरीँ (=) Nacht II. 118

निष्कँ m. n. 1) Gold. 2) *Pala* von Gold. III. 45.

निह्नँका (=) Alligator III. 44.

नीँक (-स्) ein besonderer Baum III. 47.

नीचैँस् (indecl.) V. 13.

नीँथ (-स्) Führer II. 2.

नीपँ (-स्) ein besonderer Baum III. 33.

नीरँ (-म्) II. 13.

नीलङ्गँु oder नीलाङ्गँु (-स्) 1) Schakal. 2) ein besonderer Wurm I. 36.

नोवरँ (-स्) Bettler (परिव्राज्) III. 1.

नीविँ (-स्) oder नीवीँ (=) 1) Knoten eines Bündels (वस्त्रग्रन्थि). 2) Kapital (मूलधन) IV. 137.

नृचक्षँस् (-क्षाँस्) IV. 226, 232.

नृतूँ (-स्) Tänzer, Schauspieler I. 91.

नृवाहँस् (in den *Veden*) IV. 220, 226.

नेपँ (-स्) Hauspriester III. 23.

नेँम (-स्) I. 138.

नेमिँ (-स्) IV. 44.

नेष्टृ (-ष्टा) II. 91.

नोधँस् (-धाँस्) IV. 225.

नौँ (-स्) II. 64.

न्यँङ्कु (-स्) Gazelle I. 17.

प

पक्क (-न्) IV. 168.

पक्ष (-स्) III. 68.

पक्षस् (=) Flügel IV. 219.

पचत (-स्) Feuer III. 109.

पचि (-स्) Feuer IV. 119.

पचेलिम (-स्) 1) Feuer. 2) Sonne IV. 37.

पञ्चाल (-लास् pl.) I. 117.

पटीर (-स्) 1) Sandelholz. 2) der Liebesgott. 3) कण्टक? IV. 30.

पटु (-स्) I. 18.

पटोल (-स्) I. 66.

पणस (-स्) Handelsartikel (पणद्रव्य) III. 116.

पण्ड (-स्) Eunuch. पण्डा Vernunft, Erkenntniss I. 113.

पतङ्ग (-स्) Vogel I. 118.

पतत्र (-न्) Flügel III. 104.

पतत्रि (-स्) Vogel IV. 70.

पतस (-स्) Vogel III. 116.

पतोका (=) IV. 14.

पति (-स्) IV. 58.

पतृ (-स्) 1) der da geht. 2) Vogel I. 58.

पत्तन (-न्) III. 148.

पत्ति (-स्) IV. 184.

पत्सल (-स्) Weg III. 73.

पथिन् (पन्थास्) Weg IV. 12.

पथिल (-स्) Reisender I. 57.

पदाजि (-स्) IV. 133.

पदाति (-स्) IV. 133.

पद्म (-न्) I. 138.

पद्र (-स्) Dorf II. 13.

पद्ध (-स्) 1) Wagen. 2) Welt der Menschen (भूलोक) I. 152.

पद्धन् (-द्धा) Weg IV. 114.

पनस (-स्) *Artocarpus integrifolia* III. 116.

पत्र (-स्) Heruntergehen, Hinunterfallen III. 10.

पपी (-स्) 1) Sonne. 2) Mond III. 157.

पपु (-स्) Beschützer I. 22.

पयस् (=) IV. 190.

पयोधस् (-धास्) 1) Ocean. 2) Wolke IV. 226, 229.

परमेष्ठिन् (-ष्ठी) IV. 10.

परशु (-स्) I. 33. = पर्शु.

परिच्छदस् (=) II. 116.

परिध्मन् (-ध्मा) 1) Feuer. 2) Mond I. 158.

परिव्राज् (-व्राट्) II. 60.

पेरीर (-न्) Frucht IV. 30.

पेरुष (-न्) IV. 76.

पेरुस् (=) Gelenk eines Rohrs II. 113.

पेर्जन्य (-स्) 1) Wolke. 2) Indra III. 102.

पर्ण (-स्) *Butea frondosa.* पर्ण (-न्) Blatt III. 6.

पर्णमुच् die Blätter abwerfend (Wind) (in den *Veden*) II. 23.

पर्णध्वष् die Blätter ausdörrend (Wind) (in den *Veden*) II. 23.

पर्णसि (-स्) Wasserhaus IV. 109.

पर्प (-न्) 1) junges Gras. 2) Haus. 3) Sitz für einen Lahmen (पङ्गुपीठ) III. 28.

पर्परीक (-स्) Sonne IV. 19.

पर्फरीक (-न्) Sprosse IV. 20.

पर्वति (-स्) III. 109.

पर्वन् (-र्वा) 1) Gelegenheit. 2) Gelenk eines Rohrs IV. 114.

पर्शु (-स्) Axt V. 27. = परशु I. 33.

पलल (-न्) I. 106.

पलाल (-न्) I. 117.

पलित (-न्) III. 91. V. 34.

पल्वल (-न्) IV. 109.

पवि (-स्) IV. 140.

पश्रु (-स्) I. 27.

पांश्रु oder पांसु m. Staub I. 27.

पाक (-स्) Junges III. 43. — V. 53.

पाकुक (-स्) Koch II. 31.

पाजस् (=) Kraft, Stärke, Macht IV. 204.

पाणि (-स्) Hand IV. 134.

पाताल (-न्) I. 116.

पाति (-स्) Herr, Gebieter, Gemahl V. 5.

पात्र (-न्) IV. 171.

पाथस् (=) 1) Wasser IV. 205. 2) Speise IV. 206.

पाथिस् (=) 1) Auge. 2) Meer II. 110.

पादृ (-स्) Schuh? I. 85.

पाप (-स्) böse, schlecht. पाप (-न्) Sünde III. 23.

पाप्मन् (-प्मा) Sünde IV. 152.

पायु (-स्) Hintere I. 1.

पारज् (-रिग्) Gold I. 134.

पारु (-स्) Sonne IV. 104. Vgl. पेरु.

पार्श्व m. n. Seite, der Theil des Körpers unterhalb der Achselgruben V. 27.

पार्ष्णि (-स्) Fusssohle IV. 53.

पिञ्जूल (-न्) Lampendocht aus *Kuça*? (कुशवर्त्ति) IV. 91.

पिण्डिल (-स्) Astrolog I. 54.

पितर् (-तृ) II. 91.

पिनाक m. n. 1) Wurfspiess (शूल). 2) Çiva's Bogen IV. 15.

पिप्पाल (-स्) eine besondere Baumart III. 75.

पिशित (-न्) Fleisch III. 94.

पिशुन (-स्) III. 55.

पिष्ट्प (-न्) Welt III. 143.

पीतु (-स्) 1) Feuer. 2) Sonne I 70.

पीथ (-स्) Sonne. पीथ (-न्) geklärte Butter (घृत) II. 7.

पीयु (-स्) 1) Zeit. 2) Gold. 3) Krähe I. 36.

पीयूष (-न्) IV. 77. Vgl. पेयूष.

पीवर् (-स्) dick, breit III. 1.

पुंस् (पुमान्) IV. 179.

पुण्डरीक m. 1) Feuer. 2) Tiger. 3) einer der die Erde tragenden Elephanten (दिग्गज). n. musikalisches Instrument IV. 20.

पुण्य (-स्) V. 15. Pân. VI. 1. 213.

पत्र् (-स्) IV. 166.

पुराण (-स्) Ocean II. 79.

पुर् (-स्) 1) König. 2) Fluss. 3) Stadt IV. 144.

पुरीष (-न्) IV. 27.

पुरु (-स्) I. 23.

पुरुष (-स्) IV. 75. Vgl. पूरुष.

पुरुरवस् (-वास्) IV. 226, 231.

पुरोधस् (-धास्) IV. 226, 230.

पुलिन (-न्) II. 54.

पुलिन्द (-स्) ज्ञातिविशेष IV. 86.

पुष्कर (-न्) IV. 4.

पुष्कल (-न्) IV. 5.

पूग (-स्) I. 123.

पूरुष (-स्) IV. 75. Vgl. पुरुष.

पूषन् (-षा) I. 158.

पृथक् I. 135.

पृथवी, पृथिवी oder पृथ्वी (=) I. 149.

पृथु (-स्) I. 28

पृथुक (-स्) Junges V. 53.

पृदाकु (-स्) 1) Tiger. 2) Chîta oder kleiner Jagd-Leopard. 3) Schlange. 4) Scorpion III. 79.

पृश्नि (-स्) klein von Wuchs IV. 53.

पृषत् (=) II. 81.

पृषत (-स्) 1) Tropfen. 2) मृग III. 110.

पृष्ठ (-न्) II. 12.

पेचक (-स्) V. 37.

पैयूष (-स्) frische Milch IV. 77. Vgl. पीयूष.

पेरु (-स्) Sonne IV. 104. Vgl पारु.

पैषि (-स्) Indra's Donnerkeil IV. 120.

पोत (-स्) 1) Junges. 2) Floss, Nachen III. 85.

पोतर् (-ता) ऋत्विग्भेद II. 91. VT, 2, 135.

पोषयित्नु (-स्) III. 29.

प्रतिदिवन् (-वा) Tag I. 155.

प्रथम (-स्) V. 68. in.c. VT, 2, 56.

प्रथिति (-स्) IV. 184.

प्रवेणी (=) eine besondere Tracht der Haare (केशविन्यास) IV. 49.

प्रशस्वन् (-स्ना) Ocean IV. 118.

प्रशस्वरी (=) Fluss IV. 118.

प्रस्थायिन् (-यी) IV. 9.

प्रहि (-स्) Brunnen IV. 136.

प्रह्व (-स्) I. 152.

प्राकृषिक (-स्) der durch anderer Leute Frauen seinen Unterhalt erwirbt (परदारोपजीविन्) II. 42.

प्राङ् (प्राच्) II. 58.

प्राणथ (-स्) kräftig, stark III. 112. Pân. IV. 2. 144.

प्राणस्त (-स्) Wind III. 126.

प्रातर् V. 59.

प्रापणिक (-स्) Kaufmann II. 42.

प्रुष (-स्) 1) Sonne. 2) Jahreszeit. प्रुषा (=) Wassertropfen I. 150.

प्रेवन् (-र्वा) Ocean IV. 118.

प्रेवरी (=) Fluss IV. 118.

प्रोथ (-स्) abgereist (प्रस्थित). m. n. Pferdeschnauze II. 12.

प्लत (-स्) III. 63.

प्लीहन् (-न्हा) eine Bauchkrankheit (कुक्षिव्याधि) I. 158.

प्लुषि (-स्) Feuer III. 153.

फ

फल्गु (-स्) I. 18.

फल्गुन (-स्) Arg'una III. 56. = फाल्गुन.

फेन (-स्) III. 3.

ब

बाणिज् (-णिग्) = वाणिज II. 69.

बाधक (-स्) II. 37.

pâlîgâlâ VT, 2, 86.
pailaçyâpaçneyâs VT, 2, 37
pâsha Sây 1, 3.
pâçinya Sk 229, 6, 1. 5, 9.
prâ çixâ 46. VT, 2, 49. in.c. VT, 2, 183.
praxâraxa VT, 2, 139.
prâxrita VT, 2, 49.
praxayâ VT, 2, 144.
prâxâlitapâda VT, 2, 110.
prajayâ VT, 2, 144.
prâti in.c. VT, 2, 33. 193.
pratixrittixâ, pratixhetaxâ, pratijanâ, pratirâjân } VT, 2, 193.
pratipanna f.c. VT, 2, 170. prâ°(panj). VT, 2, 146.
pratirûpa f.c. VT, 2, 11.
pratiçravaṇâ VT, 2, 193.
pratîpa in.c. VT, 2, 170. 171.
pratyaṇiçâ, pratyajirâ } VT, 2, 193
pratyâñc VT, 2, 52.
pratyârdrâ, praty arthapurâ, pratyushtrâ } VT, 2, 193.
prâsthantâpâda Sk 239, 6, 4. VT, 2, 1.
prâsthantâmukha VT, 2, 1. 110.
prapṛishṭhâ VT, 2, 177.
prâbhṛiti VT, 2, 50.
prabhedâ VT, 2, 144.
pramattagîtâ VT, 2, 149.
prâyas Sâ 2, 24a
prayuta VT, 2, 147
pralaṇâ, pralavitâ } VT, 2, 144.
pralalâtâ VT, 2, 177
pravṛiddhâ (yânaiṃ, vṛishalaki) VT, 2, 147.
praçlishṭa (panj) VT, 2, 146.
prasaṇga VT, 1, 161.
prasavâ (Mahâbh. 9, 23.
prasavitrî } VT, 2, 144.
prastha f.c. VT, 2, 87. 88.
prahâraṇa Sk 241, a, 6.
prahâraxa VT, 2, 139
prâhṛita VT, 2, 49.
phalahârin VT, 2, 79.
phalerukâ (pâṭalâyâm) Gîtag.

बंधत्र (-न्) Waffe III. 104.

बधिर् (-स्) I. 51.

बन्धु (-स्) I. 10.

बन्धुर् oder बन्धूर् m. f. n. 1) gebogen. 2) schön (*Rantideva*) I. 41.

बन्ध्यां (=) IV. 113.

बभ्रु (-स्) 1) braun, braune Farbe. 2) Ichneumon. 3) Vishṇu. 4) मुन्यन्न? I 22.

बर्ङ (-स्) I. 29.

बाणित्र (-स्) = बाणित्र् II. 69.

बिम्ब (-न्) IV. 97.

बुधान (-स्) II. 87.

बुध्न (-स्) III. 5.

बोधि (-स्) IV. 119.

ब्रध्न (-स्) III. 5.

ब्रह्मन् (-ह्मा) 1) Brahman. 2) Brâhmaṇa. (-ह्म 1) der göttliche Geist (तत्त्व). 2) die *Veden*. 3) Bussübung IV. 147.

भ

भटित्र (-स्) 1) Diener. 2) Held I. 54.

भणित्र (-स्) 1) glückbringend, glückverkündend. 2) Bote I. 54.

भद्रत्र (-स्) Einsiedler, Bettler III. 129.

भद्र (-न्) II. 29.

भयानक (-स्) III. 81.

भरट (-स्) 1) Diener. 2) Töpfer IV. 107.

भरण्ड (-स्) Herr, Gebieter, Gemahl I. 128.

भरत (-स्) III. 109.

भरथ (-स्) König III. 113.

भरिमन् (-मा) Unterhalt IV. 149.

भर्ग (-स्) 1) Vishṇu. 2) Çiva I. 7.

भर्गस् (=) Glanz IV. 215.

भल्लूक (-स्) IV. 41.

भवत् (-वान्) I. 63.

भवत्त (-स्) Zeit III. 127.

भवन्ति (-स्) Gegenwart III. 50.

भविल (-स्) existirend, seiend (zukünftig? भव्य) I. 54.

भश? IV. 107.

भषक (-स्) II. 33.

भसद् (=) *mons Veneris* I. 129.

भस्त्रा (=) IV. 169.

भस्मन् (-स्म) IV. 146.

भातु (-स्) Sonne I. 72.

भानु (-स्) III. 32.

भाम (-स्) Sonne I. 138

भावित्र (-न्) IV. 172.

भाविन् (-वी) IV. 8.

भास्वत् (-स्) Sonne III. 127.

भित्तिका (=) = भित्ति III. 145.

भिदि (-स्) Indra's Donnerkeil IV. 144.

भिदिर (-र्) Indra's Donnerkeil I. 51.

भिदुर (-स्) Indra's Donnerkeil I. 23.

भिद्र (-र्) Indra's Donnerkeil II. 13.

भिषज् (-षग्) I. 136.

भीम (-स्) I. 146.

भीरुक (-स्) II. 32.

भीष्म (-स्) I. 146.

भुज्रि (-स्) IV. 143.

भुज्यु (-स्) Essen III. 21.

भुवन (-न्) in den *Veden* II. 78.

भुवन्यु (-स्) 1) Herr, Gebieter. 2) Sonne III. 51.

भुवस् IV. 216.

भुविस् (=) Meer II. 108

भूक (-क्) Spalte, Höhlung III. 41.

भूमि (-स्) IV. 46.

भूरि (=) viel IV. 66.

भूरिञ् (-रिग्) Erde II. 71.

भूरिधायस् in den *Veden* IV. 220, 226.

भूर्णि (-स्) Erde IV. 53.

भृगु (-स्) I. 28.

भृङ्ग (-स्) 1) *Lanius coerulescens.* 2) Biene. 3) *παθικός* I. 124

भृङ्गार (-स्) goldenes Gefäss III. 135.

भृञ्जन (-न्) Bratpfanne (in den *Veden*) II. 78.

भृमि (-स्) Wirbelwind IV. 122. Vgl. भ्रमि.

भेक (-स्) 1) Frosch. 2) Wolke III. 43.

भेरि (-स्) IV. 67.

भेरी (=) II. 29.

भेल (-स्) Floss, Boot II. 29.

भ्रमर (-स्) III. 131.

भ्रमि (-स्) Wirbelwind IV. 122.

भ्रातर् (-ता) II. 91.

भ्राष्ट्र (-स्) IV. 161.

भ्रू (-स्) II. 67.

म

मकुर (-स्) Spiegel I. 40. Vgl. मुकुर.

मक्षिका (=) IV. 155.

मघवन् (-वा) Indra I. 158.

मङ्गल (-न्) V. 70.

मज्जन् (-ज्ञा) Knochenmark I. 158.

मञ्जूषा (=) IV. 78.

मठर (-स्) 1) betrunken, berauscht. 2) Name eines Muni V. 39.

मण्ड (-स्) I. 113.

मण्डयत्नु (-स्) Schmuck III. 127.

मण्डूक (-स्) IV. 43.

मत्सर (-स्). — मत्सरा (=) Mücke, Musquito III. 72.

मत्स्य (-स्) IV. 2. मत्स्य (-स्) IV. 107.

मथुरा (=) I. 38.

मदयित्नु (-स्) berauschendes Getränk III. 29.

मदार (-स्) Schwein III. 133.

मदिरा (=) berauschendes Getränk I. 51.

मधु (-स्) Seerabe (पानीयकाकिका) I. 7.

मधुर (-स्) eine Fischart I. 41.

मद्र (-स्) 1) Freude. 2) Name einer Gegend II. 13.

मघवन् (-द्या) Çiva IV. 114.

मधु (=) I. 18.

मधुस् (=) in den *Veden* II. 112.

मनु (-स्) I. 10.

मनुष्य (-त्या) II. 90.

मन्तु (-स्) Beleidigung I. 72.

मन्थिन् (-न्थास्) IV. 11.

मन्दन (-स्) Lob, Lobrede II. 79.

मन्दसान (-स्) 1) Leben. 2) Feuer (in den *Veden*) II. 84.

मन्दार (-स्) einer der fünf Bäume in Indra's Himmel (?) III. 133.

मन्दिर (-रम्) oder -रा (=) Haus I. 51.

मन्डुरा (=) Stall I. 38.

मन्द्र (-स्) II. 13.

मन्यु (-स्) 1) Zorn, Aerger. 2) Armuth, Elend. 3) Opfer III. 20.

ममापताल (-स्) Object der Sinne V. 50.

मयु (-स्) Kinnara I. 7.

मयूख (-स्) V. 25.

मयूर (-स्) I. 67.

मरत (-स्) Tod III. 109.

मरिमन् (-मा) Tod IV. 150.

मरीचि (-स्) IV. 71.

मरु (-स्) Wüste, Gegend ohne Wasser I. 7.

मरुत् (=) I. 94.

मर्डक (-स्) Gazelle IV. 39.

मर्क (-स्) 1) Wind. 2) Körper (?) III. 43.

मर्तृ (-स्) Wäscher I. 82.

मर्त (-स्) III. 85.

मर्मरीक (-स्) armer Mann IV. 20.

मल (-म्) I. 109.

मलय (-स्) IV. 102.

मलिन (-म्) II. 50.

मल्लि (-स्) oder मल्ली (=) IV. 119.

मसि (-स्) IV. 119.

मसुर oder मसूर m. उपधाने. m. f. (मसुरा oder मसूरा) 1) eine Art Reis. 2) Hure. f. मसूरी eine Krankheit der Füsse I. 43. V 3.

मस्तु (=) Molken I 69.

महन्त् (-हान्) II. 81.

महस (-स्) Kenntniss III. 116.

महिन (-म्) Herrschaft, Regierung II. 57. = माहिन.

महिला (=) I. 54. = महेला.

महिष (-स्) I. 45.

महेला (=) I. 54. = महिला.

मांस (-म्) III. 64.

माठर (-स्) V. 39.

माठर्य (-स्) V. 39.

मातर् (-ता) II. 91.

मातरिश्वन् (-श्वा) I. 158.

मात्रा (=) IV. 169.

माया (=) IV. 111.

मायु (-स्) Galle I. 1.

मार्जार (-स्) III. 136.

मार्जालीय (-स्) Katze I. 115.

माला (=) II. 29.

माहिन (-म्) Herrschaft, Regierung II. 57. = महिन.

मितद्रु (-स्) Ocean I. 34.

मित्र (-म्) IV. 165.

मित्रयु (-स्) vertraut mit den Sitten und Gebräuchen der Welt I. 37.

मिथिला (=) Name einer Stadt I. 57.

मिथुन (-म्) III. 55.

मिहिर (-स्) Sonne I. 51.

मीन (-स्) III. 3.

मीर (-स्) Meer II. 26.

मीवर (-स्) Schaden, Leid zufügend III. 1.

मीवा (=) 1) Wind 2) Eingeweidewurm I. 153.

मुकुर (-स्) Spiegel I. 40. Vgl. मकुर.

मुख (-म्) V. 20.

मुचिर (-स्) der da giebt, spendet; freigebig I. 51.

मुदिर (-स्) 1) der der Liebe huldigt. 2) Wolke I. 52.

मुद्गँ (-स्) I. 127.

मुद्राँ (=) Siegel II. 13.

मेनि (-स्) IV. 124.

मुष्कँ (-स्) Hode III. 41.

मुसलँ (-न्) I. 106.

मुस्त्रँ (-न्) II. 14.

मुह्लिरँ (-स्) 1) dummer Mensch (?). 2) der Liebesgott (?) I. 51.

मुङ्कस् (indecl.) II. 116.

मुल्हँर (-स्) dummer Mensch I. 61.

मूत्र (-न्) IV. 164.

मूर्खँ (-स्) V. 22.

मूर्धन् (-र्धा) I. 158.

मूलँ (-न्) IV. 110.

मूलेँर (-स्) *Valeriana jatamansi* (जटा) I. 61.

मूषिक (-स्) Ratze, Maus II. 43.

मृगयुँ (-स्) Jäger I. 37.

मृडङ्गण (-स्) Kind IV. 24.

मृडीक (-स्) Gazelle IV. 24.

मृणाल (-न्) I. 117.

मृत (-न्) III. 87.

मृत्युँ (-स्) III. 21.

मृदङ्गँ (-स्) I. 120.

मृदर (-न्) lustig, scherzhaft V. 41.

मृडँ (-स्) I. 28.

मेचक (-स्) V. 37.

मेहँ (-स्) IV. 104.

म्लानि (-स्) IV. 52.

य

यक्ष्म (-स्) Auszehrung I. 138.

यज्ञर्तँ (-स्) fungirender Opferpriester (ऋत्विज्) III. 109.

यत्र (-स्) III. 104.

यतिँ (-स्) IV. 119.

यतस (=) II. 113.

यज्युँ (-स्) ein mit dem *Jag'ur-Veda* vertrauter Brâhmaṇa III. 20.

यातिँ (-स्) IV. 119.

यद् (=) I. 130.

यन्त्रँ (-न्) IV. 168.

यमुनाँ (=) III. 61.

ययोँ (-स्) Pferd III. 157.

यपुँ (-स्) Pferd, das zum *Açvamedha* geeignet ist I. 21.

यवनँ (-स्) II. 73.

यवागूँ (-स्) III. 80.

यवासँ (-स्) *Hedysarum alhagi* IV. 2.

यशस् (=) 1) Glanz, Schimmer. 2) Ruhm IV. 192.

यष्टृ (-स्) I. 153.

याज्ञि (-स्) der ein Opfer vollbringen lässt IV. 126.

यातर् (-ता) II. 93.

यात्रा (=) IV. 169.

यान (-स्) I. 138. Gr. 1/5. VP. I, 203.

यावस (-स्) Haufen Gras III. 118.

युग्म (-न्) I. 144.

रैक्स् (=) IV. 213.

रघु (-स्) Name eines Königs I. 29.

रण्ड (=) I. 113.

रत्नक (-स्) II. 33.

रत्नत (-न्) III. 110.

रत्नन (-न्) II. 77.

रत्नानि (-स्) II. 98.

रत्नस् (=) IV. 216.

रत्नु (-स्) I. 15. VP. I, 9.

रतू (-स्) 1) Frauenzimmer, das die Wahrheit spricht. 2) der Götterfluss (देवनदी) I. 92.

रत्न (-न्) III. 14. ratna Rk. 2, 17, 1, 3. Sâyaṇa. ratnadhâ Rk. 2, 17, 1, 8. Sâyaṇa.

युधान् (-स्) II. 87.

युध्म (-स्) 1) Kämpfer. 2) Pfeil I. 143.

युवन् (-वा) I. 155.

युष्मद् (अस्मद्) I. 137.

यूका (=) III. 47.

यूथ (-न्) Menge, Anzahl II. 12.

यूप (-स्) Opferpfosten III. 27. VP. I, 2, 43.

योगस् (=) Andacht (समाधि) IV. 215.

योनि (-स्) IV. 52.

योषित् (=) Frauenzimmer I. 97.

र

रत्नि (-स्) Faust IV. 2.

रथ (-स्) II. 2. VP. I, 2, 43. 119.

रभस (-स्) 1) Freude. 2) Eile III. 116.

रमक (-स्) Liebhaber II. 34. = लमक.

रमण्य (-न्) III. 100.

रमति (-स्) 1) Zeit. 2) der Liebesgott IV. 64.

रवण (-स्) der indische Kuckuck II. 73.

रवथ (-स्) der indische Kuckuck III. 112.

रवि (-स्) IV. 140.

रशना (=) Gürtel eines Frauenzimmers II. 74.

रश्मि (-स्) 1) Zügel, Zaum. 2) Strahl IV. 47.

रसना (=) Zunge II. 74.

रत्न् (-न्) Stoff, Substanz III. 12.

रह्स् (=) abgeschiedene Gegend (देशे) IV. 214.

राका (=) Tag des Vollmonds III. 40.

राजन् (-ज्ञा) I. 155.

राजन्य (-न्य) der Feuergott III. 99.

राजि (-स्) oder राजी (=) IV. 126.

रात्रि (-स्) IV. 68.

रामठ (-म्) *Asafoetida* I. 101.

राशि (-स्) Menge, Haufe IV. 134.

रासभ (-स्) III 124

रास्ना (=) eine Art Parfum (गन्धद्रव्य) III. 15.

रिक्थ (-म्) Geld, Vermögen (धन, वसु) II. 7. Vgl. ऋक्थ.

रिपु (-स्) I. 26.

रिप्र (-म्) schlecht, gemein V. 55.

रिष (-स्) Schaden zufügend I. 152.

रुक (-म्) I. 144.

रुचित (-म्) angenehm IV. 187.

रुचिर (-म्) I. 51.

रुचिष्य (-म्) angenehm IV. 180.

रुद्य (-स्) Kind III. 114.

रुद्र (-स्) II. 23

रुधिर (-म्) I. 51.

रुध्र (-स्) Aruṇa II. 15.

रुरु (-स्) eine Hirschart (मृगभेद) IV. 106.

रुक्ष (-क्षा) Baum IV. 115.

रूप (-म्) 1) Gestalt. 2) Schönheit III. 28.

रेकणस् (=) Gold IV. 200.

रेणु (-स्) m. f Staub III. 38.

रेतस् (=) IV. 203.

रेपस् (=) verächtlich, gemein IV. 191.

रेफ (-स्) V. 54.

रै (रास्) II. 65.

रोचना (=) II. 76.

रोमन् (-म) IV 152.

रोहित्त (-स्) eine Baumart III. 126.

रोहित्ता (=) III. 126.

रौक्षि (-स्) der einem Gelübde lebt IV. 120.

रौक्षिण (-स्) II. 56.

रौक्षित् (=) das Weibchen einer besondern Hirschart I. 97.

रौक्षित (-स्) 1) eine Gazellenart. 2) eine Fischart III. 93.

रौक्षिष (-स्) eine Hirschart. n. eine Grasart I. 47.

ल

लक्षणा (-स्) Râma's Bruder. लक्षणा (=) Weibchen des Flamingo. लक्षणा (-म्) 1) Zeichen. 2) Name, Benennung III. 7. Vgl. लक्ष्मण.

लक्ष्मण (-स्) Râma's Bruder. लक्ष्मणा (=) Weibchen des *Sârasa*. लक्ष्मण (-म्) 1) Zeichen 2) Name, Benennung III. 7.

लक्ष्मी (-स्) III. 158.

लघयृ (=) Wind I. 133.

लघु (-स्) I. 29.

लङ्घा (=) 1) eine Vogelart. 2) eine Fruchtart I. 150.

लत्तिका (=) Eidechse (गोधा) III. 145.

लभस् (-स्) 1) Bittender. 2) Geld, Vermögen III. 116.

लमक (-स्) Liebhaber II. 34. = रमक.

लवङ्ग (-म्) I. 119.

लवाणक (-म्) Sichel (दात्र) III. 82.

लष्पुन (-म्) III. 57.

लस्घ (-स्) Tänzer, Schauspieler I. 152. = लिघ.

लाङ्गल (-म्) I. 107.

लाङ्गूल (-म्) Kornkammer IV. 92.

लिगु (-स्) Thor, Narr. लिगु (=) Herz I. 36.

लिपि (-स्) IV. 121. = लिवि.

लिप्त (-म्) verbunden, vereinigt V. 55.

लिवि (-स्) IV. 121. = लिपि.

लिघ (-स्) = लङ्घ I. 152.

लुभ (-स्) Elephant zur Brunstzeit III. 123.

लोत (-स्) 1) Thräne. 2) Zeichen, Merkmal III. 85.

लोमन् (-म) IV. 152.

लोष्ट (-म्) III. 91.

लोहित (-म्) Blut III. 93.

व

वक्त्र (-म्) IV. 168.

वक्र (-म्) II. 13.

वक्षस् (-क्षास्) Stier IV. 220. वक्षस् (=) Brust IV. 219.

वगु (-स्) III. 33.

वङ्क्रि (-स्) 1) Ribbe. 2) Holz eines Hauses (गृहदारु). 3) ein besonderes musikalisches Instrument IV. 67.

वचक्रु (-स्) 1) beredt, redselig. 2) *Brâhmana* III. 80.

वज्र m. n. 1) Diamant. 2) Indra's Donnerkeil. II. 29

वञ्चथ (-स्) Betrüger III. 112.

वटि (-स्) IV. 119.

वटु (-स्) I. 8.

वठर (-स्) Thor, Narr V. 39.

वण्ड (-स्) dem die Hände abgehackt sind (छिन्नहस्त) I. 113.

वत्स (-स्) III. 62. वत्स (-न्) Brust. Ebend.

वत्सर (-स्) III. 70.

वदन्ति (-स्) III. 50.

वदान्य (-स्) 1) beredt, redselig. 2) freigebig III. 103.

वधू (-स्) 1) Frauenzimmer. 2) Gattin. 3) Schwiegertochter I. 83.

वनि (-स्) Feuer IV. 141.

वनिष्टु (-स्) = स्थविरात्र (?) IV. 2.

वन्द्य (-स्) 1) Lobredner. 2) lobenswerth III. 112.

वन्द्र (-स्) Verehrer II. 13.

वन्र (-स्) Miterbe II. 29.

वपुस् (=) II. 113.

वप्र (-स्) Wall von Erde II. 28.

वप्रि (-स्) Feld IV. 67.

वयुन (-न्) Tempel III. 61.

(?) वयोधस् (-धास्) jung IV. 226, 228.

वरण (-स्) II. 73.

वरण्ड (-स्) eine Gesichtskrankheit I. 128.

वरत्रा (=) lederner Riemen III. 106.

वरुण (-स्) III. 53.

वरुत्र (-न्) Oberkleid IV. 174.

वरूथ (-स्) Vorrichtung am Wagen, um denselben zu schützen II 6.

वरेण्य (-स्) III. 97.

वर्ण (-स्) III. 10.

वर्णसि (-स्) Wasser IV. 109.

वर्णि (-स्) Gold IV. 125.

वर्णु (-स्) Name eines Flusses und einer Gegend III. 38.

वर्तनि (-स्) II. 102.

वर्तर (-स्) IV. 102. वर्ति (-स्) in den *Veden* IV. 142.

वर्तिका (=) III. 144.

वर्त्मनि (-स्) II. 102.

वर्ध्र (-न्) Leder II. 28.

वर्पस् (=) Form, Gestalt IV. 202.

वर्वरि (-स्) Mann von niederem Stande (प्राकृतजन) II. 117.

वर्वरीक (-स्) lockiges Haar IV. 19.

वर्वि (-स्) Fresser IV. 54.

वर्ष (-न्) III. 62.

वर्ष्मन् (=) 1) Glanz, Schimmer (ग्रुष्मन्). 2) *Poa cynosuroides* II. 105.

वलय (-स्) IV. 102.

वलाका (=) IV. 14.

वलि (-स्) IV. 119. m. 1) Opfer, Schlachtopfer. 2) Einkommen des Königs, wie der Zoll u. s. w. — f. Runzel (प्राणयङ्ग) IV. 125. — वलि (-स्) Thier (पशु) IV. 141.

वलीक (-न्) Rand eines Daches IV. 25.

वलूक (-स्) 1) Vogel. 2) Wurzel eines Lotus IV. 40.

वल्क (-न्) Baumrinde III. 42.

वल्गु (-स्) I. 19.

वल्लभ (-स्) III. 124.

वल्लूर (-न्) getrocknetes Fleisch IV. 91.

वसति (-स्) 1) Haus. 2) Nacht IV. 61.

वसन्त (-स्) Frühling III. 127.

वसि (-स्) Kleid (वस्त्र) IV. 141.

वसु (-स्) 1) Strick am Joch eines Pfluges (योक्त्र). 2) See. 3) *a.* Sonne. *b.* Strahl (अंशु). 4) der Feuergott. वसु (=) 1 Geld, Vermögen. 2) Edelstein. 3) Wasser I. 10.

वसुरोचिस् (=) eine Art Opfer II. 107.

वस्ति (-स्) m. f. Gegend unter dem Nabel. pl. वस्तय: die Enden eines Kleides? (दशासूत्रे) IV. 181.

वस्तु (=) I. 75.

वस्त्र (-न्) IV. 160.

वस्न (-स्) 1) Preis (मूल्य). 2) Lohn, Sold III. 6.

वह्नि (-स्) Wind IV. 61.

वह्नु (-स्) Stier I. 78.

वह्न्त (-स्) Wind III. 127.

वह्नित्र (-न्) IV. 174.

वङ्कि (-स्) IV. 52.

वाच् (वाक्) II. 58.

वात (-स्) III. 85.

वातप्रमी (-स्) IV. 1.

वाति (-स्) 1) Sonne. 2) Mond V. 6.

वादि (-स्) klug, unterrichtet IV. 126.

वादित्र (-न्) IV. 172.

वापि (-स्) oder वापी (=) IV. 126.

वान (-स्) 1) schlecht, böse. 2) schön I. 138.

वायस (-स्) Krähe III. 119.

वायु (-स्) Wind I. 1.

वारङ्ग (-स्) Griff eines Schwertes u. s. w. I. 121.

वारि (-स्) Pfosten, an den ein Elephant gebunden wird. — वारि (=) Wasser IV. 126.

वार्ताक (-स्) = वार्ताकु (-स्) III. 78.

वावद्क (-स्) gesprächig, geschwätzig IV. 41.

वाशि (-स्) Feuer IV. 126.

वाप्रा (=) Nacht I. 38.

वास्र (-स्) Tag. वास्र (-न्) Haus II. 13.

वाष्प m. n. 1) Dampf. 2) Thräne III. 28.

वासर (-स्) III. 131.

वासस् (=) Kleid IV. 217.

वासि (-स्) Instrument zum Spalten (छेदनवस्तु) IV. 126.

वास्तु m. n. Lage eines Hauses (वेश्मभू) I. 76.

वाह्स् in den *Veden* IV. 220.

वाह्स (-स्) *Boa constrictor* III. 118.

वि (-स्) m. f. oder वी (=) f. Vogel IV. 135.

विकुस्र (-स्) Mond II. 16.

विटप (-स्) III. 143.

विडङ्ग (-स्) I. 120.

विडाल (-स्) I. 117.

वितस्ति (-स्) IV. 183.

विधुर (-स्) 1) Dieb. 2) Raxas I. 39.

विदथ (-स्) weiser, kluger Mann III. 114.

विधु (-स्) 1) Mond. 2) Kampher. 3) Vishṇu (हृषीकेश). 4) Raxas I. 23.

विन्दु (-स्) I. 10.

विपिन (-न्) II. 53.

विप्र (-स्) II. 29.

विशाल (-स्) I. 117.

विशिष (-न्) Tempel (मन्दिर) III. 143.

विश्व (-न्) I. 150.

विश्वधायस् (-यास्) in den *Veden* IV. 220, 226.

विश्वप्सन् (-प्सा) Feuer I. 158.

विश्वभोजस् (-जास्) } IV. 226, 237.
विश्ववेदस् (-दास्) }

विषा (indecl.) Vernunft, Verstand (बुद्धि) IV. 36.

विष्णु (-स्) III. 39.

विष्टप (indecl.) Indra's Himmel IV. 36.

विंहायस् (-यांस्) in den *Veden* IV. 220, 222, 236.

वींक (-स्) 1) Wind. 2) Vogel III. 47.

वीचि (-स्) Welle IV. 73.

वीणा (=) die indische Laute III. 15.

वीध्र (-म्) rein, klar II. 27.

वीर (-स्) II. 13.

वृक (-स्) 1) Wolf. 2) Krähe III. 41.

वृक्त (-स्) III. 66.

वृजन (-म्) Luft II. 79.

वृजिन (-म्) II. 48.

वृत्र (-स्) 1) Laut, Lärm. 2) Finsterniss. 3) Dânava. 4) Feind. 5) Berg. 6) Rad (?) II. 13.

वृषसान (-स्) Mensch (in den *Veden*) II. 84.

वृशी (-स्) 1) Ingwer (आर्द्रक). 2) मूलक IV. 107.

वृश्चिक (-स्) II. 41.

वृषन् (-षा) Indra I. 155.

वृषभ (-स्) III. 122.

वृषय (-स्) Zufluchtsort, Asyl IV. 103.

वृषल (-स्) I. 106.

वृष्णि (-स्) 1) Widder. 2) Name eines Xatrija IV. 50.

वृहत् (-हन्) II. 81.

वेणि (-स्) f. eine besondere Tracht der Haare IV. 49.

वेतन (-स्) III. 148

वेतस (-स्) III. 117.

वेत्र (-स्) IV. 168.

वेदि (-स्) IV. 120.

वेधस् (-धांस्) IV. 224, 226.

वेन (-स्) III. 6.

वेन्ना (=) Fluss III. 8.

वेमन् m. n. Weberstuhl IV. 151.

वेशन्त (-स्) Teich III. 125.

वेष्प (-स्) Wasser III. 23

वेहत् (=) Kuh, die eine Fehlgeburt gemacht, weil sie sich zur Unzeit hat belegen lassen II. 82.

वैडूर्य (-म्) IV. 161.

व्यलीक (-म्) 1) unangenehm. 2) Qual, Schmerz IV. 25.

व्याघ्र (-स्) V. 63. Pân. VI. 2. 144.

व्योमन् (-म) IV. 152.

व्रीहि (-स्) Sturmwind IV. 126.

श

शँस्तार (-स्ता) Lobredner II. 90.

शंकट m. n. IV. 82.

शंकल (-न्) I. 111.

शकुन, शकुनि, शकुन्त oder शकुन्ति (-न्) III. 49.

शंकृत् (=) IV. 59.

शंकन् (-का) in den *Veden* IV. 148.

शक्र (-स्) II. 13.

शक्त (-स्) freundlich redend, Angenehmes sagend IV. 110.

शंकन् (-का) Elephant IV. 114.

शंकारी (=) Finger IV. 114.

शङ्कु (-स्) m. 1) Lanze, Pieke. 2) Wurfspiess I. 36.

शङ्ख (-स्) I. 102.

शण्ड (-स्) = षण्ड I. 113.

शण्डिल (-स्) Name eines Muni I. 54.

शण्ढ (-स्) 1) ein Stier in Freiheit (गोपति). 2) Eunuch I. 99.

शतद्रु (-स्) I. 35.

शतेर (-स्) Feind I. 60.

शंत्रि (-स्) Elephant IV. 68.

शंत्रु (-स्) IV. 106.

शंद्रि (-स्) gereinigter Zucker IV. 66.

शपथ (-स्) III. 112

शबल (-स्) I. 105.

शब्द (-स्) IV. 99.

शमथ (-स्) Bemeisterung seiner selbst, Enthaltsamkeit III. 112.

शमल (-न्) I. 111.

शम्ब (-स्) eiserner Knopf einer Mörserkeule IV. 96. = शम्व (शंव), सम्ब (संव) I. 27.

शम्बूक (-स्) zweischalige Muschel IV. 42

शयथ (-स्) *Boa constrictor* III. 81.

शयु (-स्) *Boa constrictor* I. 7.

शयुन (-स्) *Boa constrictor* III. 61.

शरण्य (-न्) III. 100.

शरद् (=) I. 129.

शरभ (-स्) IV. 30.

शरिमन् (-मा) Hervorbringen, Gebären IV. 149

शरीर (-न्) IV. 30.

शर्ह (-स्) 1) Zorn. 2) Waffe I. 10.

शर्करा (=) IV. 3.

शर्मन् (-र्म) IV. 146.

शर्व (-स्) I. 154.

शर्वरी (=) Nacht II. 117.

शर्शरीक (-स्) Schaden zufügend, grausam IV. 19.

शलभ (-स्) III. 121.

शलाका (=) IV. 14

शल्क (-म्) Theil III. 43.

शल्य m. n. Wurfspiess IV. 109.

शवस् (=) Kraft, Macht, Stärke IV. 194.

शवसान (-स्) Weg (in den *Veden*) II. 83.

शष्प (-म्) 1) Weichen der Verstandeskräfte oder des Zutrauens (प्रतिभानाय). 2) junges Gras III. 28.

शस्त्र (-म्) IV. 165. (शस्त्र IV. 160.)

शाद (-स्) 1) junges Gras. 2) Schlamm, Koth IV. 99.

शारि (-स्) ein besonderer Vogel (शारिका) IV. 129.

शार्ङ्ग (-स्) I. 126.

शालूक (-म्) eine besondere Art Wurzel (कन्दविशेष) IV. 43.

शास्ति (-स्) Scepter IV. 181.

+ शिक्य (-म्) V. 16. Pân. VI. 1. 213.

+ शिखा (=) V. 24.

शिति (-स्) 1) weiss. 2) schwarz IV. 123.

शिथिल (-म्) I. 53.

शिरस् (=) IV. 195.

शिरि (-स्) 1) Mörder. 2) Heuschrecke IV. 144.

शिरीष (-स्) IV. 27.

शिल्प (-म्) Kunst, Handwerk III. 28.

शिव (-स्) Çiva I. 152.

शिविर (-म्) I. 53.

शिशिर (-म्) 1) kalt. 2) Frost. 3) Winter I. 53.

शिशु (-स्) I. 20.

शिष्टिदान (-स्) tugendhaft II. 89.

शीधु (=) berauschendes Getränk IV. 38.

शीर (-स्) *Boa constrictor* II. 13.

शीर्वि (-स्) Schaden zufügend, grausam IV. 55.

शील (-म्) Natur (स्वभाव) IV. 38.

शीवन् (-वा) *Boa constrictor* IV. 115.

शुक (-स्) III. 42.

शुक्र (-स्) II. 29.

शुक्ल (-स्) II. 29.

शुद्धि (-स्) Wind III. 153.

शुचि (-स्) IV. 121.

प्रुनक (-स्) II. 33.

प्रुन्ध्यु (-स्) Feuer III. 20.

प्रुश्र (-न्) II. 13.

प्रुषि (-स्) Brahman IV. 66.

प्रुत्व (-न्) Kupfer IV. 97.

प्रुषिर (-स्) Höhle (nach Andern «trocken») I. 51.

प्रुष्क (-स्) III. 41.

प्रुस्र (-स्) 1) Sonne. 2) Feuer III. 12.

प्रुष्म (-न्) 1) Feuer. 2) Wind? I. 142.

प्रूकर = सूकर I. 27.

प्रूङ् (-स्) II. 20.

प्रूर (-स्) II. 26.

प्रूर्ष (-न्) III. 26.

प्रृङ्ग (-न्) I. 125.

प्रृङ्गार (-स्) Liebe, als Gegenstand einer poetischen Schilderung oder eines Dramas (रस) III. 135.

प्रृधू (-स्) After I. 91.

शेपस् (=) penis (गुह्य) IV. 202.

शेपाल (-स्) *Vallisneria* IV. 38.

शेव (-स्) I. 153. शेवम् (indecl.) I. 151.

शेवाल (-न्) *Vallisneria* IV. 38.

शैवल m. n. *Vallisneria* IV. 38.

शोचिस् (=) Glanz II. 104.

शौटीर्य (-न्) IV. 30.

शौटीर (-स्) 1) Held. 2) der dem Irdischen entsagt hat (त्यागिन्) IV. 30.

श्मश्रु (=) V. 28.

श्याम (-स्) I. 143.

श्येत (-स्) weiss III. 92.

श्येन (-स्) II. 47.

श्रवाय्य (-स्) Opferthier III. 95.

श्रो (-स्) II. 58.

श्रेणि (-स्) IV. 52.

श्रोण (-स्) Krüppel III. 6.

श्रोणि (-स्) IV. 52.

श्रोत्र (-न्) IV. 169.

श्लदण (-न्) III. 19.

श्विकु (-स्) 1) Diener, Sclave. 2) Astronomie, Astrologie I. 32.

श्वन् (श्वा) I. 158.

श्वयीचि (-स्) Krankheit IV. 72.

श्वशुर (-स्) I. 44.

श्वित्र (-न्) eine Hautkrankheit II. 13.

ष

षण्ड (-स्) Menge, Haufe I. 113. = शण्ड.

षण्ढ (-स्) IV. 107.

षिड्ग (-स्) Wollüstling (तरल) I. 123.

स

संयद्वर (-स्) König III. 1. Vgl. संपद्वर.

संवसथ (-स्) Dorf III. 115. Pâṇ. VI. 2. 144.

संवत्सर (-स्) III. 71. GT,7.

संश्चत् (=) Betrug, Gaukelei II. 82.

संस्तवान (-स्) beredt II. 86.

संक्तु m. n. I. 69.

संक्थि (=) III. 152.

संखय् (-खा) IV. 138. sáṅhi Sk 203, a, 2. 3.

संकसुक (-स्) 1) nicht fest, los, veränderlich (अस्थिर). 2) schlecht, böse (दुर्जन) II. 30.

संचिव (-स्) Minister. G'ajam. zu Bhaṭṭi-K. III. 33.

सत्र (-म्) IV. 168.

सदस् (=) IV. 190.

संधिस् (=) Stier II. 109.

सनि (-स्) 1) Geben, Schenken. 2) Verehrung, Anbetung IV. 141.

सप्तन् (-प्त) I. 156. GT,5. im GV statt saptán.

समया (indecl.) IV. 176.

समिथ (-स्) 1) Kampf, Schlacht. 2) Feuer II. 11. Pâṇ. VI. 2. 144.

समीच (-स्) Meer. समीची (=) Weibchen der Gazelle IV. 94.

संपद्वर (-स्) König III. 1. Vgl. संयद्वर.

संपाति (-स्) König der Vögel V. 5.

सम्ब = शम्ब I. 27.

सरक (-म्) Himmel, Luft V. 35.

सरट् (=) 1) Wind. 2) Wolke. 3) Biene (*Vedabhâshja*) I. 132.

सरणि (-स्) II. 98.

सरण्ड (-स्) Vogel I. 128.

सरण्यु (-स्) 1) Wind. 2) Wolke III. 80.

सरयु oder सरयू (-स्) Name eines Flusses III. 22.

सरल (-स्) I. 106. sáratu GT,14.

सरस् (=) IV. 190. Sây 3,10. Sáravati Sây 3,10.

सरित् (=) Fluss I. 97.

sáṅhitâ VI,2,146.
saxtha f.c. VI,2,198.199.
sáṅgati VI,2,50.
sadṛiçá VI,2,2. f.c. VI,2,11.
sadṛiçaçveta VI,2,2.
sadeça f.c. VI,2,23.
sadhryãñc VI,3,95v.
sánâthâ GIII,14.
sanîḍa f.c. VI,2,23
saptati GT,7.
sabhâ f.c. VI,2,98.
sám VI,2,50.
sama Pron. GIV,10. sama (adj) f.c. VI,2,121.
samajyâ (sabhâ) III,3,99.
samantá VI,2,180.
samabhâgá (Bah.) VI,2,1.
samaryâda f.c. VI,2,23.
samânôdarya IV,4,108.
samîdá GT,2. VI,2,14.
sampanna in c. VI,2,24.
sará = sûrya Sây 3,8.

सरिमन् (-मा) Wind IV. 149.

सर्तृ (-स्) Kaufmann I. 81.

सर्म (-स्) Himmel, Luft I. 138.

सर्व (-स्) I. 152.

सर्षप (-स्) III. 140.

सलिल (-स्) I. 54.

सवन (-स्) Mond II. 73.

सव्येष्ठर (-ष्ठा) Wagenlenker (in den *Veden*) II. 97.

सस्य (-स्) IV. 111.

सहसान (-स्) 1) Opfer. 2) Pfau (ein *Veda*-Wort) II. 84.

सहार (-स्) eine Mangoart III. 138.

सञ्जरि (-स्) 1) Erde. 2) Sonne II. 72.

सक्थोर (-स्) tugendhaft (साधु) I. 65.

सादि (-स्) Wagenlenker IV. 126.

साधत्त (-स्) Bettler III. 127.

साधु (-स्) gefällig, dienstfertig (साध्नोति परकार्यं) I. 1.

सानसि (-स्) Gold IV. 109.

सानु m. n. Tafelland I. 3.

सामन् (-न) IV. 154.

सारङ्ग (-स्) I. 121.

सारथि (-स्) IV. 90.

सार्थ (-स्) Menge II. 5.

सास्ना (=) Wamme beim Ochsen III. 15.

सिंह (-स्) V. 62.

सिक्थ (-न्) II. 7.

सित (-न्) III. 88.

सिध्र (-स्) gut, tugendhaft II. 13.

सिन (-स्) einäugig III. 2.

सिन्दूर (-न्) I. 68.

सिन्धाण (-न्) Rotz III. 82. Vgl. सिंहाण bei Wilson.

सिन्धाणक (-स्) die phlegmatische Flüssigkeit III. 82.

सिन्धु (-स्) m. 1) Meer. 2) Name eines Flusses. 3) Name einer Gegend. — f. Fluss I. 11.

सिम (-स्) ganz, vollständig (सर्व) I. 142

सीमन् (-मा) oder सीमा (=) IV. 152.

सीमिक (-स्) ein besonderer Baum II. 44.

सीर (-न्) II. 26.

सुतपस् (-पास्) IV. 226.

सुत्रामन् (-मा) IV. 146.

सुर (-स्) II. 25.

सुवन (-स्) Sonne (in den *Veden*) II. 78.

सुविदत्र (-स्) von einer Familie, verwandt III. 107.

सुशर्मन् (-र्मा) IV. 153.

सुष्ठु (indecl.) I. 25.

सूकर = शूकर I. 27.

सूदन (-न्) IV. 178.

सूच (-स्) Spitze eines *Kuça*-Halmes IV. 95.

सूची (=) IV. 95.

सूत्र (-न्) IV. 164.

सूना (=) Platz, wo man tödtet (वधस्थान) III. 13.

सूनु (-स्) 1) Sohn. 2) jüngerer Bruder. 3) Sonne III. 35.

सूप (-स्) III. 26.

सूर्म (-स्) Luft I. 143.

सूर (-स्) II. 25.

सूरत (-स्) 1) mitleidig. 2) ruhig, still V. 14.

सूरि (-स्) IV. 65.

सृक (-स्) 1) Wind. 2) Lotus III. 41.

सृणि (-स्) Haken, mit dem man die Elephanten treibt IV. 50. सृणि (-स्) 1) dasselbe. 2) Wind. 3) Sonne. 4) Mond IV. 107.

सृणीका (=) Speichel IV. 23.

सृवन् (-वा) Brahman (प्रजापति) IV. 115.

सृदर (-स्) Schlange V. 41.

सृदाकु (-स्) 1) Wind. 2) Fluss III. 77.

सृप्र (-स्) Mond II. 13.

सेतु (-स्) I. 69.

सेना (=) III. 10.

सोम (-स्) I. 138.

स्कन्धस् (=) Schulter IV. 208.

स्तनयित्नु (-स्) III. 29.

स्तम्ब (-स्) Haufen Gras u. s. w. IV. 98.

स्तरिमन् (-मा) Bett IV. 149.

स्तरी (-स्) Rauch III. 156.

स्तवक (-स्) Blumenstrauss IV. 98.

स्तिमि (-स्) Meer IV. 123.

स्तोर्वि (-स्) ein mit dem *Jag'ur-Veda* vertrauter Priester IV. 55.

स्तुवष्य (-न्) = ~~पुरुवर्षस (-वर्षस? -वर्पस)~~ (in den *Veden*) III. 98.

स्तूप (-स्) Erhöhung, Hügel III. 25.

स्तोम (-स्) Menge I. 138.

स्त्येन (-स्) II. 47.

स्त्री (=) IV. 167.

स्थविर (-स्) Weber IV. 57.

स्थविर (-स्) I. 53.

स्थाणु (-स्) 1) fest. 2) Pfosten u. s. w. (कील). 3) Çiva III. 37.

स्थामन् (-म) Macht, Stärke IV. 146.

स्थाल (-म्), स्थाली (=) I. 115.

स्थिर (-म्) fest, unbeweglich I. 53.

स्थूणा (=) Pfosten eines Hauses III. 15.

स्थूर (-स्) Mensch V. 4.

स्नावन् (-वा) = स्नासिक IV. 114.

स्नुषा (=) III. 66.

स्नेहन् (-ह्ना) 1) Freund. 2) Mond I. 158.

स्नेह (-स्) 1) Krankheit. 2) Mond I. 10.

स्पन्दन (-स्)? II. 76.

स्पृहयाप्य (-स्) III. 95.

स्फार (-म्) II. 13.

स्फिर (-म्) viel I. 53.

स्यन्दन (-स्)? II. 76.

स्यमिक oder स्यमीक (-स्) 1) Ameisenhaufe. 2) ein besonderer Baum III. 46.

स्यून (-स्) Sonne III. 9. Vgl. स्योन.

स्यूम (-स्) Lichtstrahl I. 142.

स्योन (-स्) Sonne III. 9. Vgl. स्यून.

स्रुच् (स्रुक्) II. 62.

स्रुव (-स्) II. 62.

स्रू (-स्) Opfergeräth II. 58.

स्रोतस् (=) IV. 203.

स्वप्न (-स्) Schlaf III. 10.

स्वह (-स्) Indra's Donnerkeil I. 10.

स्वसर (-सा) II. 92.

स्वस्ति (indecl.) IV. 182.

स्वाडु (-स्) I. 1.

ह

हंस (-स्) III. 62.

हंसका (=) Weibchen des Flamingo IV. 155.

हतु (-स्) 1) Waffe. 2) Krankheit III. 30.

हत्य (-स्) niedergeschlagen, betrübt (विषण्ण) II. 2.

हनु (-स्) Kinnbacken (वक्त्रैकदेश) I. 10.

हनूष (-स्) Raxas IV. 74.

हरि (-स्) 1) Löwe. 2) Pferd. 3) Affe. 4) Papagei? 5) Schlange. 6) Frosch. 7) Wind. 8) Sonne. 9) Mond. 10) Vishnu. 11) Indra. 12) Jama IV. 120.

हरिण (-स्) II. 47.

हरित् (=) 1) grün, grüne Farbe (वर्ण). 2) Gras (eine besondere Art?). 3) eine besondere Art Pferde. 4) Weltgegend I. 97.

हरित (-स्) grün (वर्ण) III. 92.

हरिद्रु (-स्) Baum I. 34.

हरिमन् (-नी) Zeit IV. 149.

हरिण (-स्) Parfum II. 1.

हर्यत (-स्) Pferd III. 109.

हर्षयितृ (-स्) III. 29.

हर्षुल (-स्) 1) Geliebter. 2) Gazelle I. 96.

हविस् (=) geklärte Butter II. 104.

हस्त (-स्) III. 85.

हस्त्र (-स्) Narr, Dummkopf II. 13.

हास्त्र (-म्) Lohn, Gehalt IV. 161.

हानि (-स्) IV. 52.

हारि (-स्) eines Reisenden Familie (?) IV. 126.

हासस् (-सास्) Mond (in den *Veden*) IV. 220.

हिंसीर oder हिंसीर (-स्) 1) Bösewicht. 2) Tiger V. 18.

हिम (-म्) I. 145.

हिमद्युति (-स्) } Mond II. 13.
हिमांशु (-स्) }

हिरण्य (-म्) V. 44.

हृदय (-म्) IV. 103.

हृषीक (-म्) IV. 17.

हेमन्त (-स्) III. 128.

हैलि (-स्) IV. 119.

हौतर (-त्रा) II. 91.

हौत्र (-म्) IV. 169.

हौम (-स्) I. 138.

हौमिन् (-नी) III. 83.

ह्रस्व (-स्) I. 152.

ह्रीका (=) Scham, Bescheidenheit III. 48.
= ह्रीका.

ह्रीकु (-स्) verschämt, bescheiden III. 84.

ह्रीका (=) Scham, Bescheidenheit III. 48.
= ह्रीका.

VERBESSERUNGEN UND NACHTRÆGE.

a. Zum Text.

Pâda 1. S. 1. lies त्रयत्यभिभवति. — *Pâda* II. S. 12. lies प्रोथमस्त्री. — *Pâda* III. S. 83. lies उत्मुको (*Calc.* Ausg. wie wir) स्वलदङ्गारं.

b. Zu den Anmerkungen.

Man tilge die ganze Anmerkung zu *Pâda* I. *S.* 149., da das न in षिवन् in der That bedeutungslos ist; vgl. Pâṇini VI. 2. 42. und *Siddh. K.* Bl. 241. *a.* 13. (im Index zur Abhandlung «Ein erster Versuch über den Accent im Sanskrit» ist u. d. W. पृथिवी fälschlich *S. K.* Bl. 213. *a.* 13. citirt worden).

c. Zum Index der erklärten Wörter.

उदक ist im Index zur Abhandlung «Ein erster Versuch u. s. w.» als Oxytonon aufgeführt worden. In der klassischen Sprache ist es indessen ein Paroxytonon. Dasselbe gilt von अङ्गुष्ठ. Vgl. Çânt. I. 15.

तनु ist im Index zur Abhandlung «Ein erster Versuch u. s. w.» aus Versehen als Paroxytonon aufgeführt worden.

Vergleicht man diesen Index mit dem zur Abhandlung «Ein erster Versuch u. s. w.», so wird man noch mehrere Wörter finden, die hier auf eine andere Weise als dort betont erscheinen. Es war nicht möglich, ohne gewaltsames Aendern eine Harmonie zu bewirken. In den meisten Fällen wird wohl jener Index die richtige Betonung geben.

Chamb 607 gedruckt Catal bâlabodhana

LB S 20

Alphabeti: Verg. do phiṭsûtras.

axa – π,12
aṅgu – 1,15
[illegible] dvi – 3,1.
[illegible] 2,1
[illegible] 1,8.
[illegible] 1,17
[illegible]dha. 2,13
arya. 1,18.
âçâ. 1,19
igant. 2,26
[illegible]shâ. 3,17
[illegible]narv. 2,9.
[illegible]pavarg. 4,12.
[illegible]çî. 3,18
[illegible]vamâd. 4,13
[illegible]vâd. 4,13
[illegible]apik. 4,5
[illegible]ard. 3,10.
[illegible]ṛishṇ 1,12.
[illegible]bagya. 2,8
[illegible]hânta. 1,6
[illegible]uda. 1,4
[illegible]ehâ. 1,3
[illegible]oshṭha 4,2.

grâma. 2,15
ghṛita. 1,22
câda. 4,15.
chandarica 1,11. 3,9.
janap. 2,24
jyeshṭha 1,23
tilya 4,8
tṛiṇa 2,4
tryachâm 3,2
tvattva 4,10
thânta 3,14
daxi 1,9
dhânya 2,23.
dhûmra 4,4
dhyapâ. 1,5
maxa. 3,8
na xup. 1,21
naxa. 1,20.
napati 3,12
nabvi. 2,3.
nartu 2,22
na vṛi. 2,17.
nipâ. 4,12.
nyaṅgsva 4,6.
nyarvu. 4,7.

nrati sari 2,5
pâṭa. 1,2.
pântâ. 3,6
pâra. 4,3
pîta 2,14
pṛishṭha 1,16
praxâ. 4,16.
prâṇi. 2,7.
phisho 1,1
mahi. 3,19
mâdî 3,4
yânta 3,13
yutâ 3,7
râja 2,18
laghâv 2,19
lubant. 2,16
varṇâ 2,10.
vâcâ 4,14.
vânâ 1,13.
vilvat 1,24.
vilvabha 4,9
çaxa 4,1
çaxu 2,21
çâdi 3,5.

çiçu 3,15
çukla 1,14
çesham 4,17
sâṅkâ 3,16
sima 4,11.
sugan. 3,11.
strîvi. 2,20.
sphigan. 2,16.
svâṅgaçiṭâm 2,6
svâṅgâxhyâ 1,10
svâṅgânâm 3,3
hay-âdî 2,25
hishṭha 1,7
hrasvân. [illegible] 2,2.
hrasvântasya hrasvamanṛi 2,11

Chamb 607 gedruckt Catal bâlabodhana

LIBRARY OF CONGRESS
0 041 198 313 4